

Crna Gora
SAVJET AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 01 – 547
Podgorica, 15.04.2016. godine

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
ZA 2015. GODINU

Podgorica, april 2016. godine

S A D R Ž A J:

UVOD	3
RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AUDIOVIZUELNI MEDIJSKI SEKTOR	4
NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA	14
FOND ZA POMOĆ KOMERCIJALNIM RADIO EMITERIMA	41
STANJE TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA	51
MEĐUNARODNA SARADNJA	54
JAVNOST RADA	65
FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA U 2015. GODINI	67

UVOD

Aktivnosti vezane za prelazak sa analognog na digitalno TV emitovanje i raspodjele sredstava iz Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima obilježile su sektor elektronskih medija u toku 2015. godine. Gašenje analogne TV je uticalo na smanjenje broja emitera koji svoj program emituju posredstvom tzv. slobodne TV (Free-to-Air). Emiteri, postojeći ili novi, sve više se opredjeljuju za neku od KDS/MMDS/DTH/IPTV platformi sa uslovnim pristupom. Takvom trendu idu u prilog podaci o značajnoj penetraciji tih platformi na crnogorskom tržištu. Naime, na kraju 2015. godine, 85% domaćinstava u Crnoj Gori se odlučilo za korišćenje jedne od tih platformi za prijem radio i TV programa. Sa druge strane, u 2015. godini pokrenuto je nekoliko inicijativa za bolju valorizaciju DVB-T2 platforme, a posebno već dodijeljenih multipleksa na nacionalnom i lokalnom nivou.

Spajanjem nekoliko pružalaca AVM usluga na zahtjev (operatora različitih platformi), došlo je do smanjenja njihovog broja i povećanja koncentracije na tržištu. Uz pažljivo praćenje efekata tih promjena, prilikom svakog prenosa odobrenja, Agencija vodi računa da se obezbijedi zaštita prava korisnika i poštovanje svih prava i obaveza iz izdatih odobrenja. U toku prošle godine intenzivirane su aktivnosti nosilaca autorskog i srodnih prava kad je riječ o pravima emitovanja na teritoriji Crne Gore i putem određenih platformi. To je rezultiralo učestalijim „zatamnjivanjem“ pojedinih sadržaja u ponudi operatora, pa samim tim i negodovanjem gledalaca/korisnika. Zbog toga, Agencija je mobilisala operatore da, u svim ovakvim slučajevima, korisnicima pruže adekvatnu i što potpuniju informaciju o razlozima za zatamnjivanje.

Naplata prihoda po osnovu naknada za emitovanje i u 2015. godini bila je bolja u odnosu na prethodne godine. Opredjeljenje Agencije da se određenom broju emitera izađe u susret i reprogramira dug radi prevazilaženja ekonomske situacije, dalo je određene finansijske rezultate. Međutim, Agencija je i u toku 2015. godine pokrenula niz postupaka za prinudnu naplatu potraživanja, koji su rezultirali naplatom sredstava kod emitera koji su u toku godine (djelimično ili u cjelini) prevazišli krizu. Sa druge strane, kod nekih emitera prinudna naplata putem javnih izvršenja nije urodila plodom, pa je Agencija, po prvi put od svog osnivanja, inicirala i stečajne postupke protiv emitera/subjekata čiji računi su u blokadi već duži period.

Na međunarodnom planu, Agencija je sa uspjehom sprovela neophodne aktivnosti u vezi sa crnogorskim predsjedavanjem Izvršnog komiteta Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma i bila domaćin njegovog 53. sastanka, juna 2015. godine u Podgorici. Njeni predstavnici su pratili rad Kontakt komiteta za sprovođenje Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama i Evropske grupe regulatora za audiovizuelne medijske usluge (ERGA), što je omogućilo praćenje trendova u primjeni ili reviziji standarda u sektoru AVM usluga. U toku 2015. godine, značajna pažnja je posvećena sagledavanju mogućnosti za bolju koordinaciju i unapređenje regionalne prakse u primjeni standarda vezanih za zaštitu maloljetnika (označavanje i raspoređivanje sadržaja koji mogu imati štetan uticaj na razvoj maloljetnika, posebno rijaliti programa). Agencija je nastavila da prati aktivnosti vezane za pripremu pregovora za poglavlje 10 - Informaciono društvo i mediji poglavlja 8 – Konkurencija, 23 – Pravosuđe i osnovna prava i 28 – Zaštita potrošača.

Izvještaj o radu Agencije za elektronske medije za 2015. godinu je dokument koji sadrži informacije o ostvarivanju njenih obaveza direktno propisanih zakonom ili relevantnim podzakonskim aktima. Normativni osnov za izradu Izvještaja čine Zakon o medijima, Zakon o elektronskim medijima, Zakon o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore, Zakon o autorskom i srodnim pravima i Zakon o elektronskim komunikacijama, kao i Finansijski plan i Plan rada Agencije za 2015. godinu (usvojeni od strane Skupštine Crne Gore u decembru 2014. godine).

Saglasno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl.list CG“, br. 20/14 i 56/14) ovaj Izvještaj se, uz Izvještaj o finansijskom poslovanju Agencije za 2014. godinu, dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje.

RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AVM SEKTOR

1. *Izmjena Zakona o elektronskim medijima*

Početakom 2015. godine Ministarstvo kulture je pristupilo izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima. Formiralo je Radni tim¹ za izradu Predloga zakona koji su, pored predstavnika Agencije za elektronske medije, činili i predstavnici Ministarstva kulture, Ministarstva finansija, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, Unije lokalnih javnih emitera Crne Gore (ULES), Udruženja nezavisnih elektronskih medija (UNEM), NVO Multimedijal Montenegro i NVO Centar za građansko obrazovanje.

Zadatak Radnog tima bio je da pripremi Predlog izmjena i dopuna Zakona o elektronskim medijima radi potpunog usklađivanja zakonskog teksta sa Direktivom o AVM uslugama iz 2010. godine i Saopštenjem Evropske komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/1). Uvažavajući značaj sveobuhvatne izmjene ovog zakona, predstavnici Agencije su se zalagali da određeni, širi, set pitanja bude obuhvaćen izmjenom Zakona o elektronskim medijima, kao i da prilikom revizije zakona treba uzeti u obzir sugestije i predloge sadržane u mišljenjima koje su dali eksperti angažovani od strane OEBS-a krajem 2012. godine za Zakon o elektronskim medijima i krajem 2014. godine za Zakon o radio televiziji Crne Gore.

Imajući u vidu da je mandat radnog tima bio vrlo usko određen, priređeni nacrt je obuhvatio znatno manji broj pitanja.

Agencija je predstavila svoje stavove u sklopu javne rasprave povodom Nacrta izmjena Zakona o elektronskim medijima, kao i na Okruglom stolu o Nacrtu zakona, organizovanom 24. aprila 2015. godine. Mišljenjem na nacrt navedenog zakona data je podrška predlogu izmjena i iskazano očekivanje da će se istim unaprijediti dalji razvoj pružalaca AVM usluga, unaprijediti model za podsticanje medijskog pluralizma i pojačati nezavisna pozicija regulatornog organa.

U svojim pisanim komentarima povodom nacrta zakona, Agencija se fokusirala samo na dva segmenta i to unapređenje modela za podsticanje medijskog pluralizma (kroz revidiranje rješenja koja se odnose na Fond za pluralizam elektronskih medija) i revidiranje rješenja koja se odnose na prava i obaveze u odnosu na usvajanje finansijskih planova i izvještaja Agencije, kao i korišćenje viška prihoda nad rashodima Agencije.

Predlogom zakona, koji je Vlada Crne Gore uputila Skupštini Crne Gore, nije obuhvaćena većina predloga Agencije. Iako je usvajanje izmjena i dopuna ovog zakona bilo predviđeno za IV kvartal 2015. godine, do kraja prvog kvartala 2016. godine izmjene zakona nijesu usvojene.

2. *Implementacija Zakona o digitalnoj radio-difuziji*

Krajnji rok za prelazak sa analogne na digitalnu zemaljsku radio-difuziju bio je 17. jun 2015. godine. Zbog toga je Agencija u prošloj godini sprovela niz aktivnosti usmjerenih ka ispunjenju obaveza predviđenih Zakonom o digitalnoj radio-difuziji², u zadatim rokovima.

U ovom procesu Agencija je tijesno saradivala sa Agencijom za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Ministarstvom za informaciono društvo i telekomunikacije, kao i sa privrednim društvom „Radio-difuzni centar“ d.o.o. (kao operatorom prvog nacionalnog multipleksa).

¹ Rješenje br. 01-909 od 04.03.2015.godine

² "Sl. list Crne Gore", br. 34/11, 31/12.

U očekivanju da će, sa približavanjem roka za gašenje analogne TV, rasti interes za ovu platformu, Agencija je sprovedla više javnih konkursa, kako za sticanje prava na pružanje AVM usluga na zahtjev putem nacionalnog (drugog) ili lokalnih multipleksa (i sticanje statusa MUX operatora), tako i za ostvarivanje prava emitera na pristup kapacitetima ovih multipleksa (i sticanje prava na digitalno emitovanje). Detaljnije informacije o pojedinim konkursima se mogu naći u nastavku izvještaja (Javni konkursi).

Ipak, vrlo skromno interesovanje za ovu platformu zabilježeno je i u 2015. godini.

Status **operatora lokalnih multipleksa**, na osnovu dva javna konkursa, dodijeljen je privrednim društvima „**Mir & Teuta**“ d.o.o.³ iz Ulcinja za lokalni multipleks u opštini Ulcinj i „**Radio-difuzni centar Crne Gore**“ d.o.o.⁴ iz Podgorice za lokalne multiplekse u opštinama Bar, Berane, Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Kolašin-Mojkovac, Kotor, Nikšić-Plužine, Plav, Gusinje, Pljevlja, Podgorica, Danilovgrad, Rožaje, Šavnik, Herceg Novi-Tivat i Žabljak.

Većina komercijalnih i lokalnih javnih TV emitera nije ni pokušala da konkuriše za ulazak u MUX 1 zbog visokih nagomilanih dugova i očekivanih izdataka. Pored toga, značajnu ulogu je imala i činjenica da je većina njih bila zainteresovana za manju zonu pokrivanja tj. zonu pokrivanja na lokalnom ili maksimalno regionalnom nivou.

Ako se ima u vidu interes za ostvarivanje boljeg pristupa tržištu odnosno ciljnoj grupi, sve više emitera razmatra opciju isključivog korišćenja neke od KDS/MMDS/DTH/IPTV platformi sa uslovnim pristupom. Kako one pokrivaju najznačajniji dio tržišta (posebno u urbanim sredinama i u centru i jugu države), u toku 2015. godine veći broj emitera se suočio sa dilemom o opravdanosti ulaganja u uslove za digitalno emitovanje.

U prvom nacionalnom multipleksu (MUX1), putem slobodne TV (Free-To-Air), emituju se programi nacionalnog javnog emitera RTCG (TVCG1 i TVCG2), kao i programi tri komercijalna emitera (TV Vijesti, TV Prva i TV Pink M).

Na javnom konkursu za pristup kapacitetu MUX 1, raspisanom u 2015. godini, nije bilo zainteresovanih emitera.

Na osnovu dva javna konkursa, **pristup kapacitetima lokalnih multipleksa ostvarili su komercijalni emiteri** sljedećih programa:

- „**TV Teuta**“ za MUX UL L1 u opštini Ulcinj,
- „**TV Boin**“ za MUX PG-DG L1 u opštini Podgorica i za MUX UL L1 u opštini Ulcinj,
- „**TV Sun**“ za MUX BP L1 u opštini Bijelo Polje,
- „**TV Glas Plava**“ za MUX PL-GS L1 u opštini Plav.

Na ovaj način svi zainteresovani emiteri, koji su ispunili uslove iz konkursa, ostvarili su pravo na pristup lokalnim multipleksima digitalne zemaljske radio-difuzije, čime su se stekli uslovi za otpočinjanje njihovog digitalnog emitovanja.

Članom 9 stav 2 Zakona o digitalnoj radio-difuziji propisano je da se, za potrebe digitalnog emitovanja signala lokalnih javnih radio-difuznih servisa na teritoriji jedinice lokalne samouprave, bez sprovođenja postupka javnog konkursa, dodjeljuje pristup multipleksu mreže sa lokalnim pokrivanjem.

³ Rješenje Savjeta Agencije za elektronske medije broj 01-414 od 23.04.2015. godine

⁴ Rješenje Savjeta Agencije za elektronske medije broj 01-725 od 26.06.2015. godine.

S obzirom da je privrednom društvu "Radio-difuzni centar" d.o.o. dodijeljeno pravo na pružanje AVM usluge na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem na teritorijama opština Budva, Nikšić i Pljevlja, **pristup kapacitetima lokalnih multipleksa ostvarili su lokalni javni emiteri** sljedećih programa:

- „**TV Nikšić**“ za MUX NK-PZ L1 u opštinama Nikšić i Plužine,
- „**TV Budva**“ za MUX BD L1 u opštini Budva,
- „**TV Pljevlja**“ za MUX PV L1 u opštini Pljevlja.

Na taj način, i sva tri lokalna javna emitera ispunila su uslove za nastavak rada uz digitalno emitovanje.

Vlada Crne Gore je, bez naknade, obezbijedila uređaje za prijem digitalnog signala, za više od 14.000 građana, koji su korisnici prava na materijalno obezbjeđenje i ličnu invalidninu, u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Akciji obezbjeđenja set top boxova za ugrožene djelove stanovništva se pridružila i Agencija za elektronske medije **donacijama uređaja za prijem digitalnog signala** Javnoj ustanovi Dom starih „Bijelo Polje“, ZU Specijalnoj bolnici za psihijatriju „Dobrota“ Kotor i Klinici za onkologiju i radiologiju Kliničkog Centra Crne Gore.

Uprkos izazovima i kašnjenju, **proces prelaska sa analognog na digitalno emitovanje je okončan uspješno**. Agencija je sprovedla sve neophodne aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se stvorili, zakonom predviđeni, uslovi za digitalno emitovanje programa, kako komercijalnih, tako i nacionalnih i lokalnih javnih emitera.

Sa druge strane, evidentna je nedovoljna iskorišćenost dodijeljenih multipleksa (ne više od tridesetak procenata). Pri tome, svi se koriste isključivo za nekodirano (Free-to-Air) emitovanje.

Uvažavajući da je takav vid eksploatacije ovih resursa krajnje neracionalan i neodrživ, Agencija je pozdravila interesovanje MUX operatora usmjereno ka nalaženju rješenja za **optimizovanje upotrebe slobodnih kapaciteta**. Uz uvažavanje i zaštitu prava emitera koji su već ostvarili pravo na pristup tim multipleksima, Agencija je podržala modifikovanje (proširivanje) usluga MUX operatora za uvođenje PAY TV paketa programa. Pri tome, Agencija je u kontinuitetu isticala potrebu da se, prilikom odabira poslovnog modela, vodi računa o sljedećim pitanjima:

- dosljedna primjena prava i obaveza iz već izdatih odobrenja MUX operatorima, posebno obaveza koje se odnose na korisnička, kao i autorska i srodna prava,
- korisnički servis treba da bude objedinjen za sva pitanja od značaja za uslugu, pri čemu odgovornost za njegov rad snosi MUX operator,
- sva prava i obaveze krajnjih korisnika moraju se rješavati u ime i za račun MUX operatora,
- MUX operator je dužan da zaključuje i realizuje ugovore ili druge vidove regulisanja odnosa sa imaoocima autorskog ili srodnih prava, bilo da se radi o kolektivnim organizacijama ili emiterima programa,
- jasno definisanje uslova obezbjeđivanja korisničke opreme, ako je to dio komercijalne ponude za pružanje PAY TV usluge, uz regulisanje prava korisnika nakon isteka ugovora o korišćenju PAY TV usluge. Dakle, ako poslije određenog vremena korisnik odustane od te usluge ili nakon isteka ugovora, treba regulisati njegova prava i mogućnosti na free-to-air prijem programa koje MUX operator distribuira na taj način.

Realizacija ovih inicijativa očekuje se u toku 2016. godine.

3. Zakon o kinematografiji

U julu 2015. godine, stupio je na snagu Zakon o kinematografiji⁵ kojim se definišu pitanja od značaja za unapređenje kinematografske djelatnosti i njeno pozicioniranje unutar sektora kulture, kao značajnog resursa Crne Gore, definišu se pitanja od javnog interesa u kinematografiji i način njihovog ostvarivanja, uslovi za obavljanje kinematografske djelatnosti, podsticajne mjere, način finansiranja i dr.

U fokusu zakona su tri značajna pitanja za unapređenje crnogorske kinematografije i to:

- 1) osnivanje javne ustanove **Filmski centar** koja će se baviti problemima savremene filmske produkcije, međunarodne promocije, stvaranja uslova za stimulatívni poslovni ambijent i razvoj kinematografije, suzbijanja nelegalnog prometa i upotrebe kinematografskih djela, stručnog usavršavanja, angažovanja mladog crnogorskog filmskog kadra i sl.
- 2) **podsticajne mjere za inostrane producente**, čijom primjenom bi trebalo da se poveća broj inostranih snimanja u Crnoj Gori.
- 3) uspostavljanje **Filmskog fonda**, iz kojeg bi trebalo da se finansira sve ono što je, takođe zakonom, definisano kao javni interes u kinematografiji.

Zakonom o kinematografiji (član 36) predviđeno je izdvajanje sredstava za Filmski fond, a obveznici ove naknade su, između ostalih⁶, i:

- 1) javni servis - 5% ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog od marketinga;
- 2) komercijalni emiteri koji imaju nacionalnu pokrivenost - 0,8% od ostvarenog godišnjeg prihoda;
- 3) operatori pružanja usluga kablovske, satelitske i internet distribucije, radio i televizijskog programa (KDS/MMDS/IPTV/DTH platforme), kojima je to osnovna djelatnost - 2% od ostvarenog godišnjeg prihoda.

Sredstva ostvorena na osnovu naknade od navedenih subjekata koriste se za sprovođenje Nacionalnog programa, a u skladu sa propisima o državnoj pomoći.

Agencija izražava nadu da će primjena ovog zakona doprinijeti promociji i unapređenju razvoja kinematografske djelatnosti u Crnoj Gori. Održivi, stabilni i predvidivi izvori finansiranja Filmskog centra i Filmskog fonda su vrlo značajan faktor uspješne implementacije ovog zakona u cjelini. Zbog toga je Agencija, u više navrata isticala značaj jasnog propisivanja uslova i načina obračuna naknada koje čine okosnicu njihovog finansiranja.

Treba očekivati da će se dosljednom primjenom zakona kompenzovati negativni efekti uvođenja još jedne naknade čiji su obveznici pojedini pružaoci AVM usluga.

Prepoznajući značaj ovih pitanja, Agencija je upravo njima posvetila centralni događaj u okviru crnogorskog predsjedavanja Izvršnim komitetom Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma. Naime, u Podgorici je 11. juna 2015. godine organizovan skup posvećen modelima finansiranja filmske industrije. Više detalja o ovom skupu može se naći u nastavku izvještaja (Međunarodna saradnja).

⁵ "Sl. list CG", br. 42/15.

⁶ Obveznici naknade za Filmski fond su i: bioskopski prikazivači, operatori javnih komunikacijskih mreža, uključujući operatore pristupa internetu i pružaoci usluga iznajmljivanja kinematografskih djela na zahtjev ("video on demand"), kojima je to osnovna djelatnost.

4. *Pravilnik o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima*

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima iz 2014. godine⁷, regulisani su osnivanje i način prikupljanja i raspodjele sredstava Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima. Stupanjem na snagu ovih rješenja, uvedena je obaveza plaćanja **naknade za korišćenje radijskih prijemnika u vozilima**, a postojanje dokaza o izvršenoj uplati ove naknade jedan je od uslova za registraciju vozila.

Obveznik ove naknade je svaki vlasnik vozila u Crnoj Gori koje ima ugrađen radijski prijemnik. Naknada za korišćenje radijskog prijemnika se plaća prilikom registracije vozila i **iznosi dva eura**. Od plaćanja naknade za korišćenje radijskih prijemnika oslobođeni su:

- 1) ustanove za brigu o djeci, škole, bolnice i domovi zdravlja, domovi za stara lica, domovi penzionera, nevladine organizacije koje se bave zaštitom osoba sa invaliditetom;
- 2) diplomatsko-konzularna predstavništva.

Ova naknada se uplaćuje na žiro-račun Agencije za elektronske medije i pripada:

- 95% fondu Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima;
- 5% Agenciji.

Navedeno zakonsko rješenje predviđa da **raspodjelu sredstava iz fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima vrši Savjet Agencije za elektronske medije** svakih šest mjeseci, na osnovu javnog konkursa, u skladu sa posebnim aktom. Predviđeno je i da Izveštaj o raspodjeli sredstava Savjet Agencije treba da objavi na svom portalu u roku od 15 dana od dana raspodjele.

Nakon završene javne rasprave Savjet Agencije je na sjednici održanoj 18. maja 2015. godine, usvojio **Pravilnik o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima**⁸, koji propisuju postupak, uslove i kriterijume za raspodjelu sredstava, kao i način korišćenja tih sredstava.

Pravilnik propisuje da se raspodjela sredstava iz Fonda vrši radi obezbjeđenja pomoći komercijalnim radio emiterima u cilju poboljšanja obima, strukture ili raznovrsnosti programskih sadržaja iz sopstvene produkcije. Prilikom utvrđivanja obima i strukture sopstvene produkcije primjenjivaće se odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom⁹.

Raspodjela sredstava iz Fonda vrši se putem **godišnjih grantova** za podsticanje učešća sopstvene produkcije u ukupnoj programskoj strukturi i **programskih grantova** za povećanje obima, strukture i raznovrsnosti ponude sadržaja posvećenih tematskim oblastima od javnog interesa (čl. 4 Pravilnika).

Raspodjela sredstava iz Fonda se vrši na osnovu javnog konkursa čiji su osnovni elementi propisani Pravilnikom (čl. 5 Pravilnika).

Pravilnikom se propisuju **tematske oblasti** koje se mogu finansirati programskim grantovima (čl. 6 Pravilnika) i programski sadržaji za koje se ne mogu dodjeljivati sredstva iz Fonda, odnosno koji

⁷ „Sl. list CG“, br. 58/14.

⁸ „Sl. list CG“, br. 27/15.

⁹ „Sl. list CG“, br. 11/12.

se neće uzimati u obzir prilikom dodjele sredstava (čl. 7 Pravilnika).

Kriterijumi za odlučivanje na javnom konkursu, propisani članom 8 Pravilnika, **moraju biti objektivni, mjerljivi i nediskriminatorni** i odnositi se na: sopstvenu produkciju (učesće, složenost produkcije, tematiku); broj zaposlenih; doprinos poboljšanju ponude (izbora) programskih sadržaja posvećenih ranjivim grupama, posebno osobama sa oštećenim vidom i zonu pokrivanja komercijalnog radio emitera posredstvom radio-difuznih frekvencija.

Pored ovih, predviđeno je da se kriterijumi za dodjelu sredstava po Programskom grantu mogu odnositi i na:

- aktuelnost teme, odnosno pitanja u fokusu predloženog programskog sadržaja;
- realnost i opravdanost plana realizacije i predloženog budžeta za proizvodnju programskog sadržaja;
- unapređenje kulture društvenog i političkog dijaloga;
- omogućavanje interaktivnosti i participativnosti slušalaca;
- stepen učesća sopstvenog finansiranja;
- prethodna iskustva u realizaciji sličnih programskih sadržaja.

Članom 9 st. 2 Pravilnika, propisano je da u toku jedne godine emiteru mogu biti dodijeljena sredstva iz Fonda najviše do iznosa:

- 35% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom većim od 35.001€;
- 40% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom od 10.001€ do 35.000€;
- 50% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom od 5.000 do 10.000€;
- 100% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom manjim od 5.000€.

Sa podnosiocima prijava koji steknu pravo na sredstva iz Fonda direktor Agencije zaključuje ugovor o grantu kojim se jasno definišu uslovi za korišćenje sredstava kao i obaveze emitera u vezi sa izvještavanjem (čl. 16 i 17 Pravilnika). Sredstva iz ugovora se isplaćuju u dvije rate (čl. 18) prema sljedećoj dinamici:

- prva rata u visini od 50% dodijeljenih sredstava u roku od tri dana od dana potpisivanja ugovora;

Tematske oblasti za programske grantove

- *kulturna raznolikost i očuvanje tradicije*
- *razvoj civilnog društva i volonterizma*
- *nacionalne manjine u Crnoj Gori*
- *nauka, umjetnost i obrazovanje*
- *djeca i mladi*
- *zaštita okoline i održivi razvoj*
- *zdravlje, zdravstvena kultura i zdravi stilovi života*
- *zaštita prava i dostojanstva manjina i borba protiv diskriminacije, stereotipa i predrasuda*
- *društvena integracija ranjivih kategorija društva (osobe sa invaliditetom, osobe sa intelektualnim poteškoćama, osobe oštećenog vida, nezaposlene osobe, osobe treće životne dobi, samohrani roditelji, žrtve porodičnog nasilja, zavisnici o drogama)*
- *evropske integracije Crne Gore*
- *zaštita potrošača*
- *borba protiv korupcije i organizovanog kriminala*
- *borba protiv bolesti zavisnosti*

- druga rata u visini od 50% dodijeljenih sredstava nakon odobravanja privremenog Izveštaja o namjenskoj upotrebi sredstava iz Fonda.

Pravilnikom se takođe propisuje način korišćenja sredstava i opravdani troškovi (čl. 19), obaveza podnošenja izvještaja o namjenskoj upotrebi (čl. 21), kao i uslovi, rokovi i obaveze vezane za povraćaj dodijeljenih sredstava (čl. 25).

5. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga

Nakon javne rasprave, Savjet Agencije za elektronske medije je usvojio izmjene i dopune Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga¹⁰.

Njime je obezbijeđeno usaglašavanje sa Planom raspodjele radio-difuznih frekvencija kojim su opredijeljene frekvencije za lokacije Krnovska glavica (opština Šavnik) i Štuoc (opština Žabljak).

Usvajanjem ovih izmjena, Agencija je izašla u susret potrebama emitera da poboljšaju prijem signala svojih medija u odobrenim zonama servisa.

6. Ostvarivanje kvota za evropska audiovizuelna djela i audiovizuelna djela nezavisnih proizvođača

Krajem 2014. godine, stupili su na snagu pravilnici o uslovima za ostvarivanje minimalnih programskih kvota za evropska audiovizuelna djela¹¹ i audiovizuelna djela nezavisnih proizvođača¹².

U skladu sa Zakonom o elektronskim medijima (čl. 61 i 63), ovi pravilnici propisuju **uslove koje nacionalni TV emiteri (pokrivaju najmanje 75% stanovništva u više od 10 jedinica lokalne samouprave)¹³ moraju ispuniti** kako bi, u roku od pet godina, postigli definisane kvote i to:

- evropska audiovizuelna djela treba da čine najmanje 51% godišnjeg vremena emitovanja ovih emitera,
- audiovizuelna djela nezavisnih proizvođača treba da učestvuju u godišnjem programu ovih emitera najmanje 10%.

Usvojenim pravilnicima, propisano je da emiter koji nema ove obime učešća evropskih audiovizuelnih djela i audiovizuelnih djela nezavisnih proizvođača dužan je da svake godine povećava učešće tih djela u odnosu na prošlu godinu za najmanje petinu postotka koji mu je nedostajao na kraju 2014. godine.

Pri tome, najmanji početni obim evropskih audiovizuelnih djela ne može biti manji od 5% godišnjeg vremena emitovanja.

Pravilnicima su propisani i načini i rokovi za podnošenje kvartalnih izvještaja emitera o realizaciji ovih obaveza.

Imajući u vidu navedeno, kao i potrebu razvoja prakse praćenja i izvještavanja o realizaciji ovih obaveza, Agencija je u neposrednom kontaktu sa emiterima sa nacionalnim pokrivanjem radila

¹⁰ "Sl. list Crne Gore", br. 18/15.

¹¹ "Sl. list Crne Gore", br. 47/14.

¹² "Sl. list Crne Gore", br. 47/14.

¹³ TVCG1, TVCG2, TV Vijesti, TV Prva, TV Pink M, TV Atlas (na kraju 2015.g.).

na jačanju neophodnih kapaciteta za blagovremeno i precizno evidentiranje učešća ovih djela u emitovanom programu.

Odziv medija povodom kvartalne obaveze podnošenja izvještaja je bio dosta skroman. Umjesto preduzimanja upravno-nadzornih mjera, Agencija je ocijenila da je cjelishodnije i efikasnije da se intenzivira rad sa emiterima kako bi se, do kraja godine, prikupili podaci koji bar donekle mogu dati pokazatelje o stepenu ispunjavanja ovih obaveza.

U skladu sa propisanim obavezama, svaki od emitera sa nacionalnim pokrivanjem je dostavio dio traženih podataka.

S obzirom da ni jedan emiter nije dostavio podatke o učešću ovih djela u emitovanom programu u 2014. godini, Agencija je zaključila da su ovi emiteri u toku 2015. godine trebali da ostvare minimalno sljedeće kvote:

- za evropska audiovizuelna djela – 14,2%,
- za audiovizuelna djela nezavisnih proizvođača – 2%.

Analizom dostavljenih podataka može se zaključiti da su samo neki emiteri i to djelimično postigli ove kvote. Ipak, postoji sumnja da takav zaključak ne odražava realno stanje. Jer, evidentno je, na osnovu redovnog monitoringa programa, da je učešće ovih djela veće nego što su, pojedini, emiteri prikazali. Ipak, za prezentaciju preciznih podataka i ocjena potrebno je u narednom periodu intenzivirati monitoring programa sa ovog aspekta.

Pored toga, i dalje postoji dosta prostora za unapređenje kako kvaliteta izvještavanja emitera tako i podizanja kapaciteta Agencije da provjerava tačnost dostavljenih podataka. Imajući to u vidu, Agencija je planirala da u toku 2016. godine, uloži dodatne napore i resurse kako bi stvorila uslove za samostalno prikupljanje ovih podataka (odabirom ponuđača usluga za praćenje strukture programa emitera sa nacionalnim pokrivanjem).

Pravilnik o uslovima za ostvarivanje minimalnih programskih kvota za evropska audiovizuelna djela, u skladu sa čl. 82 Zakona o elektronskim medijima, propisuje **način na koji** pružaoci AVM usluga na zahtjev („kablovski“ operatori) **mogou realizovati svoje obaveze da** promovišu proizvodnju i pristup evropskim djelima i to:

- 1) ulaganjem u proizvodnju ili kupovinom prava na evropska djela;
- 2) uključivanjem i/ili isticanjem evropskih djela u katalog programa koje nudi.

Naime, Pravilnikom je predviđeno da uključivanje i/ili isticanje evropskih djela u katalogu sadržaja, koje nude „kablovski“ operatori kroz svoje usluge prijema programskih sadržaja po zahtjevu (»Video on demand«), podrazumijeva, ali se ne ograničava na:

- a. Isticanje u katalogu posebne kategorije sadržaja koji spadaju u evropska audiovizuelna djela;
- b. Isticanje na početku kataloga sadržaja koji spadaju u evropska audiovizuelna djela;
- c. Isticanje u opisu da se radi o evropskom audiovizuelnom djelu;
- d. Isticanje u opisu zemlje porijekla;
- e. Isticanje „promotivnih spotova/trejlera“ za evropska audiovizuelna djela bilo kroz svoju uslugu ili posredstvom drugih kanala komunikacije ili medija.

Većina pružalaca AVM usluga na zahtjev nema u okviru svoje ponude i usluge prijema programskih sadržaja po zahtjevu (»Video on demand«). Izuzetak predstavlja „Crnogorski Telekom“ sa uslugom „Extra TV“ u okviru koje ima „Videoteku“. Uvidom u ovaj segment njegove usluge, može

se zaključiti da ovaj operator značajno može unaprijediti promociju proizvodnje i pristupa evropskim djelima.

7. Imenovanje članova Savjeta Agencije

Koalicija NVO „Saradnjom do cilja“ dostavila je Savjetu Agencije za elektronske medije inicijativu za razrješenje njegovog člana gospodina Darka Ivanovića. Po mišljenju podnosioca inicijative, postojali su uslovi za razrješenje definisani članom 33 Zakona o elektronskim medijima. On predviđa da će Skupština razriješiti člana Savjeta i imenovati drugog, ukoliko se utvrdi da je prilikom imenovanja dao o sebi netačne podatke ili je propustio da iznese podatke i okolnosti koji su bitni za imenovanje. Savjet Agencije je na sjednici održanoj 26. januara 2015. godine, razmotrio predmetnu inicijativu kao i pisano izjašnjenje koje je dostavio gospodin Darko Ivanović.

Cijeneći značaj ovog pitanja za nastavak članstva gospodina Ivanovića i njegovog rada u Savjetu Agencije, zaključeno je da bi Administrativni odbor Skupštine Crne Gore trebalo da razmotri i utvrdi sve relevantne okolnosti od značaja za nedvosmisleno utvrđivanje da li se g. Ivanović, u svojstvu člana Savjeta Agencije za elektronske medije, nalazi u sukobu interesa zbog vlasništva u privrednom društvu Agencija „Media N-gage“ d.o.o. iz Podgorice i poslovnog odnosa ovog privrednog društva sa javnim emiterom „Radio i televizija Crne Gore“.

ČLANOVI SAVJETA AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE (decembar 2015.)

- **Mladen Lompar**, kandidat Crnogorskog P.E.N. centra, predsjednik Savjeta
- **Darko Ivanović**, kandidat nevladinih organizacija iz oblasti medija i
- **Prof. dr Saša Knežević**, kandidat Univerziteta

Imajući u vidu navedeno, Savjet Agencije se, u pisanoj formi¹⁴, obratio **Administrativnom odboru** da, u skladu sa ovlaštenjima propisanim Zakonom o elektronskim medijima i Poslovníkom Skupštine Crne Gore, a u cilju obezbjeđenja uslova za kontinuirani i nesmetan rad Agencije, razmotri predmetnu inicijativu. Ovaj Odbor je na 51. sjednici, održanoj 24. marta 2015. godine odlučio da se razmatranje inicijative Savjeta Agencije odloži do okončanja sudskog postupka (Kt.br.46/15), koji se vodi po krivičnoj prijavi gospođe Slavice Striković od 16.01.2015.g. protiv Darka Ivanovića. Do kraja 2015. godine, Savjet Agencije nije dobio bilo kakvo obavještenje o sudbini ove inicijative.

U decembru 2015. godine istekao je mandat članova Savjeta Agencije čiji su ovlašćeni predlagači bili udruženja komercijalnih emitera (Ranko Vujović), univerziteti (dr Zdravko Uskoković) i nevladine organizacije koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda (Zlatko Vujović). Zakonom o elektronskim medijima, u članu 24, propisano je da postupak imenovanja člana Savjeta pokreće radno tijelo Skupštine objavljivanjem javnog poziva ovlašćenim predlagačima, najmanje šest mjeseci prije isteka mandata postojećem članu Savjeta.

Saglasno tome, 16. jula 2015. godine upućen je javni poziv ovlašćenim predlagačima (univerzitetima, za jednog člana; nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda, za jednog člana i udruženjima komercijalnih emitera, za jednog člana). Nakon višemjesečnog odlaganja, Skupština Crne Gore je 29. decembra 2015. godine, donijela Odluku o **imenovanju prof. dr Saše Kneževića (kandidat univerziteta) za člana Savjeta Agencije za elektronske medije**¹⁵.

¹⁴ Akt Savjeta Agencije broj 01-20/2 od 27.01.2015. godine

¹⁵ "Službeni list Crne Gore", br. 2/16.

Na osnovu istog javnog konkursa (raspisanog u julu 2015. godine), Skupština Crne Gore nije imenovala i dva člana za koje su kandidate predložili nevladine organizacije koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda i udruženja komercijalnih emitera. Zbog toga je upućen novi Javni poziv ovlašćenim predlagачima za podnošenje predloga za kandidate za imenovanje ova dva člana Savjeta Agencije za elektronske medije (broj 00-63-14/15-181 od 23. decembra 2015. godine). Izbor ova dva člana se očekuje u drugom kvartalu 2016. godine.

Uvažavajući prava i obaveze Skupštine Crne Gore, koje, kao osnivač Agencije, ima u procesu izbora članova Savjeta Agencije, neopravdano i neobrazloženo prolongiranje imenovanja novih članova predstavlja primjer ugrožavanja stabilnosti u radu Agencije i samim tim njene nezavisnosti. Posmatrano u sklopu drugih mjera kojima se na direktan ili indirektan način podriva njena nezavisnost (uvođenje obaveza podnošenja planova i izvještaja, raspolaganje viškom prihoda nad rashodima, ukidanje nadležnosti u oblasti inspekcijskog nadzora i sl.), opravdana je strepnja od nezivjesnosti sa kojim novim mjerama se Agencija može suočiti u narednom periodu.

8. Uspostavljanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola

U skladu sa odredbama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru¹⁶, Agencija je u obavezi da organizuje sistem unutrašnjih finansijskih kontrola radi unaprjeđenja finansijskog upravljanja i odlučivanja u realizaciji postavljenih ciljeva.

Takođe, članom 15 stava 1 alineja 2 navedenog zakona propisano je da je rukovodilac subjekta dužan da dostavi godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole do kraja januara tekuće za prethodnu godinu nadležnom tijelu Skupštini Crne Gore, uz godišnji izvještaj o radu. Ovu obavezu Agencija uredno izvršava dostavljanjem predmetnog izvještaja Skupštini Crne Gore prilikom podnošenja izvještaja o finansijskom poslovanju za prethodnu godinu sa izvještajem o radu.

Imajući u vidu navedenu obavezu kao i preporuku revizora u Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskog iskaza za 2014. godinu¹⁷, Agencija je pristupila izradi projekta i uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole (FMC) kojom bi se navedena obaveza realizovala.

U cilju realizacije navedenog, Agencija za elektronske medije je sa privrednim društvom "SEVOI GRUPA" d.o.o. Podgorica zaključila Ugovor o davanju obrazovnih i savjetničkih usluga u postupku realizacije projekta uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i kontrola¹⁸.

Tokom decembra 2015. godine sprovedene su pripremne aktivnosti koje se odnose na specificiranje dokumentacione osnove koja čini temelj projekta i na osnovu koje se pristupilo opisivanju i definisanju radnih verzija procesa i procedura u okviru sistema FMC.

Finalizacija aktivnosti na realizaciji uspostavljanja sistema FMC je predviđena za 2016. godinu.

¹⁶ "Sl. list CG", br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14.

¹⁷ Akt zaveden pod br. 02-215 od 02.03.2015.g.

¹⁸ Akt zaveden pod br. 02 - 1282/3 od 25.11.2015.g.

NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Aktivnosti vezane za prelazak sa analognog na digitalno TV emitovanje obilježile su sektor elektronskih medija u toku 2015. godine. Imajući u vidu da je u toku 2015. godine svim komercijalnim i lokalnim javnim TV emiterima isteklo pravo na analogno TV emitovanje, njihov opstanak zavisio je od mogućnosti produženja odobrenja sa ili bez prava na digitalno emitovanje i ulazak u neki od nacionalnih ili lokalnih multipleksa, ili nastavka emitovanja samo posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio-difuznih frekvencija.

1. Javni konkursi

Agencija za elektronske medije je u toku 2015. godine sprovela jedan javni konkurs za dodjelu prava na korišćenje radio-difuznih frekvencija za FM radio i više javnih konkursa, kako za sticanje prava na pružanje AVM usluga na zahtjev putem nacionalnog (drugog) ili lokalnih multipleksa (i sticanje statusa MUX operatora), tako i za ostvarivanje prava emitera na pristup kapacitetima ovih multipleksa (i sticanje prava na digitalno emitovanje).

U skladu sa uobičajenom praksom, svaku odluku o raspisivanju konkursa pratila je odluka o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijave na javni konkurs. O svim fazama konkursa, Savjet Agencije je obavještavao javnost i u vrlo kratkim rokovima sprovodio sve aktivnosti neophodne za donošenje odluka o dodjeli prava.

*
* *

Javnim konkursom za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa¹⁹ bilo je raspisano, u martu 2015. godine, 18 frekvencija za FM radio u opštinama Andrijevica, Berane, Budva, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Ulcinj i Žabljak.

Nakon razmatranja potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs, Savjet Agencije je donio odluku²⁰ kojom su prava na emitovanje dobili privredno društvo „M.D. Company“ d.o.o. (emiter „Radio D plus“ za proširenje zone pokrivanja u Budvi), NVO „Talas-Bihor“ (novi emiter programa „**Radio Petnjica**“, zona pokrivanja Petnjica) i privredno društvo „Lokalni javni emiter Radio Bar“ d.o.o. (postojeći javni emiter za proširenje zone pokrivanja u Ulcinju).

Za 15 frekvencija nije iskazano interesovanje ili nije bilo potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs.

*
* *

Drugi javni konkurs za dodjelu prava na pristup kapacitetu multipleksa prve DVB-T2 mreže sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore (prvi multipleks / MUX 1)²¹ obuhvatio je sve četiri allotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju i to na kanalu 43 u allotmentu Bjelasica, kanalu 35 u allotmentu Lovćen, kanalu 24 u allotmentu Podgorica i kanalu 49 u allotmentu Tvrdaš.

Realizacijom ovog javnog konkursa, pravo pristupa kapacitetima prvog multipleksa moglo je ostvariti šest emitera televizijskih programa.

¹⁹ Odluka Savjeta Agencije br. 01-250 od 09.03.2015.g.

²⁰ Rješenje Savjeta Agencije o dodjeli prava na emitovanje br. 01-412 od 23.04.2015.g.

²¹ Odluka Savjeta Agencije br. 01-252 od 09.03.2015.g.

Kako u predviđenom roku nije dostavljena nijedna prijava, Savjet Agencije je obustavio postupak po javnom konkursu²².

*
* *

Savjet Agencije je raspisao i **javni konkurs za dodjelu prava na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom druge DVB-T2 mreže sa nacionalnim pokrivanjem – MUX 2**²³. Ova mreža obuhvatala je tri alotment zone za DVB-T/DVB-T2 koje su definisane Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju i to na kanalu 25 u alotmentu Bjelasica, kanalu 27 u alotmentu Lovćen i kanalu 22 u alotmentu Tvrdaš.

Kako u predviđenom roku nije dostavljena nijedna prijava, Savjet Agencije je obustavio postupak po javnom konkursu²⁴.

*
* *

Početak marta 2015. godine, Savjet Agencije je raspisao **javni konkurs za dodjelu prava na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem**. Konkursom je bilo obuhvaćeno 16 mreža kojima su Planom raspodjele radio frekvencija za digitalnu zemaljsku radio-difuziju dodijeljene, raspisane radio-difuzne frekvencije i uže lokacije za emitovanje.

Zainteresovana lica su mogla konkurisati za frekvencije obuhvaćene konkursom i dobijanje statusa operatora lokalnog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa jednim ili više definisanih pokrivanja.

Nakon razmatranja jedine potpune i blagovremene prijave na javni konkurs, Savjet Agencije je donio²⁵ odluku da se pravo na pružanje ove usluge na teritoriji opštine Ulcinj, posredstvom lokalnog multipleksa (MUX UL L1) dodijeli privrednom društvu **“Mir & Teuta” d.o.o. (usluga „Media N“)**.

Privredno društvo "Mir i Teuta" d.o.o. kao lice koje je na osnovu ovog javnog konkursa dobilo status operatora lokalnog multipleksa ima sljedeće obaveze:

- obavezu da obezbijedi pokrivenost 85% stanovništva u zoni servisa odnosno na teritoriji opštine Ulcinj;
- obavezu da za potrebe digitalnog emitovanja signala lokalnog javnog emitera omogući pristup multipleksu i prenos na televiziji slobodnog pristupa (Free-to-Air);
- obavezu da, za potrebe digitalnog emitovanja signala, omogući pristup multipleksu i prenos na televiziji slobodnog pristupa (Free-to-Air) lokalnim i regionalnim komercijalnim emiterima televizijskih programa, koji su to pravo ostvarili na javnom konkursu;
- pravo da dio kapaciteta lokalnog multipleksa koristi za distribuciju TV programa sa uslovnim pristupom (Pay-TV);
- obavezu da omogući emiterima pristup multipleksu sa minimalnim protokom od 2Mb/s uz uvažavanje načela objektivnosti, transparentnosti, proporcionalnosti i nediskriminacije;
- obavezu da omogući prenos televizijskih programa kodiranih primjenom standarda ITU-T

²² Zaključak Savjeta Agencije br. 01-386 od 17.04.2015.g.

²³ Odluka Savjeta Agencije br. 01-271 od 12.03.2015.g.

²⁴ Zaključak Savjeta Agencije br. 01-387 od 17.04.2015.g.

²⁵ Rješenje o dodjeli prava na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem br. 01-414 od 23.04.2015.g.

H.264/AVC (MPEG-4 Part 10).

Za lokalne multiplekse u opštinama Bar, Berane, Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Kolašin, Mojkovac, Kotor, Nikšić-Plužine, Plav-Gusinje, Pljevlja, Podgorica, Danilovgrad, Rožaje, Šavnik, Herceg Novi, Tivat i Žabljak nije iskazano interesovanje.

*

* *

Krajem aprila 2015. godine, Savjet Agencije je raspisao **javni konkursa za dodjelu prava na pristup kapacitetu multipleksa DVB-T2 mreže sa lokalnim pokrivanjem (MUX UL L1)**²⁶, u opštini Ulcinj. Pravo pristupa kapacitetu lokalnog multipleksa i prenos na televiziji slobodnog pristupa (Free-to-Air) mogla su ostvariti tri emitera televizijskih programa.

Nakon razmatranja dvije potpune i blagovremene prijave na javni konkurs, Savjet Agencije je donio²⁷ odluku da se pravo na emitovanje opšteg komercijalnog televizijskog programa posredstvom multipleksa MUX UL L1 dodijeli privrednim društvima „Mir & Teuta“ d.o.o. (emiteru „TV Teuta“) i „Boin“ d.o.o. (emiteru „TV Boin“).

Zbog činjenice da nije iskazano interesovanje, nije dodijeljeno pravo na pristup kapacitetu MUX UL L1 za jednog emitera televizijskog programa.

*

* *

U drugoj polovini maja 2015. godine, Savjet Agencije je raspisao **drugi javni konkurs za dodjelu prava na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem**²⁸ u opštinama Bar, Berane, Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Kolašin, Mojkovac, Kotor, Nikšić-Plužine, Plav-Gusinje, Pljevlja, Podgorica, Danilovgrad, Rožaje, Šavnik, Herceg Novi, Tivat i Žabljak.

Zainteresovana lica su, još jednom, mogla konkurisati za frekvencije obuhvaćene konkursom i dobijanje statusa operatora lokalnog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa jednim ili više definisanih pokrivanja tj. u jednoj ili više opština.

Nakon razmatranja jedine potpune i blagovremene prijave na ovom konkursu, Savjet Agencije je donio odluku²⁹ da se privrednom društvu „Radio-difuzni centar“ d.o.o. dodijeli pravo na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem, na teritoriji opština Bar, Berane-Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Kolašin-Mojkovac, Kotor, Nikšić-Plužine, Plav-Gusinje, Pljevlja, Podgorica-Danilovgrad, Rožaje, Šavnik, Herceg Novi-Tivat i Žabljak, posredstvom lokalnih multipleksa.

Privredno društvo "Radio-difuzni centar" d.o.o. kao lice koje je na osnovu ovog javnog konkursa dobilo status operatora lokalnih multipleksa ima iste obaveze, kao i operator koji je slično pravo stekao na ranije raspisanom konkursu.

*

* *

Krajem juna 2015. godine, Savjet Agencije je raspisao **javni konkurs za dodjelu prava na pristup kapacitetima multipleksa DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem** u opštinama Bar, Berane,

²⁶ Odluka Savjeta Agencije br. 01-455 od 29.04.2015.g.

²⁷ Rješenje o dodjeli prava na emitovanje br. 01-610 od 08.06.2015.g.

²⁸ Odluka Savjeta Agencije br. 01-533 od 18.05.2015.g.

²⁹ Rješenje o dodjeli prava na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem br. 01-989 od 03.08.2015.g.

Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Kolašin, Mojkovac, Kotor, Nikšić-Plužine, Plav-Gusinja, Pljevlja, Podgorica, Danilovgrad, Rožaje, Šavnik, Herceg Novi, Tivat i Žabljak³⁰.

Konkursom je bilo predviđeno da pravo pristupa kapacitetima svakog pojedinog lokalnog multipleksa DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem i prenos na televiziji slobodnog pristupa (Free-to-Air) mogu ostvariti tri emitera televizijskih programa.

Nakon razmatranja potpunih i blagovremenih prijava na javni konkurs, Savjet Agencije je donio³¹ odluku da se pravo na emitovanje opšteg komercijalnog televizijskog programa posredstvom multipleksa MUX UL L1 dodijeli privrednim društvima „Boin“ d.o.o. (emiteru „**TV Boin**“), „Sun Sun“ d.o.o. (emiteru „**TV Sun**“) i „Adnan“ d.o.o. (emiteru „**TV Glas Plava**“).

2. Izdavanje novih odobrenja za emitovanje

S obzirom da je na javnom konkursu za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa (raspisanom u martu 2015. godine) stekla pravo na emitovanje, nevladinoj organizaciji „**Talas-Bihor**“ iz Petnjice izdato je **ново odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „Radio Petnjica“ br. O-R-K-47**³². Time je stekla status komercijalnog emitera i pravo da posredstvom radio-difuzne frekvencije 90.70 MHz sa lokacije Petnjica (opština Petnjica) emituje program namijenjen neodređenom broju korisnika.

Po osnovu podnesenih zahtjeva za izdavanje odobrenja za emitovanje posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio-difuznih frekvencija, Agencija je privrednom društvu:

- „**Balkan Channel**“ d.o.o. iz Podgorice izdala Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „**Televizija Balkan**“ br. **O-TV-K-5**³³ i
- „**Blue Moon**“ d.o.o. iz Podgorice izdala Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „**Televizija MBC**“ br. **O-TV-K-23**³⁴.

3. Izdavanje novih odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev

Nakon sprovedenih javnih konkursa za dodjelu prava za pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem (vidi gore), Agencija je privrednim društvima:

- „**Mir&Teuta**“ d.o.o. iz Ulcinja izdala Odobrenje za pružanje AVM usluge na zahtjev „**MEDIA N**“ br. **O-AVMD-11**³⁵, čime je ovaj subjekt stekao status pružaoca AVM usluge na zahtjev posredstvom DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem „MUX UL L1“ odnosno status operatora „MUX UL L1“.
- „**Radio-difuzni centar**“ d.o.o. iz Podgorice izdala sljedeća odobrenja:
 - br. O-AVMD-13 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX BD L1“³⁶,
 - br. O-AVMD-14 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX NK-PŽ L1“³⁷,

³⁰ Odluka Savjeta Agencije br. 01-726 od 26.06.2015.g.

³¹ Rješenje o dodjeli prava na emitovanje br. 01 – 989 od 03.08.2015.g.

³² Akt Agencije broj 02-460 od 30.04.2015.g.

³³ Akt Agencije broj 02-117/1 od 09.02.2015.g.

³⁴ Akt Agencije broj 02-1067 od 04.09.2015.g. Radi se o istom emiteru koji je i ranije emitovao program „Televizija MBC“. Ipak, kako nije blagovremeno ispunio uslove za produženje ranijeg Odobrenja, isto je istekom roka na koji je bilo izdato (17. jun 2015.g. prestalo da važi. Imajući to u vidu, ovaj emiter se odlučio da, sa novim odobrenjem, nastavi sa emitovanjem programa samo posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio difuznih frekvencija.

³⁵ Akt Agencije broj 414/1 od 28.04.2015.g.

³⁶ Akt Agencije broj 02-827, od 15.07.2015.g.

- br. O-AVMD-15 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX PV L1“³⁸,
- br. O-AVMD-16 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX BR L1“³⁹,
- br. O-AVMD-17 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX BA-AN L1“⁴⁰,
- br. O-AVMD-18 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX BP L1“⁴¹,
- br. O-AVMD-19 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX CT L1“⁴²,
- br. O-AVMD-20 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX KL-MO L1“⁴³,
- br. O-AVMD-21 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX KO L1“⁴⁴,
- br. O-AVMD-22 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX PL-GS L1“⁴⁵,
- br. O-AVMD-23 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX PG-DG L1“⁴⁶,
- br. O-AVMD-24 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX RO L1“⁴⁷,
- br. O-AVMD-25 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX ŠA L1“⁴⁸,
- br. O-AVMD-26 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX HN-TV L1“⁴⁹,
- br. O-AVMD-27 za pružanje AVM usluge na zahtjev „MUX ŽB L1“⁵⁰.

Na osnovu izdatih odobrenja, „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je stekao status operatora 15 lokalnih multipleksa.

Po osnovu podnesenih zahtjeva za izdavanje odobrenja za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev bez upotrebe radio-difuznih frekvencija, Agencija je privrednom društvu:

- „MTel“ d.o.o. iz Podgorice izdala Odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev „MTEL“ br. O-AVMD-12⁵¹
- „Orion Telekom“ d.o.o. iz Podgorice izdala odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev „Orion Telekom IPTV“ br. O-AVMD-28⁵².

Na osnovu izdatih odobrenja, oba subjekta su stekli status pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev i pravo da pružaju svoje usluge posredstvom javne kablovske elektronske komunikacione mreže neodređenom broju korisnika.

4. *Produženja postojećih odobrenja za emitovanje*

Po osnovu podnesenih zahtjeva za produženje odobrenja za emitovanje, posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio-difuznih frekvencija, Agencija je:

³⁷ Akt Agencije broj 02-828, od 15.07.2015.g.

³⁸ Akt Agencije broj 02-829, od 15.07.2015.g.

³⁹ Akt Agencije broj 02-830, od 15.07.2015.g.

⁴⁰ Akt Agencije broj 02-831, od 15.07.2015.g.

⁴¹ Akt Agencije broj 02-832, od 15.07.2015.g.

⁴² Akt Agencije broj 02-833, od 15.07.2015.g.

⁴³ Akt Agencije broj 02-834, od 15.07.2015.g.

⁴⁴ Akt Agencije broj 02-835, od 15.07.2015.g.

⁴⁵ Akt Agencije broj 02-836, od 15.07.2015.g.

⁴⁶ Akt Agencije broj 02-837, od 15.07.2015.g.

⁴⁷ Akt Agencije broj 02-838, od 15.07.2015.g.

⁴⁸ Akt Agencije broj 02-839, od 15.07.2015.g.

⁴⁹ Akt Agencije broj 02-840, od 15.07.2015.g.

⁵⁰ Akt Agencije broj 02-841, od 15.07.2015.g.

⁵¹ Akt Agencije broj 02-450/1 od 30.04.2015.g.

⁵² Akt Agencije broj 02-1238/3 od 13.11.2015.g.

- privrednom društvu „M-Corona“ d.o.o. iz Bara **produžila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Corona“** br. O-TV-K-04⁵³,
- nevladinoj organizaciji „Društvo za ravnopravnost i toleranciju“ iz Podgorice **produžila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „Srpska TV“** O-TV-K-16⁵⁴,
- privrednom društvu „Sun Sun“ d.o.o. iz Bijelog Polja **produžila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Sun“** O-TV-K-17⁵⁵,
- privrednom društvu „Lokalni javni emiter Radio Televizija Pljevlja“ d.o.o. iz Pljevalja **produžila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Pljevlja“** br. O-TV-J-3⁵⁶,
- privrednom društvu „Lokalni javni emiter Radio i Televizija Nikšić“ d.o.o. iz Nikšića **produžila Odobrenje za emitovanje „Televizija Nikšić“** br. O-TV-J-4⁵⁷,
- privrednom društvu „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve **produžila Odobrenje za emitovanje „Televizija Budva“** br. O-TV-J-1⁵⁸.

5. Izmjene postojećih odobrenja za emitovanje

Zbog promjene naziva i identifikacionog znaka medija, Agencija je:

- Nevladinoj organizaciji „Stereotip“ iz Podgorice, **izmijenila Odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „XL Radio“** br. O-R-K-45⁵⁹ (raniji naziv/identifikacioni znak medija je bio „City radio“).
- Privrednom društvu „HIT FM“ d.o.o. iz Podgorice, **izmijenila Odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „Radio City“** br. O-R-K-07⁶⁰ (raniji naziv/identifikacioni znak medija je bio „Radio HIT FM“).

Nakon sprovedenog javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje radijskih programa (vidi gore), Agencija je privrednim društvima:

- „M.D. Company“, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje radijskog programa „Radio D Plus“** br. O-R-K-12⁶¹, kojim mu je proširena zona pokrivanja dodjelom prava na emitovanje radijskog programa na radio-difuznoj frekvenciji 103,80MHZ na lokaciji Spas, opština Budva.
- Lokalni javni emiter „Radio Bar“, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje radijskog programa „Radio Bar“** br. O-R-J-2⁶², kojim mu je proširena zona pokrivanja dodjelom prava na emitovanje radijskog programa na radio-difuznoj frekvenciji 105,60MHZ na lokaciji Možura, opština Ulcinj.

U cilju usaglašavanja sa izmjenom Plana o raspodjeli radio-difuznih frekvencija u Crnoj Gori⁶³, Agencija je privrednom društvu „Neboelectronic“ d.o.o. iz Herceg Novog, **izmijenila Odobrenje za**

⁵³ Akt Agencije br. 02-1554/4 od 09.01.2015.g.

⁵⁴ Akt Agencije br. 02-288/4 od 20.04.2015.g.

⁵⁵ Akt Agencije br. 02-651/1 od 17.06.2015.g.

⁵⁶ Akt Agencije br. 02-461/4 od 09.06.2015.g.

⁵⁷ Akt Agencije br. 02- 468/4 od 09.06.2015.g.

⁵⁸ Akt Agencije br. 02- 549/3 od 09.06.2015.g.

⁵⁹ Akt Agencije br. 02-178/1 od 25.02.2015.g.

⁶⁰ Akt Agencije br. 02-101/1 od 25.02.2015.g.

⁶¹ Akt Agencije br. 02-459 od 30.04.2015.g.

⁶² Akt Agencije br. 02-464 od 30.04.2015.g.

⁶³ Odluka Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost objavljena u "Sl.listu CG", br. 04/13.

emitovanje opšteg radijskog programa „Radio Delfin“ br. O-R-K-11⁶⁴, kojem je omogućena **dislokacija frekvencije** sa lokacije Šavnik na lokaciju Krnovska glavica u opštini Šavnik i **zamjena radio-frekvencije** 104,00MHz na lokaciji Pitomine (u opštini Žabljak) za frekvenciju 99,90 MHz na lokaciji Štuoc (takođe u opštini Žabljak).

Nakon sprovedenih javnih konkursa za dodjelu prava na pristup kapacitetima multipleksa sa lokalnim pokrivanjem (vidi gore), Agencija je privrednim društvima:

- „Mir&Teuta“ d.o.o. iz Ulcinja, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Teuta“** O-TV-K-18⁶⁵. Na taj način mu je, za potrebe digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetu multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX UL L1 (opština Ulcinj),
- „TV Boin“ iz Podgorice (Tuzi), dva puta **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Boin“** br. O-TV-K-03⁶⁶. Na taj način mu je, za potrebe digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetima multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX UL L1 (opština Ulcinj) i MUX PG-DG L1 (opštine Podgorica i Danilovgrad).
- „Sun Sun“ iz Bijelog Polja, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Sun“** br. O-TV-K-17⁶⁷. Na taj način mu je, za potrebe digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetu multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX BP L1 (opština Bijelo Polje).
- „Adnan“ d.o.o. iz Plava, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Glas Plava“** Odlukom Savjeta Agencije o dodjeli prava na pristup kapacitetu multipleksa prve DVB-T2 br. O-TV-K-06⁶⁸. Na taj način mu je, za potrebe digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetu multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX PL-GS L1 (opštine Plav i Gusinje).

Nakon sprovedenog drugog javnog konkursa, pravo na pružanje AVM usluga na zahtjev posredstvom 15 DVB-T2 mreža sa lokalnim pokrivanjem dodijeljeno je privrednom društvu „Radio-difuzni centar“ d.o.o. (vidi gore). Članom 9 stav 2 Zakona o digitalnoj radio-difuziji propisano je da se, za potrebe digitalnog emitovanja signala lokalnih javnih radio-difuznih servisa na teritoriji jedinice lokalne samouprave, bez sprovođenja postupka javnog konkursa, dodjeljuje pristup multipleksu mreže sa lokalnim pokrivanjem. Imajući to u vidu, na osnovu podnesenih zahtjeva za izmjenu odobrenja, Agencija je privrednim društvima:

- „Lokalni javni emiter Radio Televizija Pljevlja“ d.o.o. iz Pljevalja **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg televizijskog programa „TV Pljevlja“** br. O-TV-J-5⁶⁹. Na taj način mu je, za potrebe digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetima multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX PV L1 (opština Pljevlja).
- „Lokalni javni emiter Radio i Televizija Nikšić“ d.o.o. iz Nikšića **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje „Televizija Nikšić“** br. O-TV-J-4⁷⁰. Na taj način mu je, za potrebe

⁶⁴ Akt Agencije br. 02- 490 od 07.05.2015.g.

⁶⁵ Akt Agencije br. 02- 634 od 10.06.2015.g.

⁶⁶ Akti Agencije br. 02- 633 od 10.06.2015.g. i 02-996 od 04.08.2015.g.

⁶⁷ Akt Agencije br. 02- 997 od 04.08.2015.g.

⁶⁸ Akt Agencije br. 02-999 od 04.08.2015.g.

⁶⁹ Akt Agencije br. 02-740/1 od 10.07.2015.g.

⁷⁰ Akt Agencije br. 02- 739/1 od 10.07.2015.g.

digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetima multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX BD L1 (opština Budva).

- „Lokalni javni emiter Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje „Televizija Budva“** br. O-TV-J-6⁷¹. Na taj način mu je, za potrebe digitalnog emitovanja u standardnom kvalitetu (SDTV), dodijeljeno pravo na pristup kapacitetima multipleksa sa lokalnim pokrivanjem MUX NK-PZ L1 (opštine Nikšić i Plužine).

Zbog **promjene zone pokrivanja** (usljed odustajanja od pojedinih radio-difuznih frekvencija ili neke od platformi za distribuciju programa), Agencija je privrednim društvima:

- „Topolica“ d.o.o. iz Bara, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „Radio F“** br. O-R-K-16⁷², jer je odustao od korišćenja radio-difuzne frekvencije 97,2MHZ na lokaciji Obrov, opština Bijelo Polje.
- „Jumedia mont“ d.o.o. iz Podgorice, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „Radio D“** br. O-R-K-10⁷³, jer je odustao od daljeg korišćenja radio-difuzne frekvencije 104,0MHZ na lokaciji Kurilo, opština Danilovgrad.
- „M.D. Company“ d.o.o. iz Podgorice, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „Radio D Plus“** br. O-R-K-12⁷⁴, jer je odustao od daljeg korišćenja radio-difuzne frekvencije 105,0MHZ na lokaciji Kurilo, opština Danilovgrad.
- „Neboelectronic“ d.o.o. iz Herceg Novog, **izmijenila i dopunila Odobrenje za emitovanje opšteg radijskog programa „Radio Delfin“** br. O-R-K-11⁷⁵, jer je aktom odustao od emitovanja programa putem audiovizuelne medijske usluge na zahtjev „Extra TV“.

Privredno društvo „Radio Gusinje“ d.o.o. iz Plava, emiter radijskog programa „Radio Gusinje“ izjavilo je **žalbu Savjetu Agencije** povodom Rješenja Agencije kojim je izvršena **izmjena⁷⁶ Odobrenja za emitovanje br. O-R-K-20 i utvrđena godišnja naknada za emitovanje za 2015. godinu** (akt br. 02-1636 od 24.12.2014. godine). Žalba je podnesena zbog činjenice da je „visina godišnje naknade za 2015. godinu neodrživo visoka, jer su uslovi rada i ostvarivanja prihoda za poslovanje ovog radija iz godine u godinu sve teži te se ugrožava opstanak i dalji rad“. Savjet Agencije je na sjednici održanoj 26.01.2015. godine razmotrio predmetnu žalbu i konstatovao da emiter ne dovodi u pitanje tačnost utvrđene obaveze, već mogućnost njenog izmirenja zbog okolnosti u kojima se odvija poslovanje. Kako navedeni razlozi nijesu mogli biti osnov za preispitivanje godišnje naknade, Savjet Agencije je utvrdio da je zahtjev za umanjenje ove naknade neopravdan. Uvažavajući navedenu argumentaciju Savjet Agencije je žalbu privrednog društva „Radio Gusinje“ d.o.o. iz Plava odbio kao neosnovanu (akt br. 02-1636/2 od 26.01.2015. godine).

6. Izmjene postojećih odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev

Zbog promjene podataka iz odobrenja, Agencija je privrednom društvu „Broadband Montenegro“ a.d. iz Podgorice izmijenila Odobrenje za pružanje audiovizuelne medijske usluge na zahtjev „BBM“ br. O-AVMD-01 zbog promjene naziva imaoca odobrenja u „**Telemach**“ d.o.o.⁷⁷ i promjene naziva usluge u „**Telemach**“⁷⁸.

⁷¹ Akt Agencije br. 02- 738/1 od 10.07.2015.g. .

⁷² Akt Agencije br. 02-12/2 od 29.01.2015.g.

⁷³ Akt Agencije br. 02-733/1 od 08.07.2015.g.

⁷⁴ Akt Agencije br. 02-732/1 od 08.07.2015.g.

⁷⁵ Akt Agencije br. 02-1094/1 od 17.09.2015.g.

⁷⁶ Akt Agencije br. 02-1636 od 24.12.2014.g.

⁷⁷ Akt Agencije br. 02-88/1 od 29.01.2015.g.

⁷⁸ Akt Agencije br. 02-501/1 od 29.05.2015.g.

7. Prenos odobrenja

U novembru 2015. godine, saglasno Zakonu o elektronskim medijima, Savjet Agencije je dao **saglasnost za trajni prenos Odobrenja za emitovanje br. O-R-K-01⁷⁹** sa „NVO Adriatic Star“ iz Bijelog Polja na NVO „Đakomo Adriatic“ iz Bijelog Polja. Saglasno tome, Agencija je izmijenila Odobrenje za emitovanje **opšteg radijskog programa „Radio Adriatic“ br. O-R-K-01** zbog promjene naziva imaoa odobrenja u NVO „Đakomo Adriatic“ iz Bijelog Polja⁸⁰.

Takođe je, saglasno Zakonu o elektronskim medijima, Savjet Agencije dao saglasnosti⁸¹ za trajni prenos tri odobrenja za pružanje AVM usluge na zahtjev na privredno društvo „MTEL“ d.o.o iz Podgorice i to:

- **prenos Odobrenja za pružanje AVM usluge na zahtjev „Elta-Mont“** br. O-AVMD-4 sa privrednog društva „Elta-Mont“ d.o.o iz Nikšića;
- **prenos Odobrenja za pružanje AVM usluge na zahtjev „Media Net“** br. O-AVMD-7 sa privrednog društva „Media Net“ d.o.o iz Podgorice i
- **prenos Odobrenja za pružanje AVM usluge na zahtjev „Cabling“** br. O-AVMD-2 sa privrednog društva „Cabling“ d.o.o. iz Budve.

U skladu sa datim saglasnostima, Agencija za elektronske medije je, zbog promjene naziva imaoa odobrenja izvršila izmjene sva tri odobrenja⁸². U skladu sa navedenim je privredno društvo „MTEL“ d.o.o. iz Podgorice utvrđeno kao imalac ovih (prenesenih) odobrenja i po tom osnovu je preuzelo sva prava i obaveze iz izdatih odobrenja a u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima i podzakonskim aktima Agencije za elektronske medije.

S obzirom da je privredno društvo „MTEL“ d.o.o. iz Podgorice već bilo imalac Odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev br. O-AVMD-12 (usluga „MTEL“), početkom avgusta 2015. godine je podnijelo Zahtjev za spajanje tog odobrenja sa prenesenim odobrenjima i to:

- Odobrenjem za pružanje AVM usluge na zahtjev „Cabling“ br. O-AVMD-2,
- Odobrenjem za pružanje AVM usluge na zahtjev „Elta-Mont“ br. O-AVMD-4 i
- Odobrenjem za pružanje AVM usluge na zahtjev „Media Net“ br. O-AVMD-7.

Podnesenim zahtjevom, privredno društvo „MTEL“ d.o.o. je tražilo da, iz razloga ekonomičnosti i praktičnosti, sva prava i obaveze koja su propisana prenesenim odobrenjima budu prenijeta na njega i obuhvaćena Odobrenjem za pružanje AVM usluge na zahtjev br. O-AVMD-12. Agencija je usvojila predmetni zahtjev i izmijenila i dopunila Odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev br. O-AVMD-12⁸³.

⁷⁹ Akt Savjeta Agencije br. 01-1134/2 od 17.11.2015.g.

⁸⁰ Akt Agencije br. 02-1134/4 od 17.11.2015.g.

⁸¹ Akti Savjeta Agencije br. 01-780/1, 01-781/1 i 01-779/1 od 09.07.2015.g.

⁸² Akti Agencije br. br. 02-780/2, 02-781/2 i 02-779/2 od 30.07.2015.g.

⁸³ Akt Agencije br. 02-1008/4 od 21.08.2015.g.

8. Oduzimanje i prestanak odobrenja za emitovanje

Oduzimanje odobrenja

Zakonom o elektronskim medijima je propisano da će direktor Agencije oduzeti odobrenje za emitovanje ako je regulatorni organ za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost emiteru oduzeo odobrenje za korišćenje radio-difuzne frekvencije, ukoliko su zemaljski radio-difuzni sistemi bili jedina mreža elektronskih komunikacija za emitovanje radijskog ili televizijskog programa.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je, na osnovu kontrola i monitoringa radio-frekvencijskog spektra sprovedenih tokom 2013. i 2014. god., utvrdila da privredno društvo „Info Kol“ d.o.o. (emiter programa „Radio Ozon“), u dužem periodu nije koristilo dodijeljenu frekvenciju 97,6 MHz na lokaciji Bablja Greda, opština Kolašin, saglasno Rješenju o odobrenju za korišćenje radio-frekvencija⁸⁴. U skladu sa svojim nadležnostima, ova Agencija je donijela Rješenje o prestanku važenja Rješenja o odobrenju za korišćenje radio-frekvencije 97,6 MHz na lokaciji Bablja Greda, Kolašin, izdatog privrednom društvu „Info Kol“ d.o.o.⁸⁵

Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da ovaj emiter nije koristio bilo koju drugu mrežu elektronskih komunikacija za emitovanje programa, Agencija za elektronske medije je donijela Rješenje kojim je **privrednom društvu „Info-Kol“ d.o.o.** iz Kolašina, **oduzeto Odobrenje za emitovanje radijskog programa „Radio Ozon“ br. O-R-K-29**⁸⁶.

Prestanak važenja odobrenja

Na osnovu pisanih zahtjeva imalaca odobrenja, a saglasno čl. 109 stav 1 alineja 2 Zakona o elektronskim medijima⁸⁷, Agencija je donijela **rješenja o prestanku sljedećih odobrenja za emitovanje:**

- br. O-TV-K-11, koje je bilo izdato privrednom društvu „TV Comm“ d.o.o. – u stečaju, emiteru opšteg televizijskog programa „NTV Montena“⁸⁸.
- br. O-TV-K-13, koje je bilo izdato privrednom društvu „Radio Televizija Panorama“ ustanova u privatnoj svojini, emiteru opšteg televizijskog programa „Televizija Panorama“⁸⁹.
- br. O-R-K-30, koje je bilo izdato privrednom društvu „Radio Televizija Panorama“ ustanova u privatnoj svojini, emiteru opšteg radijskog programa „Radio Panorama“⁹⁰.

Zbog neblagovremenog podnošenja potpunog zahtjeva za produženje odobrenja za emitovanje niti učešća na javnim konkursima za dodjelu prava na pristup multipleksu (u cilju ostvarivanja prava na digitalno emitovanje), Agencija je donijela **rješenja o prestanku sljedećih odobrenja za emitovanje:**

⁸⁴ Akt Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost br. 0506-341/1 od 02.02.2011.g.

⁸⁵ Akt Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost br. 0506-438/1 od 29.01.2015.g.

⁸⁶ Akt Agencije br. 02-113/1 od 10.02.2015.g.

⁸⁷ Kojim je propisano da odobrenje za emitovanje prestaje da važi na pisani zahtjev imalaca odobrenja.

⁸⁸ Akt Agencije br.02-32/1 od 16.01.2015.g.

⁸⁹ Akt Agencije br.02-598/1 od 17.06.2015.g.

⁹⁰ Akt Agencije br.02-598/2 od 17.06.2015.g.

- O-TV-K-01, koje je bilo izdato privrednom društvu „Agroprodukt“ d.o.o., emiteru opšteg televizijskog programa „TV APR“⁹¹.
- O-TV-K-10, koje je bilo izdato privrednom društvu „Radio Mojkovac“ d.o.o., emiteru opšteg televizijskog programa „TV Mojkovac“⁹².
- O-TV-K-09, koje je bilo izdato privrednom društvu „Blue Moon“ d.o.o., emiteru opšteg televizijskog programa „TV MBC“⁹³.

Ovim TV emiterima su bila izdata odobrenja sa rokom važenja do 17.06.2015.g. Ni jedno od njih nije učestvovalo na prvom ili drugom javnom konkursu za dodjelu prava na pristup multipleksu za prvu mrežu sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore. Krajem maja 2015. godine, Agencija ih je pozvala da, ukoliko namjeravaju da nastave emitovanje TV programa, podnesu zahtjev za izdavanje odobrenja putem elektronske komunikacione mreže bez upotrebe radio-difuznih frekvencija. Kako ni jedan od emitera nije blagovremeno dostavio potpun zahtjev za produženje odobrenja, nakon isteka roka na koji su izdata, njihova odobrenja su prestala da važe.

*
* *

Svi dokumenti vezani za raspisivanje i realizaciju javnih konkursa, kao i izdavanje, promjenu, prenos, prestanak ili oduzimanje odobrenja su dostupni na veb sajtu Agencije www.ardcg.org.

9. Aktivnosti za poboljšanje naplate potraživanja

Članom 44 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, propisano je da emiter kao pružalac AVM usluge, plaća godišnju naknadu za emitovanje po osnovu izdatog odobrenja za pružanje AVM usluge u četiri jednake rate. Odobrenjima za emitovanje detaljno su definisana prava i obaveze emitera vezane za plaćanje naknade za emitovanje. Nepoštovanje ove obaveze je jedan od zakonom propisanih uslova za izricanje upravno-nadzornih mjera, od upozorenja, preko privremenog do trajnog oduzimanja odobrenja.

I u toku 2015. godine, a imajući u vidu izazove sa kojima se suočavaju emiteri, Agencija se trudila da u kontaktu sa njima nađe način da se izmire zaostala potraživanja ili njihov iznos svede na minimum.

U cilju prevazilaženja problema nastalih zbog kašnjenja u izmirivanju obaveza po osnovu godišnje naknade određenom broju imalaca odobrenja za emitovanje Agencija je ponudila **potpisivanje protokola o reprogramu duga**. Predlog protokola je podrazumijevao da se emiter obaveže da iznos duga (stanje na 31.12.2014. g.) izmiri u više mjesečnih rata (u zavisnosti od iznosa duga). Osim toga, protokol je predviđao i da se obaveze po osnovu naknade za emitovanje za 2015. godinu, koje dospijevaju na naplatu poslije datuma potpisivanja protokola, plaćaju u skladu sa dinamikom predviđenom izdatim odobrenjima. Sa druge strane, Agencija se obavezala da do isteka roka važenja protokola neće pokrenuti postupak sudske naplate duga, osim u slučaju kršenja obaveza emitera definisanih protokolom, kada se smatra da cjelokupan iznos duga dospijeva za naplatu odmah. Od emitera kojima je ponuđeno potpisivanje protokola, **12 emitera je prihvatilo predviđene uslove i zaključilo Protokol o reprogramu duga prema Agenciji za elektronske medije**.

⁹¹ Akt Agencije br. 02-569/1 od 18.06.2015.g.

⁹² Akt Agencije br. 02-614/3 od 18.06.2015.g.

⁹³ Akt Agencije br. 02-668 od 17.06.2015.g.

Zbog neblagovremenog izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade za emitovanje, tokom maja, juna i septembra 2015. godine, Agencija je **izrekla više upozorenja emiterima koji su imali dug veći od tri kvartalne naknade**. Detaljnije informacije o izrečenim upozorenjima se mogu naći u nastavku izvještaja - Poglavlje 10 - Izrečene mjere).

Direktna komunikacija sa emiterima je potvrdila tešku situaciju u kojoj se veliki broj njih nalazi. Uprkos izraženom interesu emitera da izmire dug prema Agenciji u kratkom roku, napori i spremnost Agencije, da se dogovorom riješi pitanje naplate nespornih potraživanja, nijesu dali očekivane rezultate.

Saglasno navedenom, u toku 2015. godine, protiv emitera sa značajnim dugom po osnovu naknada za emitovanje, **pokrenuti su postupci prinudne naplate potraživanja preko javnih izvršitelja**⁹⁴ i to:

	DUŽNIK	MEDIJ	DUG	Predlog za izvršenje (AEM)	Rješenje o izvršenju (IZV)	Dat nalog Centralnoj banci	Status
1.	Info Kol d.o.o.	Radio Ozon	204,08	02-211 od 27.02.2015	IV - 486/2015 od 16.03.2015.	08.10.2015.	Otvoren prethodni stečajni postupak u 2015.godini.
2	Ustanova u privatnoj svojini Radio Televizija Panorama	Radio Panorama	526,00	02-789 od 09.07.2015.	lv.br. 664/2015 od 24.07.2015.	29.12.2015	*Agencija predložila pokretanje stečajnog postupka (br. 02-383 od 17.03.2016.)
3	Ustanova u privatnoj svojini Radio Televizija Panorama	TV Panorama	2.209,87	02-788 od 09.07.2015.	lv.br. 663/2015 od 24.07.2015.		U parničnom postupku Privredni sud CG donio Presudu na osnovu priznanja duga Mal.br. 70/16 od 04.03.2016 (tuženi dužan da plati AEM-u iznos od 2.209,87 € sa kamatom od 10.07.2015.g.). * Agencija predložila pokretanje stečajnog postupka (br. 02-383 od 17.03.2016.)
4	Agroprodukt d.o.o.	TV APR	482,82	02-854 od 20.07.2015.	lv.br. 1244/15 od 11.09.2015.	12.10.2015.	/
5	Ast d.o.o.	Radio Prva	14.903,20	02-918 od 23.07.2015.	IV - 1997/2015 od 27.07.2015.	13.08.2015.	Potraživanje naplaćeno u cjelosti
6	HIT FM d.o.o.	Radio City	4.875,97	02-1605 od 22.12.2014.	lv.br.89/2015 od 04.02.2015	20.05.2015	Potraživanje djelimično naplaćeno
7	Agroprodukt d.o.o.	TV APR	6.207,79	02-228 od 03.03.2015.	l.br. 231/15 od 05.03.2015.	09.03.2015	/

Tabela 1.: Pokrenuti postupci prinudne naplate tokom 2015. godine

Pokrenuti postupci izvršenja, izazvali su i dodatne troškove Agencije vezane za sprovođenje radnji i donošenje akata od strane javnih izvršitelja.

Napominjemo da je realizacija određenog broja izvršnih postupaka, po osnovu kojih su blokirani računi dužnika, obustavljeni imajući u vidu da je protiv istih otvoren stečajni postupak (vidi tabelu stečajnih postupaka koja slijedi). Nadalje, kako nije bilo moguće izvršiti prinudnu naplatu (zbog nedostatka sredstava na računima izvršnih dužnika), Agencija za elektronske medije je u toku 2015. godine, protiv određenog broja emitera sa neizmirenim obavezama po osnovu naknada za

⁹⁴ Postupci prinudne naplate su pokrenuti saglasno Zakonu o izvršenju i obezbjeđenju ("Sl.list CG", br. 36/11).

emitovanje, podnijela Privrednom sudu Crne Gore **predloge za pokretanje stečajnog postupka**⁹⁵. Od svog osnivanja, ovo su prvi slučajevi da se Agencija odlučila za pokretanje stečajnih postupaka.

U svim pomenutim stečajnim postupcima, bilo da su pokrenuti od strane Agencije ili trećih lica, Agencija je prijavila svoja nenaplaćena potraživanja, koja su zajedno sa pripadajućom kamatom, postala dio stečajne mase.

	DUŽNIK	MEDIJ	STEČAJNI IZNOS	Rješenje o otvaranju stečajnog postupka	Rešenje o zaključenju stečajnog postupka	Status
1	R&E d.o.o.	Radio MAX	1.909,10	St.br. 425/15 od 18.11.2015. ("Sl.list CG" br. 67/15)	St.br. 425/15 od 28.01.2015. ("Sl.list CG" br. 05/16)	Otpisan dug 02-327 od 03.03.2016.
2	Montebo d.o.o.	Radio BUSSOLA	5.323,92	St.br. 438/15 od 18.11.2015. ("Sl.list CG" br. 67/15)	St.br. 438/15 od 25.01.2016. ("Sl.list CG" br. 05/16)	Otpisan dug 02-326 od 03.03.2016.
3	Karate klub Gym	Radio KOM	4.203,11	St.br. 427/15 od 01.12.2015. ("Sl.list CG" br. 69/15)	* Zaključeno ispitno ročište 10.02.2016.	
4	Free Montenegro d.o.o.	Radio FREE MONTENEGRO	18.901,37	St.br. 428/15 od 13.11.2015. ("Sl.list CG" br. 65/15)	St.br. 425/15 od 25.02.2016.	Rješenje nije pravosnažno
5	Fokus d.o.o.	Radio FOKUS	3.506,98	St.br. 437/15 od 02.11.2015. ("Sl.list CG" br. 63/15)	St.br. 437/15 od 26.01.2016. ("Sl.list CG" br. 04/16)	Otpisan dug 02-281 od 11.02.2016.
6	Tehnoflesh d.o.o.	Radio AMIGO	4681,30	St.br. 426/15 od 02.11.2015. ("Sl.list CG" br. 63/15)	St.br. 426/15 od 26.01.2016. ("Sl.list CG" br. 04/16)	Otpisan dug 02-280 od 11.02.2016.
7	Radio Gorica d.o.o.	Radio GORICA	5.868,29	St.br. 424/15 od 22.12.2015. ("Sl.list CG" br. 72/15)	St.br. 425/15 od 18.03.2016.	Rješenje nije pravosnažno
8	EHO0 d.o.o.	TV EHO0	3.564,95	St.br. 436/15 od 04.12.2015. ("Sl.list CG" br. 70/15)	* Zaključeno ispitno ročište 03.03.2016.	
9	Radio S d.o.o.	Radio S	2756,25	St.br. 492/15 od 18.11.2015. ("Sl.list CG" br. 67/15)	St.br. 492/15 od 27.01.2016. ("Sl.list CG" br. 05/16)	Otpisan dug 02-325 od 03.03.2016.
10	Info Kol d.o.o.	Radio OZON	3.613,11	Otvoren prethodni stečajni postupak u 2015.godini.		
11	Radio Elmag d.o.o.	Radio ELMAG	58.933,85	St.br. 39/15 od 17.02.2015. ("Sl.list CG" br. 09/15)	St.br. 39/15 od 05.02.2016. (Rješenje o potvrđivanju Plana reorganizacije)	/

Tabela 2.: Stečajni postupci pokrenuti tokom 2015. godine

U toku 2015.g. vođeni (nastavljeni) su **stečajni postupci, pokrenuti u ranijim godinama** protiv tri emitera: „TV Comm“ d.o.o. (stečajni postupak je zaključen, a iznos duga otpisan), „IN CO“ d.o.o. (stečajni postupak je u toku) i „Blue Moon“ d.o.o. (stečajni postupak je obustavljen usvajanjem Plana reorganizacije).

Na osnovu Agenciji raspoloživih podataka, može se zaključiti da je u toku 2015. godine:

- protiv 12 emitera (ili bivših emitera) bio otvoren stečajni postupak (bilo da je pokrenut u toku 2015. godine ili ranije, od strane Agencije ili trećih lica);
- protiv jednog emitera je pokrenut stečajni postupak ali isti nije i otvoren do kraja 2015.g.;
- u slučaju dva emitera stečajni postupak je završen i oni su brisani iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- u slučaju dva emitera stečaj je obustavljen usvajanjem plana reorganizacije;
- u slučaju devet emitera očekuje se da će stečajni postupci biti završeni u toku 2016. godine;

⁹⁵ Stečajni postupci su pokrenuti saglasno Zakonu o stečaju ("Sl. list CG", br. 01/11).

- protiv emitera je bilo 28 otvorenih postupaka prinudne naplate dugova, iz ranijih perioda i svi i su rezultirali blokadom računa;
- Agencija pokrenula još pet postupaka prinudne naplate dugova i svi su rezultirali blokadom računa emitera.

10. Javni emiteri

U prošloj godini, u nekoliko jedinica lokalne samouprave, su usvojeni novi ili izmijenjeni osnivački akti javnih emitera osnovanih od strane njihovih skupština opština. Sa druge strane, i dalje ima opština u kojima nijesu u potpunosti ispoštovani osnivački akti lokalnih javnih emitera, jer nijesu (u cjelini ili djelimično) imenovani organi upravljanja (savjet i direktor).

Iako je Odluku o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter „Radio Rožaje“⁹⁶ Skupština opštine **Rožaje** donijela još 2013. godine, u novembru 2014. godine imenovan je Savjet ovog emitera, a direktor je imenovan tek u drugoj polovini 2015. godine. Ni nakon nekoliko urgencija Agencije, do kraja 2015. godine ovo privredno društvo nije uspjelo da ispuni sve uslove za izdavanje odobrenja za emitovanje. To je jedini javni emiter koji još uvijek nije usaglasio svoj rad sa Zakonom o elektronskim medijima.

Krajem 2015. godine Skupština opštine **Danilovgrad** je donijela novu Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter „Radio Danilovgrad“ d.o.o.⁹⁷. Saglasno toj odluci, imenovanjem članova Savjeta Lokalnog javnog emitera Radio Danilovgrad d.o.o. prestaće mandat starom Savjetu (član 37). Takođe, predviđeno je da imenovanjem direktora ovog emitera, u skladu sa novom odlukom, prestaje mandat ranijeg direktora (član 40).

Skupština opštine Danilovgrad je 16.11.2015. godine uputila javni poziv za imenovanje, po jednog člana Savjeta Lokalnog javnog emitera Radio Danilovgrad d.o.o., sljedećim ovlaštenim predlagачima:

- 1) oblast kulture (opštinske javne ustanove kulture),
- 2) oblast obrazovanja (javne vaspitno obrazovne ustanove),
- 3) nevladin sektor (nevladine organizacije koje se bave: medijima, zaštitom ljudskih prava i sloboda, osobama sa invaliditetom, pravima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, pravima djece, kulturom, ekologijom, umjetnošću, turizmom i slično),
- 4) oblast turizma (turističke organizacije, privredna društva iz oblasti turizma),
- 5) oblast sporta (registrovane sportske organizacije sa sjedištem u Danilovgradu), jednog člana.

Odluka o imenovanju članova Savjeta će biti donešena u 2016. godini.

U toku 2015. godine došlo je do **promjene svih ili pojedinih članova Savjeta** u nekoliko lokalnih javnih emitera.

U **Nikšiću**, Skupština opštine Nikšić je, u toku jula 2015. godine, imenovala dva člana Savjeta „Radio televizije Nikšić“, na period od pet godina (redovna procedura u slučaju isteka mandata).

U **Beranama**, Skupština opštine Berane je, na predlog Odbora za izbor i imenovanja, u toku aprila 2015. godine, razriješila četiri člana Savjeta Lokalnog javnog emitera „Radio Berane“ dok je

⁹⁶ „Sl.list CG - opštinski propisi“, br. 16/13.

⁹⁷ „Sl.list CG - opštinski propisi“, br. 39/15.

jednom članu prestao mandat prije isteka vremena na koje je izabran, podnošenjem ostavke. U junu 2015. godine je imenovan novi sastav Savjeta ovog emitera. Agencija ni javnost nijesu upoznati sa razlozima za ovo razrješenje.

S obzirom da je krajem 2014. godine Skupština opštine **Pljevlja** razriješila kompletan Savjet Lokalnog javnog emitera „Radio - televizija Pljevlja“, novi Savjet je imenovan u maju 2015. godine, na period od pet godina. Ni u ovom slučaju nijesu objavljeni razlozi za razrješenje kompletnog savjeta.

Slično je i u lokalnom javnom emiteru **Radio Televizija Herceg Novi**.

Imajući u vidu probleme u radu novoosnovanog Savjeta Javnog radio difuznog servisa **Radio Televizija Herceg Novi** d.o.o., u toku 2015. godine Agencija je u nekoliko navrata razmatrala (ne) funkcionisanje organa upravljanja ovog emitera.

Posebno je istaknuto neopravdano kašnjenje sa usvajanjem novog akta ili izmjenama ranijeg Statuta kako bi se izvršilo usaglašavanje sa Zakonom o elektronskim medijima iz 2010. godine kao i osnivačkim aktom iz 2011. godine. Nakon imenovanja Savjeta u martu 2014. godine to je trebalo da bude prva aktivnost Savjeta čiji rezultat bi bilo stvaranje okvira za sprovođenje procedure za imenovanje direktora na osnovu javnog konkursa (kako to propisuje član 41 osnivačkog akta).

Jer, umjesto navedenog, u toj medijskoj kući se u kontinuitetu vrši imenovanje vršioca dužnosti direktora što je trebalo da bude samo privremeno rješenje. Mogućnost imenovanja vršioca dužnosti direktora, na period do šest mjeseci, propisana je članom 43 osnivačkog akta.

Agencija je, posebno, ukazala da smatra neprimjerenim davanje preporuke za imenovanje konkretnih lica za vršioca dužnosti direktora od strane predsjednice Opštine Herceg Novi. Na taj način, po mišljenju ove Agencije, radi se o neprihvatljivom načinu vršenja uticaja i miješanje u rad Savjeta i dovođenje u pitanje njegove nezavisnosti u vršenju jedne od ključnih funkcija a to je izbor direktora ili njegovog vršioca dužnosti. Time je postupljeno upravo suprotno članu 24 osnivačkog akta koji propisuje da „niko nema pravo da na bilo koji način utiče na rad članova Savjeta, niti su članovi Savjeta dužni da poštuju bilo čije instrukcije u vezi sa svojim radom, osim odluka nadležnog suda“.

Agencija je izrazila, još jednom očekivanje da se bez odlaganja pristupi donošenju (izmjena) Statuta u skladu sa važećim Zakonom o elektronskim medijima i osnivačkim aktom, kao i imenovanju direktora u skladu sa takvim okvirom.

U **Kolašinu**, iako je još u 2014. godini donesena Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter Radio i televizija Kolašin⁹⁸, do kraja 2015. godine nije imenovan Savjet ovog emitera. Zbog toga nije usvojen statut ni imenovan direktor.

Prelazak sa analognog na digitalno emitovanje

Imajući u vidu da je Zakonom o digitalnoj radio-difuziji propisano da će se prelazak sa analognog na digitalno emitovanje televizijskih programa izvršiti najkasnije do 17. juna 2015. godine (član 15), lokalnim javnim TV emiterima su odobrenja za emitovanje izdata sa rokom važenja do tog datuma. Kako bi blagovremeno sproveli sve neophodne radnje za njihovo produženje i izmjene, Agencija je u drugoj polovini 2015. godine intenzivirala komunikaciju sa tom grupom televizijskih javnih emitera (Televizija Budva, Televizija Nikšić i Televizija Pljevlja) i pozvala ih da pokrenu postupak za produžavanje izdatih odobrenja. Po tom osnovu, emiteri su upoznati da je 17. jun 2015. godine rok za gašenje analogne radio-difuzije propisan Zakonom o digitalnoj radio-difuziji, te da nakon njega lokalni javni emiteri neće imati pravo da emituju TV program na dodijeljenim analognim TV kanalima.

⁹⁸ "Sl.list CG - opštinski propisi", br. 12/14.

Lokalni javni emiteri u Budvi, Nikšiću i Pljevljima, vrlo kasno su se suočili sa **procesom prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskih programa**. Tek nakon više urgencija Agencije, ozbiljnije su pristupili mobilizaciji svojih osnivača kako bi se sagledale njihove mogućnosti za ispunjavanje uslova za nastavak rada uz digitalno emitovanje signala nakon 17. juna 2015. godine.

Upravo zbog kašnjenja u jasnom iskazivanju njihovog i interesa njihovih osnivača da se stvore uslovi za njihovo digitalno emitovanje, u junu 2015. godine su im produžena odobrenja za emitovanje, ali samo posredstvom elektronskih komunikacionih mreža bez upotrebe radio-difuznih frekvencija.

Tek nakon sprovođenja drugog javnog konkursa i sticanja statusa operatora lokalnih multipleksa od strane privrednog društva „Radio-difuzni centar“ d.o.o., na osnovu podnešenih zahtjeva za izmjenu odobrenja Agencija je ovim emiterima dodijelila pravo na digitalno emitovanje posredstvom multipleksa DVB-T2 mreže sa lokalnim pokrivanjem (MUX BD L1 - opština Budva, MUX NK-PZ L1 – opštine Nikšić i Plužine odnosno MUX PV L1 - opština Pljevlja).

Ove programe „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je dužan da distribuira putem slobodnog pristupa, bez naknade, na teritoriji jedinica lokalne samouprave koje su osnivači tog javnog emitera.

Finansiranje

Jedan od najvećih problema u radu lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori, i u 2015. godini, bio je problem finansiranja.

Naime, budžetima jedinica lokalnih samouprava u najvećem dijelu su opredijeljena finansijska sredstva koja nijesu dovoljna za redovno poslovanje ovih subjekata. Kako zbog opšte ekonomske situacije tako i često vrlo neadekvatne dinamike izmirivanja zaostalih dugova i obezbjeđenja sredstava za redovan rad, a prvenstveno zbog nedovoljnog i neredovnog finansiranja iz budžeta opština, položaj javnih emitera ni u 2015. godini nije bio na zadovoljavajućem nivou. To ukazuje na potrebu unapređenja procesa planiranja i realizacije obaveza povodom finansiranja javnih emitera iz lokalnih budžeta ili redefinisane ukupne pozicije ovih medija.

Predloženim izmjenama Zakona o elektronskim medijima (vidi gore - Poglavlje: RAZVOJ I IMPLEMENTACIJA ZAKONSKOG I PODZAKONSKOG OKVIRA OD ZNAČAJA ZA AUDIOVIZUELNI MEDIJSKI SEKTOR), obuhvaćen je i set rješenja koja se odnose na primjenu pravila državne pomoći u finansiranju javnih emitera. Agencija je iskazala očekivanje da će se istim unaprijediti dalji razvoj svih javnih emitera. Naime, Agencija u kontinuitetu ističe da teška finansijska situacija u RTCG, kao i u lokalnim javnim emiterima, zahtijeva izmjene prije svega *lex specialis* Zakona o elektronskim medijima, a zatim i Zakona o javnim radio-difuzim servisima Crne Gore, sve sa ciljem da se utvrdi stabilan model koji bi dugoročno obezbijedio finansijsku održivost javnih emitera i usklađenost sa Preporukom (96) 10 o garantovanju nezavisnosti javnog servisa radio-difuzije. Time bi, u krajnjem, pojačali efikasnost, profesionalizam i nezavisnost javnih emitera, koji još uvijek nijesu u potpunosti ostvareni upravo zbog problema finansijske održivosti.

Rješenja koja čine okosnicu predloga izmjena Zakona o elektronskim medijima u ovom dijelu su, u osnovi ista ona koja su još krajem 2014. godine ugrađena u predlog izmjena Zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore⁹⁹.

Predloženim izmjenama i dopunama na značajno drugačiji i detaljniji način definišu se prava i obaveze javnih emitera, kao pružaoca specifičnih javnih usluga, vezane za ispunjavanje pravila o korišćenju sredstava koja imaju karakter državne pomoći.

⁹⁹ „Sl.list CG“, br. 79/08 i 45/12.

Imajući u vidu da je slično rješenje već postojalo u Zakonu o radio-difuziji, te da je najslabija karika u dosadašnjim modelima finansiranja javnih emitera bila, zapravo, dosljedna implementacija, posebno su važna usvojena rješenja koja bi trebalo da garantuju ispunjenje obaveza ugovornih strana kao i mehanizme koji će se aktivirati ukoliko dođe do značajnog odstupanja od dogovorenog.

11. Implementacija programskih standarda

Poštovanje uslova i kvota za pružanje komercijalnih audiovizuelnih komunikacija

Monitoring emitovanih, odnosno distribuiranih sadržaja pružalaca AVM usluga (posredstvom različitih platformi) predstavlja značajan mehanizam Agencije za elektronske medije u oblasti ostvarivanja njene regulatorne funkcije i funkcije nadzora, u skladu sa zakonom.

U cilju uspješne realizacije svojih nadležnosti, ovlašćenja i odgovornosti u tom segmentu, Agencija praktikuje tri vrste monitoringa sadržaja emitovanog i distribuiranog programa elektronskih medija, i to:

A. Redovni monitoring¹⁰⁰ - Njegovi rezultati u 2015. godini (broj registrovanih propusta emitera od strane Agencije), kao i karakter prigovora na rad emitera, govore u prilog opravdanosti zaključka o visokom stepenu discipline i profesionalnog kvaliteta rada radio i TV emitera u Crnoj Gori kada je u pitanju poštovanje pozitivnih propisa.

Pozitivnu generalnu ocjenu o radu elektronskih medija u Crnoj Gori posebno potencira činjenica da u ostalim segmentima javnosti, posebno u pojedinim štampanim medijima, elektronskim publikacijama i društvenim mrežama, rapidno raste stepen konfliktnosti, grubog kršenja dostojanstva i prava na privatnost, što kao sublimirani rezultat daje sve uočljivije odsustvo najelementarnijih standarda javne komunikacije. U takvom stanju, koje se sve češće kvalifikuje kao stanje „medijskog rata“, crnogorski elektronski mediji mogu poslužiti kao pozitivan primjer.

B. Monitoring na zahtjev¹⁰¹ iz godine u godinu zahvata sve više prostora u radu Agencije i predstavlja jednu od posljedica i pokazatelja burnog i ubrzanog razvoja sektora AVM usluga u Crnoj Gori. Protekle godinu obilježilo je pojačano interesovanje javnosti, posebno NVO, medija i građana za kvalitet programa elektronskih emitera sa stanovišta njihove usklađenosti sa propisanim normama i standardima.

Na zahtjev emitera iz Crne Gore i izvan nje, kao i marketing agencija, advokatskih kancelarija i producenstskih kuća, u Agenciji se sve češće i više vrši monitoring emitovanih programa pojedinih emitera, odnosno djelova njihovog programa, u cilju utvrđivanja da li poštuju autorska prava i prava ekskluzivnog emitovanja.

Konkretniji pokazatelji i rezultati u ovoj oblasti dati su u tekstu koji slijedi, a sumarni zaključak govori u prilog ocjeni da je Agencija uspješno odgovorila svojim narastajućim obavezama u ovim složenim, osjetljivim i izrazito dinamičnim oblastima.

¹⁰⁰ **Redovni monitoring** – uključuje neprekidno 24-časovno snimanje i arhiviranje emitovanih programa radio i TV emitera registrovanih u Crnoj Gori i na taj način; analizu sadržaja sa aspekta poštovanja programskih i dr. standarda propisanih izdatim odobrenjima radi (1) blagovremenog reagovanja u slučajevima nepoštovanja propisa i/ili standarda u radu emitera, (2) pribavljanja dokumentacione osnove za vođenje upravnog postupka po službenoj dužnosti ili po prigovoru na rad pružalaca AVM usluga, (3) prikupljanje podataka za izradu različitih izvještaja i evidencija i sl.

¹⁰¹ **Monitoring na zahtjev** – sprovodi se po potrebi, i predstavlja vremenski i tematski ograničeno praćenje određenih programskih sadržaja na zahtjev građana, emitera ili drugih pravnih lica u svrhu ostvarivanja njihovih prava i interesa koji se tiču poštovanja programskih standarda, autorskih prava i prava ekskluzivnog emitovanja od strane emitera.

C. Istraživački monitoring¹⁰²

Istraživanje i analiza pojedinih značajnih oblasti u programima elektronskih medija u Crnoj Gori je Programom rada Agencije za 2015. godinu ustanovljeno kao redovna programska aktivnost. Saglasno tome, u 2015. godini Agencija je realizovala dva takva projekta:

1. Izveštaj o primjeni programskih standarda i standarda u oblasti komercijalnih AV komunikacija u elektronskim medijima;
2. Informaciju o zastupljenosti dječijih, kulturnih i obrazovnih sadržaja u elektronskim medijima.

Prva oblast interesovanja, **primjena programskih standarda i standarda u oblasti komercijalnih AV komunikacija u elektronskim medijima**, u metodološkom i sadržinskom smislu sastojala se u prikupljanju informacija i analizi primjene izabranih standarda, sadržanih u Zakonu o elektronskim medijima Crne Gore i pravilnicima Agencije za elektronske medije, i to:

I Programskih standarda:

1. Procenat sopstvene produkcije u odnosu na ukupni emitovani program;
2. Trajanje i struktura emitovanog informativnog programa.

II Standarda u oblasti komercijalnih AV komunikacija:

1. Oglašavanje i telešoping po satu emitovanog programa;
2. Oglašavanje u informativnom programu.

U ovako postavljenim okvirima, predmet pažnje su bili programi pet nacionalnih emitera¹⁰³ i to: TVCG1 i programi četiri komercijalna TV emitera: TV Atlas, TV Vijesti, TV Pink M i TV Prva. Monitoring je vršen u periodu od 05. do 11. novembra 2015. godine, u vremenu od 24 sata za programske standarde, odnosno od 18 do 24 sata (prime-time) za komercijalne AV komunikacije.

Rezultati monitoringa se mogu okvalifikovati kao pozitivni.

U oblasti **programskih standarda**, po ključnim elementima koji su bili predmet monitoringa, rezultati su sljedeći:

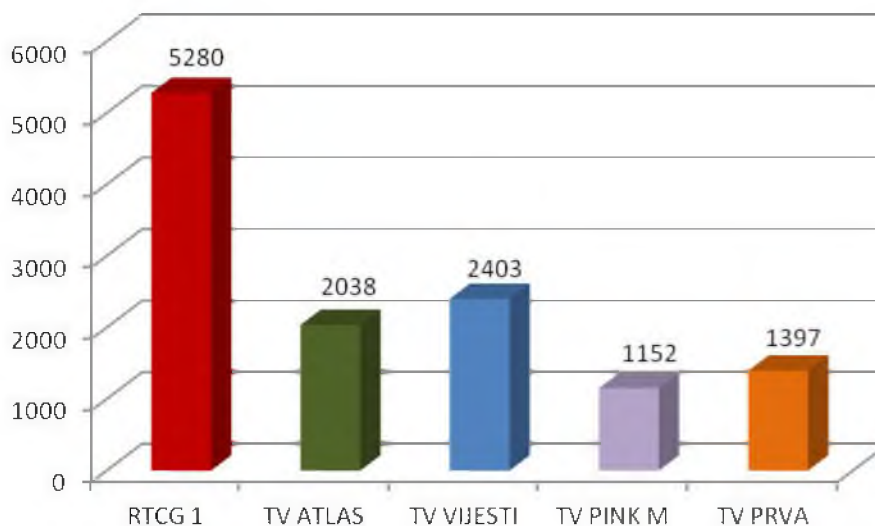
A. Svi posmatrani emiteri u svojim programima ostvaruju **obavezni procenat sopstvene produkcije** (najmanje 10 odsto) u odnosu na ukupni emitovani program, na šta su obavezani članom 11 Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom¹⁰⁴.

U posmatranom periodu, kod ovih emitera, procenat sopstvene produkcije, u odnosu na ukupni emitovani program, ima sljedeće vrijednosti: TVCG 1 - 52,38 %, TV Vijesti - 23,83 %, TV Atlas – 20,22%, TV Prva – 13,85 % i TV Pink M – 11,42 %.

¹⁰² **Istraživački monitoring** - predstavlja periodično, planirano, ciljano praćenje, registrovanje i analizu emitovanih programskih sadržaja koji su predmet pažnje u svrhu obezbjeđivanja baze podataka za ostvarivanje uvida, registrovanje trendova i analiziranja obima, kvaliteta i sadržaja ponude i tražnje na crnogorskom tržištu AVM usluga. Ima za cilj utvrđivanje poštovanja temeljnih programskih standarda i standarda u oblasti komercijalnih AV komunikacija u elektronskim medijima. Rezultiraju stvaranjem baza podataka koje omogućavaju sprovođenje analiza i donošenje argumentovanih zaključaka, kako o stepenu poštovanja normi od strane emitera, tako i o stanju, strukturi i kvalitetu ukupne ponude analiziranih TV emitera, o mogućnosti gledalaca da zadovoljavaju svoje potrebe i interese, o stanju nacionalnog i lokalnih tržišta u segmentima oglašavanja, o socijalno-ekonomskom položaju elektronskih medija i sl.

¹⁰³ Shodno članu 71, tačka 1 Zakona o elektronskim medijima, za sticanje statusa nacionalnog emitera uslov je da TV stanica pokriva najmanje 75 odsto stanovništva, u najmanje 10 jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori.

¹⁰⁴ „Sl.list CG“, br. 11/12.

Grafik 1: Iznos sopstvene produkcije (u minutima) 05. – 11.11.2015.

B. Posmatrani emiteri, prema rezultatima monitoringa u navedenom periodu, ispunjavali su svoje obaveze u pogledu **trajanja i strukture emitovanog informativnog programa**, utvrđene članom 59 stav 5 Zakona o elektronskim medijima, da dnevno emituju informativni program u trajanju od najmanje 30 minuta, u okviru kojeg najmanje jednu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta.

TVCG 1 je prosječno emitovao 628 minuta informativnog programa, TV Vijesti - 318 minuta, TV Atlas - 147 minuta, TV Prva - 147 minuta i TV Pink M - 89 minuta.

Takođe, utvrđeno je da su sve TV stanice, koje su bile predmet monitoringa, emitovale centralno-informativnu emisiju u sljedećem prosječnom trajanju: 33 minuta – TVCG 1, 34 minuta – TV Vijesti, 27 minuta – TV Prva, 23 minuta – TV Pink M i 19 minuta – TV Atlas.

U oblasti **standarda u komercijalnim AV komunikacijama**, po ključnim elementima koji su bili predmet monitoringa, rezultati monitoringa su sljedeći:

A. Neki od posmatranih emitera nijesu besprekorno poštovali limitirane kvote **oglašavanja i telešopinga po satu emitovanog programa**, propisane članovima 40, stav 2 i 41 stav 2 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama¹⁰⁵ - da u jednom satu programa javnog emitera ne smije biti emitovano više od 15% (9 minuta) oglasa i telešopinga, odnosno 20% (12 minuta) za komercijalne emitere. U programima TVCG1 i TV Vijesti, u pogledu vremenskih ograničenja, emitovani reklamni sadržaji u potpunoj su saglasnosti sa propisima, dok su emiteri „TV Atlas“ i „TV Prva“ u nezatnoj, a „TV Pink M“ u nešto većoj mjeri u pojedinim slučajevima „probijali“ dozvoljene kvote. Emiteri koji nijesu striktno poštovali propisane kvote su, zbog toga, na odgovarajući način opomenuti.

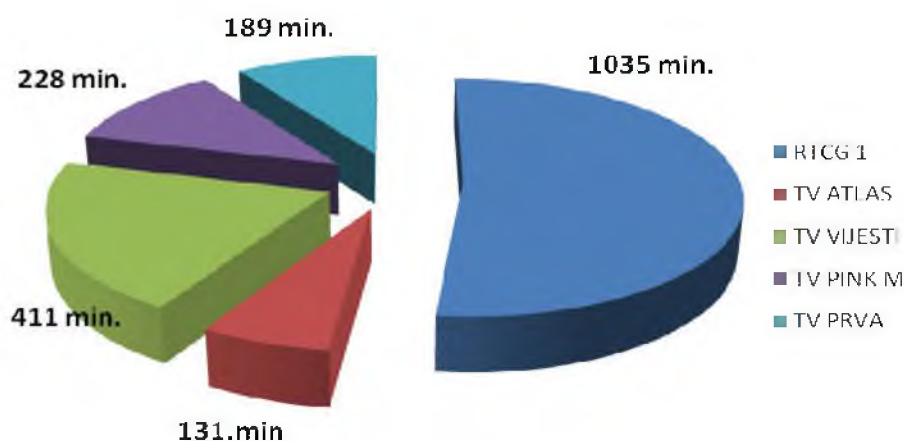
B. Svi posmatrani emiteri su u potpunosti poštovali svoje obaveze u vezi **oglašavanja u informativnom programu**, propisane članom 44 Pravilnika o komercijalnim AV komunikacijama, da se, ukoliko informativne emisije na TV stanicama traju duže od 30 minuta, oglasne poruke mogu emitovati isključivo između djelova (informativno-politički, sportski i vremenska prognoza), najviše jednom, u maksimalnom trajanju do 60 sekundi.

¹⁰⁵ „Sl.list CG“, br. 36/11.

Zastupljenost dječijih, kulturnih i obrazovnih sadržaja u programima nacionalnih TV stanica¹⁰⁶

Činjenično stanje je utvrđeno na osnovu podataka dobijenih dvadesetčetvoročasovnim monitoringom programskih sadržaja pomenutih pet TV programa u Crnoj Gori.

Rezultati monitoringa pokazuju da je, u ukupnom emitovanom programu, procentualno učešće dječijeg, obrazovnog i programa iz kulture na programima posmatranih medija imalo sljedeće vrijednosti: TVCG 1 - 10,26 %, TV Vijesti - 4,07 %, TV Pink M - 2,26 %, TV Prva - 1,87 % i TV Atlas - 1,29%. Vizuelna ilustracija međusobnih odnosa utvrđenih veličina data je u grafikonu 2.

Grafik 2: Iznos dječijeg, kulturnog i obrazovnog programa 05. – 11.11.2015.

*
* * *

Tokom 2015 godine, težište aktivnosti bilo je usmjereno i na unapređenje opštih uslova za rad zaposlenih u Sektoru za monitoring.

TV Monitoring - Za Odjeljenje TV monitoringa, obezbijeđen je zaseban prostor, izvršene odgovarajuće adaptacije, osmišljen i urađen novi video panel sa 64 video polja, instalirana ventilacija i urađena nova instalacija signalnih i naponskih vodova. Time su obezbijeđeni neuporedivo bolji uslovi za rad (smanjen nivo buke, omogućena ventilacija radnog prostora, funkcionalno postavljena oprema i olakšano njeno korišćenje).

Isplanirano je rješenje za alternativno napajanje tehničke opreme koja se koristi u Sektoru i urađen manji dio instalacije za tu namjenu.

Zbog početka digitalnog emitovanja putem MUX 1, za servisnu zonu Podgorica, instalirana je odgovarajuća oprema za prijem i snimanje pet programa TV emitera koji digitalno emituju program putem ove platforme.

Radio Monitoring - Za potrebe radio monitoringa opremljena je nova kancelarija i u nju reinstalirana postojeća oprema. Kupljen je savremeni FM radio skener koji omogućava uvid u radio spektar u servisnoj zoni Podgorica na opsezima radio difuzije (85MHz-108MHz).

Time je omogućen potpuni uvid u rad FM radio stanica i njihovo prisustvo u etru. Planirano je da se taj sistem u budućnosti nadograđuje, kako bi se pokrila teritorija cijele Crne Gore.

*

¹⁰⁶ Cjelovita informacija i baza podataka dostupni su na sajtu AEM: www.ardcg.org.

* *

Savjet Agencije je u nekoliko navrata razmatrao **usaglašenost rijaliti programa** sa programskim standardima u Crnoj Gori i mjerama koje Agencija može preduzeti u slučaju kršenja tih standarda. Posebno su razmatrane mjere koje se mogu preduzeti u slučaju emitovanja sadržaja u okviru stranih TV programa, koji se distribuiraju posredstvom AVM usluga na zahtjev, a kojima se, moguće, krše standardi vezani za zaštitu maloljetnika.

U cilju utvrđivanja aktivnosti kojima pružaoci AVM usluga na zahtjev mogu doprinijeti efikasnijoj zaštiti maloljetnika od neprimjerenih reemitovanih programskih sadržaja, Agencija je u decembru 2015. godine organizovala sastanak sa predstavnicima pružalaca AVM usluga na zahtjev.

Na inicijativu Agencije, pružaoci AVM usluga na zahtjev su postigli dogovor da će, u prvom kvartalu 2016. godine, posredstvom svih dostupnih kanala komunikacije (sajt, poruke korisnicima/info kanali, prilozima uz račun, društvene mreže) objaviti informacije kojima bi doprinijeli edukaciji korisnika o korišćenju alata za zaštitu maloljetnika.

12. Izrečene kaznene mjere

U 2015. godini, Agencija je registrovala, identifikovala i procesuirala slučajeve, te izrekla odgovarajuće mjere emiterima zbog kršenja programskih standarda, standarda vezanih za komercijalne audiovizuelne komunikacije, obaveza vezanih za autorsko i srodna prava i zbog neblagovremenog izmirivanja obaveze plaćanja godišnje naknade za emitovanje programa.

*

* *

Privrednom društvu „**Radio Televizija Atlas**“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru programa „Televizija Atlas“ izrečeno je **upozorenje¹⁰⁷ zbog neobjavlivanja ukupnog broja pristiglih glasova putem SMS poruka poslatih u toku serijala „Biram lidera“**, emitovanog tokom novembra i decembra 2014.g. Po tom osnovu, emiteru „Televizija Atlas“ naloženo je da:

- a) otkloni uočene nepravilnosti i u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja učini dostupnim javnosti sljedeće informacije:
 - ukupan broj pristiglih glasova putem SMS poruka poslatih tokom serijala „Biram lidera“, emitovanog tokom novembra i decembra 2014.g.;
 - kada će biti objavljen podatak o krajnjem korisniku sredstava koja su prikupljena putem SMS poruka, poslatih tokom emitovanja serijala „Biram lidera“.
- b) usaglasa emitovanje oglasa sa standardima propisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju, odnosno, da vodi računa da se emitovanje navedenih programskih sadržaja, ali se ne ograničavajući na njih, poštuju standardi vezani za emitovanje programskih sadržaja u kojima publika ima mogućnost učestvovanja putem slanja poruka;
- c) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u programu „Televizije Atlas“.

Privrednom društvu „**Zen Master Production**“ d.o.o. iz Herceg Novog, emiteru televizijskog programa „Novi TV“ izrečeno je **upozorenje¹⁰⁸ zbog nepoštovanja programske šeme odnosno strukture programa**, koju je emiter dostavio prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje Odobrenja za emitovanje i značajne promjene programske strukture bez saglasnosti Savjeta Agencije za

¹⁰⁷ Rješenje br. 02-70/3 od 23.02.2015.g.

¹⁰⁸ Rješenje br. 02-201/3 od 26.03.2015.g.

elektronske medije. Po tom osnovu, istim aktom emiteru televizijskog programa „Novi TV“ naloženo je da:

- a) se pridržava programske šeme odnosno strukture programa koju je dostavio prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje Odobrenja za emitovanje i značajne promjene programske strukture sprovodi nakon dobijanja saglasnosti Savjeta Agencije za elektronske medije;
- b) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u TV programu „Novi TV“.

Zbog kršenja obaveza vezanih za autorsko i srodna prava, Agencija je privrednom društvu „Zen Master Production“ d.o.o. iz Herceg Novog, emiteru televizijskog programa „Novi TV“ izrekla upozorenje¹⁰⁹ zbog kršenja prava na reemitovanje programa „Televizije BN“ posredstvom IPTV platforme bez saglasnosti njenog emitera. Po tom osnovu, emiteru televizijskog programa „Novi TV“ naloženo je da:

- a) obustavi reemitovanje programa „Televizije BN“ i svakog drugog programa ili programskog sadržaja za koji nema dokaz o regulisanom pravu na reemitovanje programa posredstvom tehnoloških platformi koje se koriste za emitovanje programa „Novi TV“;
- b) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u TV programu „Novi TV“.

Zbog kršenja standarda vezanih za komercijalne audiovizuelne komunikacije, Agencija je u okviru nadzora nad radom emitera, izrekla sljedeće kaznene mjere:

- Privrednom društvu „Pink M Company“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru televizijskog programa „TV Pink M“ izrečeno je upozorenje povodom prekida emitovanja filma „Bezgranično“ (Limitless), dana 27. aprila 2015. godine, u terminu od 22:18:21 do 00:16:30 sati, na 12 minuta, svega 1 minut i 56 sekundi prije završetka filma, čime je narušena njegova cjelishodnost i kontinuitet radnje (Rješenje br. 02-445/3 od 15.05.2015.g.). Navedenom emiteru naloženo je da:
 - a) usaglasi prekid programa u okviru programa "TV Pink M" sa standardima definisanim u zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju, odnosno da vodi računa da se oglasima ne narušava cjelovitost i vrijednost programa, niti povređuju autorska prava, kao i da je prekid kulturno - umjetničkog programa dozvoljen kada je jasno naznačena ili dramaturški važna pauza u radnji ili kada postoji potpuna promjena scene, sa značajnim prekidom kontinuiteta radnje;
 - b) informaciju o izrečenoj mjeri objavi u TV programu "TV Pink M".

Svi upozoreni emiteri su postupili po nalogima iz izrečenih upozorenja.

*

* *

Agencija za elektronske medije je u toku 2015. godine izrekla upozorenja¹¹⁰ pružaocima AVM usluge na zahtjev privrednim društvima „M-kabl“ d.o.o. iz Podgorice i „Telemach“ a.d. iz Podgorice pružaocima AVM usluge na zahtjev „M-kabl“ i „Telemach“ zbog kršenja člana 19 Zakona o autorskom i srodnim pravima¹¹¹ i tačke 8.3 Odobrenja za pružanje AVM usluge na zahtjev br. O-AVMD-05, odnosno br. O-AVMD-01, zbog kršenja autorskog prava i neovlašćenog iskorišćavanja autorskih djela, prilikom emitovanja utakmice Partizan-Bate 26. avgusta 2015. godine na kanalu

¹⁰⁹ Rješenje br. 02-201/3 od 26.03.2015.g.

¹¹⁰ Rješenja br. 02-1035/9 i 02-1035/10 od 28.09.2015.g.

¹¹¹ „Sl. list CG“, br. 37/11.

„RTS1“, jer ekskluzivno pravo prenosa svih fudbalskih utakmica kvalifikacija za EURO 2016 na teritoriji Crne Gore ima emiter televizijskog programa „Sport Klub“.

Ovim privrednim društvima je naloženo da:

- a) ubuduće ne distribuiraju programske sadržaje za koje emiter programa nema pravo emitovanja posredstvom određene platforme i da preduzme mjere, odnosno „zatamni“ sadržaje za koje emiter određenog TV programa, koji se nalazi u njegovoj ponudi, nema pravo emitovanja za teritoriju Crne Gore;
- b) informaciju o izrečenoj mjeri objave na svom info kanalu.

*
* *

Zbog kršenja čl. 44 st. 2 Zakona o elektronskim medijima, člana 16 Pravilnika o visini, načinu utvrđivanja i plaćanja naknada po osnovu izdatih Odobrenja za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga¹¹² i obaveza propisanih tačkom 6. odobrenja za emitovanje, koje se odnose na **neblagovremeno izmirivanje obaveze plaćanja godišnje naknade za emitovanje**, Agencija je, u okviru nadzora nad radom emitera, **izrekla upozorenje sljedećim emiterima:**

- u maju i junu 2015. godine:

	Emiter	Radijski/TV program
1.	„Radio Televizija Atlas“ d.o.o. Podgorice	„Atlas Radio“
2.	„TDI Radio“ d.o.o. iz Budve	„TDI Radio“
3.	„AST“ d.o.o. iz Podgorice	„Radio Prva“
4.	„Radio Televizija Atlas“ d.o.o. iz Podgorice	„Televizija Atlas“
5.	„Fanfula“ d.o.o. iz Herceg Novog	„TV Boka“
6.	„Pink M Company“ d.o.o. iz Podgorice	„TV Pink M“
7.	„AST“ d.o.o. iz Podgorice	„TV Prva“
8.	„Sun Sun“ d.o.o. iz Bijelog Polja	„TV SUN“
9.	„Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice ¹¹³	„Televizija Vijesti“
10.	„Balkan Channel“ d.o.o. iz Podgorice	„Televizija Balkan“

Tabela 3.: Upozorenja zbog neblagovremenog plaćanja godišnje naknade za emitovanje (maj i jun 2015.g.)

- u septembru 2015. godine:

	Emiter	Radijski/TV program
1.	„Radio Elmag“ d.o.o. iz Podgorice	„Radio Elmag“
2.	„Jupok“ d.o.o. iz Rožaja	„Radio Jupok“
3.	„TDI Radio“ d.o.o. iz Budve	„TDI Radio“
4.	„Tripk Com“ d.o.o. iz Budve	„Russkoe Radio“
5.	„Ponta“ d.o.o. iz Herceg Novog	„Radio Ponta“
6.	NVO „Skadar Lake“ iz Podgorice	„Radio Skadar Lake“

¹¹² „Sl. list CG“, br. 25/11, 26/12, 38/14 i 18/15.

¹¹³ Protiv izrečene mjere upozorenja, emiter je podnio žalbu, ali je istu povukao. Saglasno tome, Savjet Agencije je donio Zaključak br. 02-583/3 od 03.07.2015.g. kojim je postupak po žalbi obustavljen.

7.	„Radio Zeta“ d.o.o. iz Podgorice	„Radio Zeta“
8.	„Radio Televizija Atlas“ d.o.o. iz Podgorice	„Televizija Atlas“
9.	„TV Boka“ d.o.o. iz Herceg Novog	„TV Boka“
10.	„Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice	„Televizija Vijesti“
11.	„Balkan Channel“ d.o.o. iz Podgorice	„Televizija Balkan“
12.	Lokalni javni emiter „Radio Televizija Budva“ d.o.o. iz Budve	„Radio Budva“
13.	Lokalni javni emiter „Radio Televizija Nikšić“ d.o.o. iz Nikšića	„Radio Nikšić“

Tabela 4.: Upozorenja zbog neblagovremenog plaćanja godišnje naknade za emitovanje (septembar 2015.g.)

13. Podržane kampanje od javnog interesa

Agencija za elektronske medije je i u 2015. godini nastavila da pomaže i podržava afirmaciju i promociju akcija i kampanja od javnog interesa i značaja. U tom smislu, pozitivno je odgovoreno na 21 inicijativu organizatora. Upućena su obavještenja emiterima da se emitovanje tematskih spotova ne uračunava u dozvoljenu kvotu dnevnog oglašavanja¹¹⁴, a sa ciljem da se postigne učestalije emitovanje spotova i snažnija promocija određene kampanje.

Među podržanim kampanjama i događajima su:

- Informativna, edukativna i promotivna medijska **kampanja o početku digitalnog emitovanja TV programa**, kreirana od strane Ministarstva kulture, Radio Televizije Crne Gore i Agencije za elektronske medije, u cilju upoznavanja javnosti sa procesom i datumom prelaska sa analognog na digitalno emitovanje TV programa.
- **kampanju „Muška liga protiv nasilja nad ženama“**, koju je Odbor Skupštine Crne Gore za rodnu ravnopravnost realizovao sa ciljem da motiviše muškarce u Crnoj Gori (prije svega one koji imaju javni uticaj) da se aktivnije i posvećenije uključe u borbu protiv nasilja nad ženama.
- **kampanju za utvrđivanje tačnosti biračkog spiska**, koju je realizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova, u saradnji sa NVO „Centar za demokratsku tranziciju“ (CDT).
- **kampanja za promovisanje manifestacije „Noć knjige“**, koju je realizovala NVO "Kultura Plus" sa ciljem obilježavanja Svjetskog dana knjige i autorskih prava.
- **kampanja „Pojas za sve“**, u organizaciji Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, realizovana je s ciljem podizanja svijesti građana o važnosti korišćenja sigurnosnog pojasa u vozilima.
- Informativno-medijska **kampanja o procesu evroatlantskih integracija Crne Gore** kreirana od strane Komunikacionog tima Savjeta za članstvo u NATO.
- promotivna **kampanja Veterinarske uprave Crne Gore**, organizovana tokom aprila i decembra 2015. godine sa ciljem podizanja nivoa svijesti građana o značaju kontrole i iskorjenjivanja bjesnila kod divljih životinja.
- **kampanja zaštite novinara**, koju je, tokom maja 2015. godine, realizovala Komisija za istraživanje napada na novinare i imovinu medija, u saradnji sa kancelarijom Predstavnik OEBS-a za slobodu medija.

¹¹⁴ Članom 39 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama („Sl.list CG“ br.36/11) propisano je da se u vrijeme trajanja oglašavanja ne uračunava emitovanje saopštenja, najava ili poziva za izvođenje javnih radova i dobrotvornih i humanitarnih akcija, koji se objavljuju bez naknade, kao i emitovanje besplatnih oglasa državnih organa i organizacija, organa lokalne samouprave i javnih službi koje promovišu aktivnosti i mjere koje su od značaja za građane, većinu građana ili manjinsku društvenu grupu.

- promotivna **kampanja „2BS–To Be Safe Forum“** o bezbjednosti i evroatlantskim integracijama Crne Gore koju je realizovao Atlantski savez Crne Gore u junu 2015. godine.
- **kampanju za promociju festivala „Spring Break Montenegro“**, koju je realizovao Studentski parlament Univerziteta Crne Gore (SPUCG), krovna organizacija studenata na ovom univerzitetu.
- **kampanja za promociju kulturne manifestacije „Džada film fest“**, koju je realizovala Marketinška agencija „Fabrika ideja“, tokom juna 2015. godine, na sedam podgoričkih ulica.
- **kampanja za informisanje građana o osvećenju crkve Svetog prepodobnog Ivana Crnojevića na Cetinju**, koju je realizovala Mitropolija CPC.
- **kampanju iz oblasti bezbjednosti saobraćaja**, koju je realizovala Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore radi podizanja nivoa svijesti građana, prvenstveno vozača, o važnosti poštovanja saobraćajnih propisa, kako bi se preventivno uticalo na negativne posljedice koje kršenje zakonskih odredbi iz ove oblasti može prouzrokovati.
- **kampanja za promociju IV Međunarodnog festivala lutkarstva.**
- **kampanja za promociju besplatne nacionalne SOS linije za žrtve nasilja u porodici**, koju je, tokom septembra i oktobra 2015. godine, realizovalo Ministarstvo rada i socijalnog staranja.
- promotivna **kampanja protiv diskriminacije pod nazivom „Poštuj različitosti. Odbaci diskriminaciju. Prihvati čovjeka“**, koju je realizovalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.
- medijska **kampanja za promociju festivala „AVVANTURA FILM Festival“**, koju je realizovala Marketinška agencija „Fabrika ideja“ iz Podgorice.
- **kampanja „Ugroženo novinarstvo: Reaguj!“** realizovana je tokom oktobra 2015. godine, u organizaciji nevladine organizacije „35mm“, uz podršku Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija.
- medijska **kampanja povodom obilježavanja Dana unutrašnjih poslova**, koju je realizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova, tokom oktobra 2015. godine.
- **Kampanja za promociju Strategije „Jugoistočna Evropa 2020“**, koju je realizovala NVO „Institut alternativa“.
- Centar za građansko obrazovanje (CGO) je tokom decembra 2015. godine realizovao **kampanju za promociju Festivala filma o ljudskim pravima „UBRZAJ 2016“**. Cilj Festivala je podizanje svijesti građana i građanki o važnosti ljudskih prava i njihove zaštite i unapređenja, ali i vrijednosnog okvira koji podstiče harmonične odnose među različitimima po bilo kom osnovu.

14. Transparentnost vlasništva pružalaca AVM usluga

U cilju zaštite pluralizma i podsticanja raznovrsnosti elektronskih medija, Zakonom o elektronskim medijima propisane su mjere¹¹⁵ obezbjeđenja transparentnosti vlasništva pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga.

Saglasno zakonom propisanoj obavezi, nakon prikupljanja i obrade svih dostavljenih podataka, **Agencija je objavila pregled podataka o transparentnosti vlasništva pružalaca AVM usluga za 2015. godinu** koji sadrže:

- podatke o fizičkim i pravnim licima koja su u toku 2015. godine neposredno ili posredno postala imaoci - akcija ili udjela u pružaocima AVM usluga, i
- podatke o vlasničkom učešću pružalaca AVM usluga koji na dan 31. decembra 2015. godine imaju vlasničko učešće u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge ili/i pravnim licima koja su izdavači dnevnih štampanih medija ili/i obavljaju djelatnost informativne agencije.

Imajući u vidu značaj obezbjeđivanja podataka o transparentnosti vlasništva u AVM sektoru, Agencija je, putem svoje internet stranice www.ardcg.org, objavila pomenute podatke.

Objavljeni podaci odnose se na značajne promjene vlasničke strukture pojedinih pružalaca AVM usluga ili na nove pružaoce kojima su prvi put izdata ili na koje su prenijeta odobrenja za pružanje AVM usluga.

U prošloj godini došlo je do **povećanja koncentracije na tržištu pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev**, uz izraženo interesovanje učesnika na tržištu da indirektno ili direktno i dalje idu ka povećavanju koncentracije vlasništva.

Najznačajnija promjena je vezana za spajanje preuzimanjem („Elta-Mont“ d.o.o., „Media Net“ d.o.o.) i kupovinu udjela u vlasništvu („Cabling“ d.o.o.) tri pružaoca AVM usluga na zahtjev od strane privrednog društva „MTEL“ d.o.o. Nakon dobijenih saglasnosti za prenos njima izdatih odobrenja (br. O-AVMD-4, br. O-AVMD-7 i br. O-AVMD-2) na privredno društvo „MTEL“ d.o.o., došlo je i do spajanja ta tri odobrenja sa Odobrenjem za pružanje AVM usluga na zahtjev „MTEL“ br. O-AVMD-12. Detaljnije informacije o datim saglasnostima za prenose odobrenja, kao i izmjene pojedinih odobrenja, mogu se naći u prethodnom dijelu izvještaja (Izmjene i prenos odobrenja).

Prilikom davanja saglasnosti na prenos odobrenja, kao i prilikom definisanja obaveza operatora „MTEL“ d.o.o. kod izmjena njegovog Odobrenja br. O-AVMD-12¹¹⁶, Agencija je posebnu pažnju vodila oko zaštite prava korisnika. Naime, tom prilikom je naloženo privrednom društvu „MTEL“ d.o.o. da:

1. krajnjim korisnicima usluga „Cabling“, „Elta-Mont“ i „Media Net“ ponudi zaključenje izmijenjenog važećeg ili novog ugovora o načinu i uslovima pružanja usluga distribucije radijskih i televizijskih programa i drugih AVM usluga na zahtjev, uvažavajući stečena prava korisnika,

¹¹⁵ Članom 129 Zakona o elektronskim medijima, propisano je da je pružalac AVM usluge dužan da, do 31.12. tekuće godine, Agenciji dostavi podatke o fizičkim i pravnim licima koja su u toku te godine neposredno ili posredno postala imaoci akcija ili udjela u tom pružaocu AVM usluge, sa podatkom o procentu tih akcija ili udjela. Propisana je i obaveza pružalaca AVM usluga da, do 31.12. tekuće godine, Agenciji dostave podatke o svom vlasničkom učešću u drugim pravnim licima koja su pružaoci AVM usluge, kao i učešću njegovih vlasnika većem od 10% u vlasništvu pravnih lica koja su pružaoci AVM usluga.

¹¹⁶ Akt Agencije br. 02-1008/4 od 21.08.2015.g.

2. sve korisničke ugovore usaglasi u skladu sa prethodnom obavezom, najkasnije do 30. septembra 2015. godine i u pisanoj formi obavijesti Agenciju o broju i strukturi (po opštinama i vrsti paketa) korisničkih ugovora koji su zaključeni po osnovu prenosa odobrenja za pružanje AVM usluga „Cabling“, „Elta-Mont“ i „Media Net“.

Navedena koncentracija tržišta pružalaca AVM usluga na zahtjev nije proizvela negativne efekte na konkurenciju na tržištu distribucije radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika. Naime, očekuje se da će upravo zbog kreiranja ekonomičnijeg i praktičnijeg poslovnog modela doći do unapređenja kako AVM usluga, tako i uopšte ponude ovog operatora na polju usluga elektronskih komunikacija.

Imajući u vidu interes i potrebu za unapređenjem ponude AVM usluga na zahtjev, kako u sadržajnom tako i tehničkom i finansijskom (cjenovnom) smislu, Agencija je pozdravila inicijative za dalje promjene na tržištu ukoliko idu tome u prilog. Pri tome, treba imati u vidu da je tražnja za ovim uslugama stabilna zbog velike zasićenosti tržišta i nedovoljne spremnosti korisnika da promijene pružaoca usluge, osim u slučaju značajnijih promjena na polju cijena ili sadržaja usluga.

15. Ostvarivanje i zaštita autorskih prava

U protekloj godini posebna pažnja Agencije je bila usmjerena na regulisanje autorskog i srodnih prava u vezi reemitovanja TV programa i posebno zaštite i ostvarivanja ekskluzivnih prava emitovanja za pojedine programske sadržaje.

Agenciji, kao nadležnom organu za nadzor nad primjenom obaveza iz domena zaštite autorskog i srodnih prava u radu pružalaca AVM usluga na zahtjev, podnijeto je više prigovora na rad pružalaca AVM usluga na zahtjev povodom davanja nepotpunih ili netačnih informacija da se **zatamnivanje sadržaja** radi jer je „lokalna TV stanica otkupila pravo prikazivanja/emitovanja“. Pri tome, prema prigovorima korisnika, ni jedan lokalni TV emiter nije otkupio prava emitovanja, te su se korisnici smatrali uskraćenim, ne samo za mogućnost gledanja pojedinih sadržaja na određenom kanalu, već putem cjelokupne usluge operatora. Po njihovom mišljenju, davanjem poruka pomenute ili slične sadržine, korisnici su dovođeni u zabludu i uskraćivana im je ugovorena usluga.

Saglasno članu 83 st. 1 i 2 Zakona o elektronskim medijima i odobrenjima za pružanje AVM usluga na zahtjev propisano je da je pružalac ovih usluga, prije početka uključivanja RTV programa u katalog programa i početka njegove distribucije, dužan da pribavi prethodnu saglasnost vlasnika programa, kao i da je obavezan da distribuira RTV programe istovremeno, u potpunosti i bez promjena, u skladu sa dobijenim odobrenjem, kao i da poštuje zaštićena autorska i srodna prava.

Imajući u vidu navedeno Agencija je u novembru 2015. godine uputila zahtjev svim pružaocima AVM usluga na zahtjev da obrate pažnju i otklone uočenu praksu u informisanju korisnika putem dostupnih usluga ili korisničkog servisa. Ne dovodeći u pitanje pravo pružalaca AVM usluga na zahtjev da, saglasno svojim poslovnim interesima, kreiraju i revidiraju ponudu programa, Agencija je istakla da je neophodno da **u svakom trenutku i u bilo kojoj formi pružene informacije o uslovima za pristup ili razlozima za ograničavanje pristupa pojedinim sadržajima budu tačne, potpune i blagovremeno dostupne putem info kanala, korisničkog servisa ili neposredno preko „zatamnjenog“ programa.**

Pružaoци AVM usluge na zahtjev su, u skladu sa preporukama Agencije, izmijenili sadržaj poruke koja se koristi prilikom zatamnjenja programskih sadržaja i obučili operatere u korisničkom servisu kakve informacije treba da daju korisnicima usluga u ovim slučajevima.

FOND ZA POMOĆ KOMERCIJALNIM RADIO EMITERIMA

U skladu sa zakonskom obavezom, Savjet Agencije je u toku 2015. godine sproveli dva javna konkursa za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima.

Svi akti vezani za raspisivanje i realizaciju javnih konkursa za dodjelu sredstava iz Fonda mogu se naći na veb sajtu Agencije www.ardcg.org (Raspodjele sredstava).

Prvi javni konkurs za raspodjelu sredstava

Početak juna 2015. godine, Savjet Agencije je raspisao prvi javni konkurs za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima¹¹⁷. Istovremeno je usvojena i objavljena metodologija bodovanja prijave na javni konkurs¹¹⁸. Njom su definisani način i uslovi za bodovanje prijave prema konkursom utvrđenim kriterijumima (i potkriterijumima).

Ovim konkursom je bila raspisana raspodjela sredstava iz Fonda prikupljenih u periodu od 01.01. do 31.05.2015.g. u iznosu od 130.000,00 EUR i to na sljedeći način:

- **75.000,00 EUR putem godišnjih grantova** za podsticanje učešća sopstvene produkcije u ukupnoj programskoj strukturi (u daljem tekstu: Godišnji grant) i
- **55.000,00 EUR putem programskih grantova** za povećanje obima, strukture ili raznovrsnosti ponude sadržaja posvećenih tematskim oblastima od javnog interesa (u daljem tekstu: Programski grant).

Na javni konkurs je podneseno:

- **14 blagovremenih prijava za godišnje grantove**, od kojih je 12 bilo potpuno, dok su dvije prijave bila nepotpune.
- **13 blagovremenih prijava za programske grantove**, od kojih je 12 bilo potpuno, dok je jedna prijava bilo nepotpuna.

Savjet Agencije je zaključkom odbacio nepotpune prijave.

Protiv Zaključka Savjeta Agencije br. 01-765 od 03.07.2015.g. o odbacivanju prijave zbog neispunjavanja uslova za učešće na konkursu, zbog neizmirenih dospjelih finansijskih obaveza prema Agenciji, privredno društvo „Bradva Company“ o.d. iz Plava podnijelo je Upravnom sudu Crne Gore **tužbu radi poništenja zaključka Savjeta**. Cijeneći navode tužbe i odgovor dostavljen od strane Savjeta Agencije, **Upravni sud je našao da tužba nije osnovana i navedenu odbio**¹¹⁹. Protiv navedene presude Upravnog suda privredno društvo „Bradva Company“ o.d. uložilo je Vrhovnom sudu **zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke**. Nakon razmatranja predmeta i ocjene navoda iz podnijetog zahtjeva **Vrhovni sud je našao da je zahtjev neosnovan i isti odbio**¹²⁰.

Na sjednicama održanim 9. i 10. jula 2015. godine, Savjet Agencije je razmotrio potpune i blagovremene prijave na javni konkurs. Imajući u vidu da su za obje vrste grantova ukupno tražena sredstva za prijavljene grantove prevazilazila javnim konkursom predviđena sredstva, Savjet Agencije je analizirao podnesene prijave i sačinio uporedni pregled ostvarenih bodova saglasno Metodologiji bodovanja.

Na osnovu toga, Savjet Agencije je, na 105. sjednici održanoj 10.07.2015. godine, donio

¹¹⁷ Odluka Savjeta Agencije br. 01-621 od 08.05.2015.g.

¹¹⁸ Odluka Savjeta Agencije br. 01-622/2 od 03.07.2015.g.

¹¹⁹ Presuda Upravnog suda Crne Gore br. U.br 2101/15 od 02.10.2015.g.

¹²⁰ Presuda Vrhovnog suda Crne Gore br. Uvp.br 343/15 od 18.12.2015. godine

Rješenje o raspodjeli sredstava iz Fonda¹²¹ i odlučio da se:

A) Sredstva u iznosu od **75.000,00 EUR, predviđena za godišnje grantove** dodijele na sljedeći način:

R. br.	Privredno društvo (podnosilac prijave)	ID medija	Broj bodova	Iznos traženih sredstava (€)	Iznos dodijeljenih sredstava (€)	Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva
1	Antena M d.o.o.	Radio Antena M	76	68.027	34.654	50,94
2	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI	Radio Cool	55	15.000	5.528	36,85
3	M.D. Company d.o.o.	Radio D+	54	13.000	4.727	36,36
4	Jumedia Mont d.o.o.	Radio D	54	13.000	4.667	35,90
5	Radio Mojkovac d.o.o.	Radio Mojkovac	50	12.000	3.984	33,20
6	Maxko d.o.o.	Radio Skala	43	15.182	4.392	28,93
7	Šrauba d.o.o.	Radio Jadran	41	13.071	3.561	27,24
8	Gresa trade d.o.o.	Radio Elita	40	11.658	2.839	24,35
9	Radio Televizija Atlas d.o.o.	Radio Atlas	32	15.054	3.199	21,25
10	NVO Udruženje Roma Crne Gore	Romski radio	22	15.720	2.285	14,53
11	Eurogum d.o.o.	Radio Star FM	21	6.500	951	14,63
12	Media International Corporation d.o.o.	Radio DRS	21	30.047	4.214	14,02

Tabela 5.: Dodijeljena sredstva za godišnje grantove – I konkurs

B) Sredstva u iznosu od **55.000,00 EUR, predviđena za programske grantove** dodijele na sljedeći način:

¹²¹ Rješenje Savjeta Agencije br. 01-792 od 10.07.2015.g.

R. br.	Privredno društvo (podnosilac prijave)	ID medija	Naziv programskog sadržaja	Broj bodova	Iznos traženih sredstava (€)	Iznos dodijeljenih sredstava (€)	Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva (€)
1	Radio Zeta d.o.o.	Radio Zeta	Moja najveća želja	88	5.661	4.486	79,24
2	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI	Radio Cool	Podrška za sve	81	6.393	4.663	72,94
3	Radio Zeta d.o.o.	Radio Zeta	Zeleni korak ispred	77	3.421	2.372	69,34
4	NVO Studentska Aktivna Frekvencija Radijske Avangarde	Radio KRŠ	Perduti	71	920	588	63,93
5	NVO Studentska Aktivna Frekvencija Radijske Avangarde	Radio KRŠ	Cerebrum	67	1.640	989	60,33
6	Gresa trade d.o.o.	Radio Elita	Multikulturni dijalog - put do Evrope	66	4.753	2.825	59,43
7	Radio Televizija Atlas d.o.o.	Radio Atlas	Volim Crnu Goru	65	9.996	5.851	58,53
8	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI	Radio Cool	Očuvanje srpskog identiteta	64	7.179	4.137	57,63
9	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI	Radio Cool	Bisernica	64	6.639	3.826	57,63
10	NVO Studentska Aktivna Frekvencija Radijske Avangarde	Radio KRŠ	Klika	64	1.440	830	57,63
11	Radio Mojkovac d.o.o.	Radio Mojkovac	Evropski put Crne Gore	63	4.000	2.269	56,73
12	M.D. Company d.o.o.	Radio D+	Daj svoj doprinos	61	4.000	2.197	54,93
13	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju - AI	Radio Cool	Piva u svjedočenju	57	4.040	2.073	51,33
14	M.D. Company d.o.o.	Radio D+	Mreža	56	6.000	3.026	50,43
15	NVO Studentska Aktivna Frekvencija Radijske Avangarde	Radio KRŠ	Lejdi Marijana	52	1.729	810	46,83
16	Media International Corporation d.o.o.	Radio DRS	Legende	51	7.191	3.302	45,92
17	Media International Corporation d.o.o.	Radio DRS	Moj doktor	51	7.043	3.234	45,92
18	NVO Udruženje Roma Crne Gore	Romski radio	Antropološki ciklus kod Roma	49	17.046	7.521	44,12

Tabela 6.: Dodijeljena sredstva za programske grantove – I konkurs

Godišnji grantovi su dodijeljeni emiterima 8 lokalnih, 2 regionalna i 2 nacionalna radio programa.

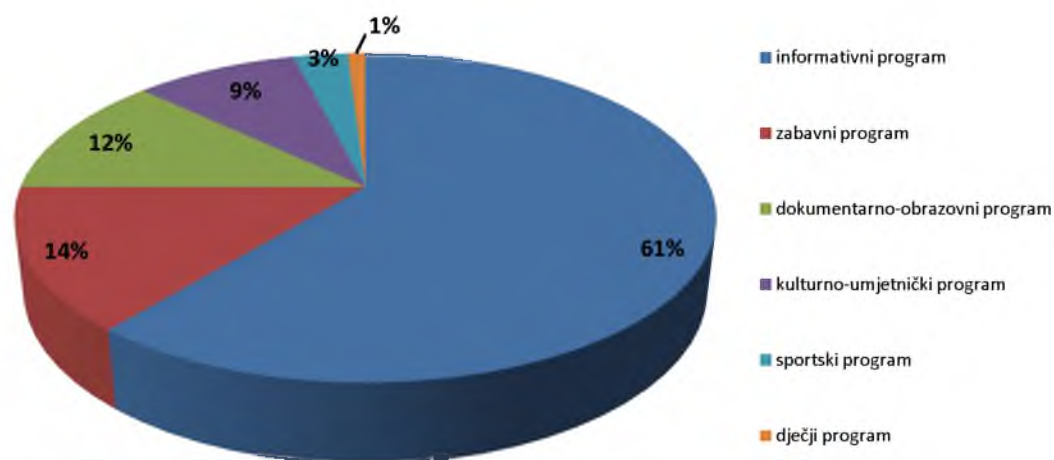
	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	19.021€	6.250€
Najviši iznos	68.027€	34.654€
Najmanji iznos	6.500€	920€

Tabela 7.: Godišnji grantovi – tražena i odobrena sredstva – I konkurs

Prosječan iznos traženih sredstava po godišnjem grantu iznosio je 19.021€, najviši zahtjev je iznosio 68.027€, najniži 6.500€. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po godišnjem grantu iznosio je 6.250€, najviše je dodijeljeno 34.654€, najniže 920€.

Prosječno učešće finansiranja iz Fonda po godišnjem grantu iznosilo je 30%. Prosječno dodijeljen godišnji grant imao je nedeljnu minutažu od 1.183 minuta (19 sati programa nedeljno) i sljedeću strukturu sopstvene produkcije:

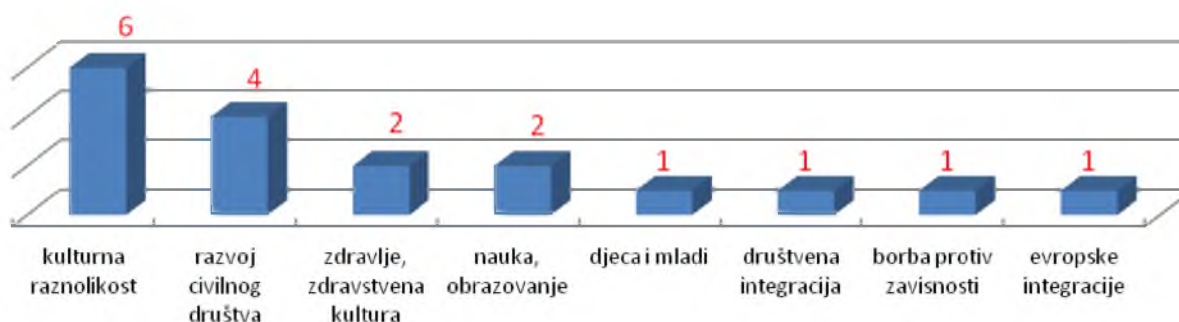
- 61% informativni program
- 14% zabavni program
- 12% dokumentarno-obrazovni
- 9% kulturno-umjetnički program
- 3% sportski
- 1% dječji program

Grafik 3: Struktura programa sopstvene produkcije prosječno dodijeljenog godišnjeg granta

Dodijeljeni **programski grantovi** su se odnosili na 18 programskih sadržaja, devet emitera od čega sedam lokalnih i dva nacionalna. Jedan emiter je aplicirao za prosječno dva programska granta. Jednom emiteru su dodijeljena najviše četiri programska granta.

Od 18 dodijeljenih programskih grantova najviše, njih šest se odnosilo na tematsku oblast kulturna raznolikost i očuvanje tradicije. Četiri programska sadržaja su posvećena razvoju civilnog društva, po dva programska sadržaja posvećena zdravlju, zdravstvenoj kulturi i zdravim stilovima života, te nauci, obrazovanju i umjetnosti. Na tematske oblasti djeca i mladi, društvena integracija ranjivih kategorija društva, borba protiv bolesti zavisnosti i evropske integracije odnose se po jedan programski grant.

Grafik 4: Broj dodijeljenih grantova po tematskim oblastima

Prosječan iznos traženih sredstava po programskom grantu iznosio je 5.504€, najviše 17.046€, najmanje 920€. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po programskog grantu iznosi 3.055€, najviše 7.521, najniže 588€. Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva iznosio je 57%.

	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	5.504€	3.055€
Najviši iznos	17.046€	7.521€
Najmanji iznos	920€	588

Tabela 8.: Programski grantovi – tražena i odobrena sredstva – I konkurs

Prosječno dodijeljen programski grant je imao 16 emisija sa ukupnom minutažom od 1.877 minuta, ili 31 sat programa, što u prosjeku na nedeljnom nivou iznosi 87 minuta ili sat i po programa.

Od 18 dodijeljenih, 15 programskih grantova se odnosi na nove programske sadržaje koji nijesu ranije emitovani. Svega tri programska granta se odnose na ranjive društvene grupe. Prosječan ugovoreni period realizacije po programskom grantu iznosi 3 mjeseca.

Drugi javni konkurs za raspodjelu sredstava

Početkom novembra 2015. godine, Savjet Agencije je raspisao drugi javni konkurs za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima¹²². Istovremeno je usvojena i objavljena metodologija bodovanja prijave na javni konkurs¹²³.

Ovim konkursom je bila raspisana raspodjela sredstava iz Fonda prikupljenih u periodu od 01.06. do 31.10.2015.g. u iznosu od **130.000,00 EUR** i to na sljedeći način:

- **75.000,00 €** putem **godišnjih grantova** i
- **55.000,00 €** putem **programskih grantova**.

Ovim javnim konkursom bila je predviđena mogućnost da se postojeći korisnici Fonda, koji imaju važeće Ugovore o godišnjem grantu, mogu prijaviti za **dofinansiranje proizvodnje radijskog programa obuhvaćenog postojećim godišnjim grantovima**. Emiteri su bili obavezni da za ovaj vid finansiranja iz Fonda podnesu Prijavu za godišnji grant u formi i sadržini identičnoj Prijavi za godišnji grant koja predstavlja sastavni dio važećeg Ugovora za godišnji grant osim što Struktura finansiranja i

¹²² Odluka Savjeta Agencije br. 01-1283 od 02.11.2015.g.

¹²³ Odluka Savjeta Agencije br. 01-1284 od 02.11.2015.g.

Predloženi budžet moraju biti formulisani u odnosu na iznos dofinansiranja za koji se podnosi prijava.

Takođe je bilo predviđeno da se, nakon ostvarivanja prava na dofinansiranje radijskog programa obuhvaćenog važećim Ugovorom o godišnjem grantu, zaključuje Anex Ugovora saglasno izmijenjenom (konsolidovanom) budžetu za sprovođenje plana realizacije i u roku od tri dana od dana potpisivanja Anexa Ugovora, korisniku uplaćuje razlika između 50% konsolidovanog (zbornog) budžeta i ranije uplaćene prve rate saglasno potpisanim Ugovorom o godišnjem grantu.

Na drugi javni konkurs je podneseno:

- **10 blagovremenih prijava za godišnje grantove**, od kojih je **osam bilo potpuno**. Zbog neispunjavanja uslova za učešće na konkursu, Savjet Agencije je pojedinačnim zaključcima odbacio dvije prijave.
- **18 blagovremenih prijava za programske grantove**, od kojih je **15 bilo potpuno**.

Savjet Agencije je zaključcima odbacio tri prijave zbog neispunjavanja uslova za učešće na konkursu.

Protiv zaključaka Savjeta Agencije br. 01-1362/1 i br. 01-1370/1 od 30.11.2015.g. o odbacivanju prijava zbog neispunjavanja uslova za učešće na konkursu, zbog neizmirenih dospjelih finansijskih obaveza prema Agenciji, privredno društvo „Bradva Company“ o.d. iz Plava podnijelo je Upravnom sudu Crne Gore dvije **tužbe radi poništenja zaključaka Savjeta**. Na zahtjev Upravnog suda dostavljeni su odgovori na tužbe i dokazi o neosnovanosti navoda iz istih¹²⁴. Navedeni postupci pred Upravnim sudom su u toku.

Na sjednicama održanim 02.12. i 04.12.2015.g., Savjet Agencije je razmotrio potpune i blagovremene prijave. Imajući u vidu da su ukupno tražena sredstva za prijavljene grantove prevazišla javnim konkursom predviđena sredstva, Savjet Agencije je i ovog puta analizirao podnesene prijave i sačinio uporedne preglede ostvarenih bodova saglasno Metodologiji bodovanja.

Tačkom 10 Odluke o javnom konkursu predviđeno je da će Savjet Agencije, u slučaju nedovoljnog broja blagovremenih i potpunih prijava za određenu vrstu granta, dio neraspodijeljenih sredstava dodijeliti za drugu vrstu grantova.

U toku raspodjele sredstava za programske grantove, a uvažavajući najviše iznose koji mogu biti dodijeljeni po određenom emiteru u toku 2015. godine (saglasno članu 9 stav 2 Pravilnika), Savjet Agencije je konstatovao da sredstva u iznosu od 8.645,00 € ostaju neraspodijeljena. U skladu sa navedenim odlučio je da se neraspoređeni iznos sredstava predviđenih za programske grantove, u visini od 8.645,00 €, iskoristi za raspodjelu za godišnje grantove. Saglasno tome, ukupna sredstva od 130.000,00 €, raspodijeljena su: **83.645,00€ za godišnje grantove** i **46.355,00€ za programske grantove**.

Na osnovu toga, Savjet Agencije za elektronske medije je, na 118. sjednici održanoj 04.12.2015.g., donio Rješenje o raspodjeli sredstava iz Fonda¹²⁵ i odlučio da se:

A) Sredstva u iznosu od **83.645,00 EUR**, predviđena za **godišnje grantove dodijele** na sljedeći način:

¹²⁴ Br: 01 – 54/2 od 20.01.2016. godine i br: 01-99/2 od 20.01.2016.godine

¹²⁵ Rješenje Savjeta Agencije br. 01-1418 od 04.12.2015.g.

R. br.	Privredno društvo (podnosilac prijave)	ID medija	Broj bodova	Iznos traženih sredstava (€)	Iznos dodijeljenih sredstava (€)	Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva
1	Antena M d.o.o.	Radio Antena M	76	33.363	33.363	100,00
2	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju-AI	Radio Cool	65	9.465	9.465	100,00
3	Maxko d.o.o.	Radio Skala	43	9.374	8.605	91,79
4	Šrauba d.o.o.	Radio Jadran	41	9.509	8.208	86,31
5	Gresa trade d.o.o.	Radio Elita	40	8.819	2.567	29,11
6	NVO Đakomo Adriatic	Radio Adriatic	32	6.000	4.036	67,27
7	Media International Corporation d.o.o.	Radio DRS	31	25.832	16.986	65,76
8	NVO Udruženje Roma Crne Gore	Romski radio	22	13.434	414	3,08

Tabela 9.: Dodijeljena sredstva za godišnje grantove – II konkurs

B) Sredstva u iznosu od **46.355,00 EUR**, predviđena za **programske grantove**, dodijele na sljedeći način:

R. br.	Privredno društvo (podnosilac prijave)	ID medija	Naziv programskog sadržaja	Broj bodova	Iznos traženih sredstava (€)	Iznos dodijeljenih sredstava (€)	Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva (€)
1	NVO Skadar Lake	Radio Skadar Lake	Priče (iz života): Društvo	81	1.720	1.720	100,00
2	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju-	Radio Cool	Pobijedi sebe	80	8.946	8.946	100,00
3	NVO Društvo za ravnopravnost i toleranciju-	Radio Cool	Putevi zdravlja	71	8.739	1.024	11,72
4	Adnan d.o.o.	Radio Glas Plava	Dječje carstvo	68	3.000	3.000	100,00
5	Radio Zeta d.o.o.	Radio Zeta	Budućnost poljoprivrede	67	2.344	2.344	100,00
6	NVO Đakomo Adriatic	Radio Adriatic	Klub kulture	61	4.000	4.000	100,00

7	NVO Udruženje Roma Crne Gore	Romski radio	Romi o Romima	59	21.522	758	3,52
8	NVO Talas Bihor	Radio Petnjica	Putevi i raskršća	58	7.810	7.810	100,00
9	Media International Corporation d.o.o.	Radio DRS	Legende	58	7.191	7.191	100,00
10	NVO Skadar Lake	Radio Skadar Lake	Rock karavan: On the road again	56	800	800	100,00
11	Media International Corporation d.o.o.	Radio DRS	Moj doktor	55	7.042	7.043	100,00
12	NVO Skadar Lake	Radio Skadar Lake	Kontrapunkt	53	400	400	100,00
13	Gresa trade d.o.o.	Radio Elita	Solana jedinstveni park prirode	44	4.753	1.319	27,75

Tabela 10.: Dodijeljena sredstva za programske grantove – II konkurs

Sa podnosiocima prijave koji su stekli pravo na sredstva iz Fonda, zaključeni su ugovori o dodjeli sredstava ili anexi postojećih ugovora (dofinansiranje) koji, u odnosu na ranije potpisane ugovore, **sadrže i obaveze korisnika u vezi sa objavljivanjem informacije da je sadržaj realizovan uz pomoć sredstava iz Fonda i obavezu da u okviru svojih programa redovno emituju servisne informacije o stanju na putevima.**

Godišnji grantovi su dodijeljeni emiterima pet lokalnih i tri regionalna radio programa. Od osam dodijeljenih godišnjih grantova njih sedam se odnose na dofinansiranje proizvodnje radijskog programa obuhvaćenog postojećim godišnjim grantovima, odnosno važećim Ugovorima o godišnjem grantu.

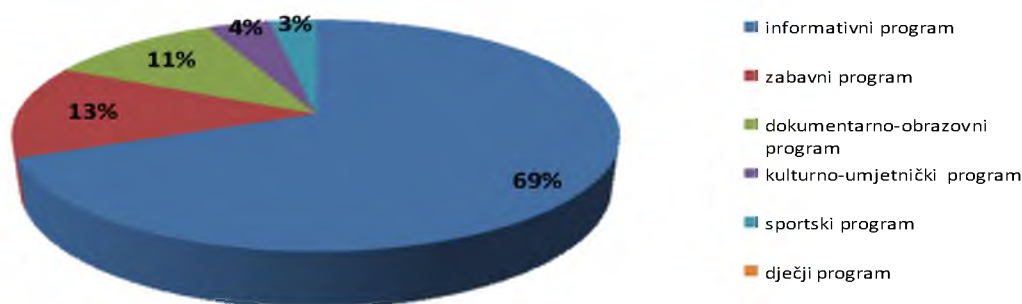
	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	14.474€	10.455,50€
Najviši iznos	33.363€	33.363€
Najmanji iznos	6.000€	414€

Tabela 11.: Godišnji grantovi – tražena i odobrena sredstva

Prosječan iznos traženih sredstava po godišnjem grantu iznosio je 14.474€, najviši zahtjev je iznosio 33.363€, najniži 6.000€. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po godišnjem grantu iznosio je 10.455€, najviše je dodijeljeno 33.363€, najniže 414€. Prosječno učešće finansiranja iz Fonda po godišnjem grantu iznosi 68%.

Prosječno dodijeljen godišnji grant imao je nedeljnu minutažu od 1.136 minuta (približno 19 sati programa nedeljno) i ima sljedeću strukturu sopstvene produkcije:

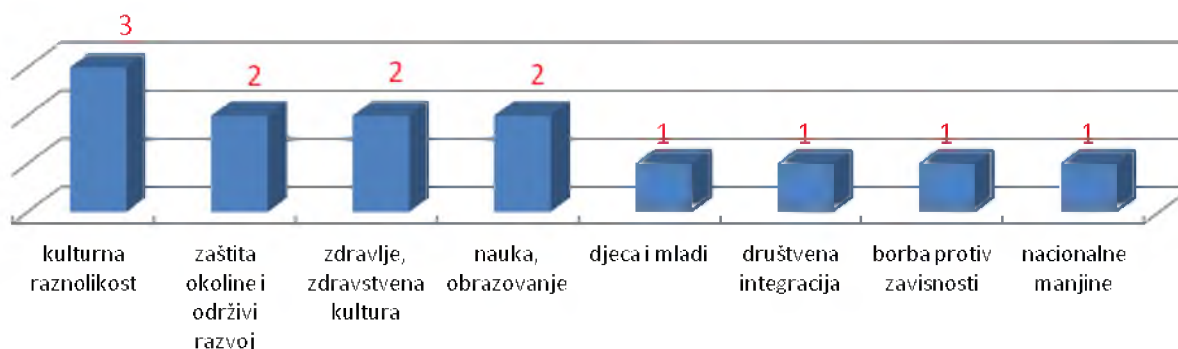
- 69% informativni program
- 13% zabavni program
- 11% dokumentarno-obrazovni
- 4% kulturno-umjetnički program
- 3% sportski
- 0% dječji program.

Grafik 5: Struktura programa sopstvene produkcije prosječno dodijeljenog godišnjeg granta – II konkurs

Dodijeljeni **programski grantovi** su se odnosili na 13 programskih sadržaja, devet emitera od čega sedam lokalnih i dva regionalna. Jedan emiter je u prosjeku aplicirao za jedan programski grant (najviše za 5 a najmanje za 1). Jednom emiteru je dodijeljeno najviše tri programska granta.

Od 13 dodijeljenih grantova najviše, njih tri se odnosilo na tematsku oblast kulturna raznolikost i očuvanje tradicije. Po dva programska granta su namijenjena tematskim oblastima: zdravlje, zdravstvena kultura i zdravi stilovi života, zaštita okoline i održivi razvoj i nauka, umjetnost, obrazovanje. Na tematske oblasti djeca i mladi, nacionalne manjine, borba protiv bolesti zavisnosti i društvena integracija ranjivih kategorija društva odnosi se po jedan programski grant.

Grafik 6: Broj dodijeljenih grantova po tematskim oblastima – II konkurs

Prosječan iznos traženih sredstava po programskom grantu iznosio je 6.020€, najviše 21.522€ a najmanje 400€. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po programskog grantu iznosi 3.566€, najviše 8.946€, najniže 400€.

Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva iznosi 80%.

	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	6.020€	3.566€
Najviši iznos	21.522€	8.946€
Najmanji iznos	400€	400€

Tabela 12.: Programski grantovi – tražena i odobrena sredstva

Prosječno dodijeljen programski grant ima 23 emisije sa prosječnom dužinom trajanja emisije od 50 minuta. Ukupna minutaža podržanih grantova iznosi 12.220 minuta ili 203 sata programa. Od 13 dodijeljenih, 10 programskih grantova se odnosi na nove programske sadržaje koji nijesu ranije emitovani.

Svega dva programska granta doprinose poboljšanju ponude programskih sadržaja posvećenih ranjivim društvenim grupama.

Prosječan ugovoreni period realizacije po programskom grantu iznosi 5 mjeseci.

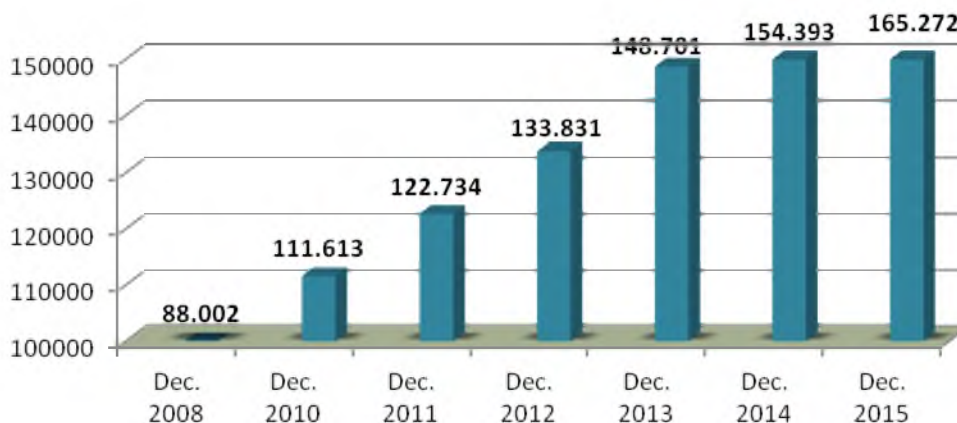
STANJE TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje sedam operatora nezemaljskih platformi, i to dva kablovska, dva IPTV operatora, po jedan MMDS, DTH i mobilni operator.

U odnosu na decembar 2014. godine, kada je pravo distribucije posjedovalo deset operatora, došlo je do smanjenja broja kablovskih operatora kao posljedice ukрупnjavanja tržišta. Takođe, u odnosu na prethodnu godinu došlo je do promjene na tržištu MMDS distribucije usled smanjenja zone servisa.

Na dan 31. decembar 2015. godine¹²⁶, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi sa uslovnim pristupom iznosi **165.272**.

U odnosu na broj priključaka iz decembra 2014. godine broj korisnika usluga distribucije radio i TV programa je za period od godinu dana uvećan za **10.879, nešto više od 7%**.

Grafik 7: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹²⁷, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

Na kraju 2015. godine, **15,16%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **84,84%**.

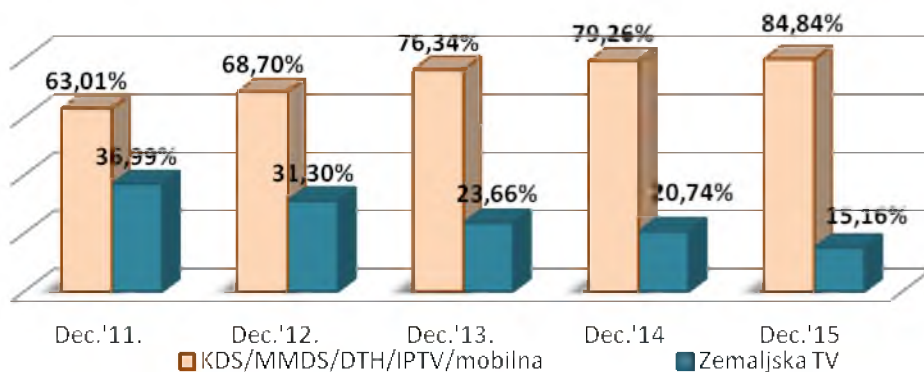
¹²⁶ Kako jedan od IPTV operatora, koji posjeduje odobrenje, još uvijek nije počeo sa pružanjem usluge, to se podaci na kraju 2015. godine odnose na šest operatora koji uslugu uslovnog pristupa AVM sadržajima nude putem nezemaljskih platformi.

¹²⁷ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

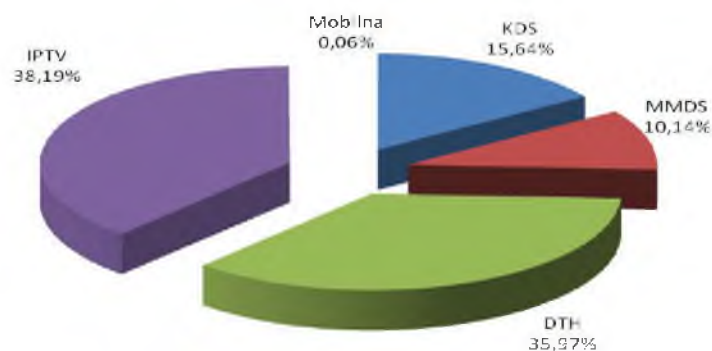
Grafik 8: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sljedećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi u odnosu na ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori, na kraju posljednjih pet godina. U odnosu na decembar 2014. godine, broj domaćinstava u Crnoj Gori koja koriste samo zemaljski tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa smanjen je sa 20,74% na 15,16%.

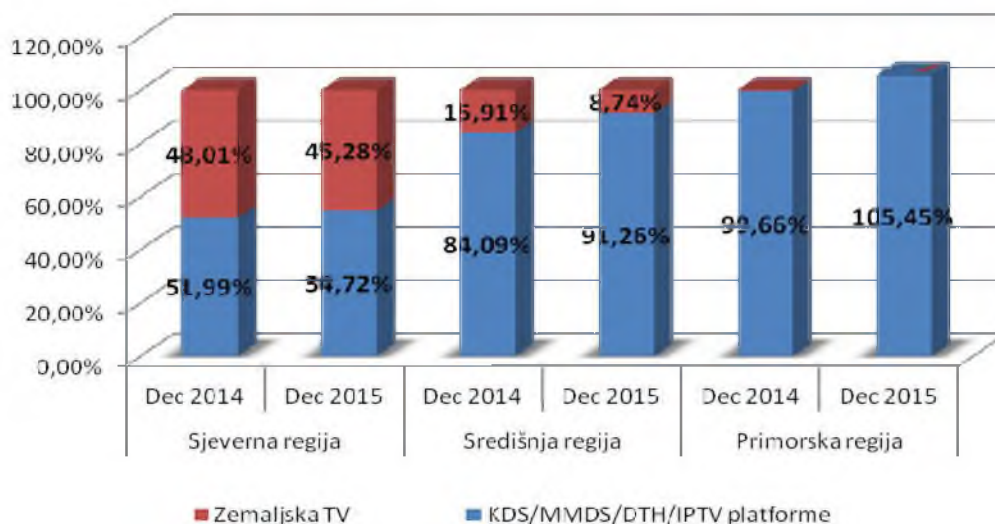
Grafik 9: Poređenje broja domaćinstava koja koriste zemaljsku TV i platformi za distribuciju radio i TV programa

Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV sa učešćem od 38,19% je na liderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 35,97%, KDS (15,64%), MMDS (10,14%) i mobilna platforma sa učešćem od 0,06%.

Grafik 10: Tržišno učešće nezemaljskih platformi

Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji¹²⁸ Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava, tražnja je najveća u primorskoj regiji, 105,45%. Navedeno znači da je broj priključaka za nezemaljske platforme veći od broja domaćinstava u ovoj regiji. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim turističkim objektima. Slijedi središnja regija sa 91,26%, te sjeverna regija u kojoj 54,72% domaćinstava koristi usluge ovih operatera.

Grafik 11: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama (na kraju decembra 2014. i 2015. godine)

Na kraju 2015. godine **prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,75€** (najviše 11,90€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je **dostupno, u prosjeku, 71 televizijski kanal** (najviše 178, najmanje 40). Samo **jedan operator ima u ponudi i radijske kanale, njih 11.**

Pet operatera koji u ponudi imaju dopunske pakete, u prosjeku nude 5 dodatnih paketa (najviše 10, najmanje 4). **Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,25€** (najviše 25€, najniže 2,54€).

Svi operatori distribuiraju radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatera nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost iznosi 12% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, **domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 11,01€,** što je **2,4% više** u odnosu na 10,75€ koliko su izdvajanja domaćinstva za ove usluge iznosila u decembru 2014. godine.

¹²⁸ Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik, Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

MEĐUNARODNA SARADNJA

U toku 2015. godine, predstavnici Agencije za elektronske medije učestvovali su u redovnim aktivnostima Evropske platforme regulatornih tijela – EPRA, Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma i Evropske regulatorne grupe za audiovizuelne medijske servise. Pored toga, dali su doprinos realizaciji nekoliko skupova posvećenim analizi stanja i mogućem unapređenju prakse u primjeni standarda u oblasti medija.

*
* *

Treći sastanak Evropske regulatorne grupe za audiovizuelne medijske servise (ERGA) održan je u Parizu 14. aprila 2015. godine.

Tom prilikom je usvojeno **Saopštenje o slobodi izražavanja**¹²⁹, sa ciljem da se ukaže na značaj slobode izražavanja u svijetlu terorističkih napada koji su se početkom godine dogodili u Parizu.

U sklopu diskusije posvećene nezavisnosti regulatora, prezentirani su rezultati **analize prikupljenih podataka o nezavisnosti evropskih regulatornih tijela**. Za tu namjenu kreirani upitnik je uzeo u obzir nacionalne specifičnosti 26 regulatora, kao i razliku između zakonskih i realnih indikatora nezavisnosti. Rezultati analize će biti inkorporirani u finalni izvještaj sa posebnim poglavljem o mogućim kriterijumima na osnovu kojih će biti moguće utvrditi nezavisnost regulatora. Izvještaj je trebalo da bude usvojen na plenarnom sastanku ERGA u oktobru 2015. godine, ali je zbog njegovog otkazivanja odloženo usvajanje za sljedeću godinu.

Podgrupa zadužena za zaštitu maloljetnika u Evropskoj Uniji predstavila je rezultate rada na sagledavanju razlike između standarda koji se primjenjuju na linearne i nelinearne medijske sadržaje, moguće harmonizacije ključnih definicija između država članica, mjera zaštite u pogledu novih izazova zbog brojnih tehnika i distributivnih platformi, kao i niza pitanja iz domena medijske pismenosti.

U toku sastanka predstavnici Evropske Komisije su predstavili informacije o radu na programu REFIT (program EK za procjenu adekvatnosti i efikasnosti regulatornog okvira), čija finalizacija je planirana za kraj 2015. godine

*
* *

Učešće u radu Kontakt komiteta za sprovođenje Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama

Na poziv Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju Evropske komisije, predstavnik Agencije za elektronske medije učestvovao je na **dva sastanka Kontakt komiteta za sprovođenje Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama**, održana u Briselu. Na sastancima su učestvovali predstavnici većine država članica Evropske Unije i predstavnici Evropske komisije iz Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju.

Na **41. Sastanku Komiteta, koji je održan 5. juna**, najavljena je javna rasprava o Direktivi o audiovizuelnim medijskim uslugama, koja će se fokusirati na određeni broj tema, uključujući materijalni i geografski obim primjene, komercijalne komunikacije, jedinstveno tržište, zaštitu maloljetnika, pristup sadržaju od javnog interesa. Rezultati javne rasprave će se koristiti za procjenu adekvatnosti i efikasnosti regulatornog okvira (REFIT) i analizu uticaja različitih opcija u okviru

¹²⁹ Joint statement on freedom of expression (15 April 2015), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/3rd-meeting-european-regulators-group-audiovisual-media-services-erga-focus-freedom-expression>

audiovizuelne politike na budućnost Direktive. Predstavnicima država članica su pozvani da se aktivno uključe u ovaj proces i dostave svoje priloge.

Sastanak je između ostalog bio posvećen **reemitovanju programa sa ciljanim nacionalnim/lokalnim oglašavanjem**. Prezentaciju na ovu temu održala je delegacija Irske, koja je predložila da se ovo pitanje tretira u kontekstu procjene adekvatnosti i efikasnosti regulatornog okvira (REFIT). Prezentacija se odnosila na televizijske kanale koji se emituju iz Velike Britanije, a čija je ciljna publika irska populacija. Predstavljani su podaci vezani za audiovizuelno tržište i tržište oglašavanja, i naglašen rastući udio TV kanala iz Velike Britanije u irskom tržištu. Po mišljenju predstavnika Irske, ovakva situacija utiče na prihode irskih emitera i njihovu mogućnost da finansiraju sadržaje vezane za irsku kulturu, kao i na kulturnu raznovrsnost u okviru Evropske unije. Po tumačenju Evropske komisije, princip zemlje porijekla se primjenjuje i na ovu vrstu ciljanog oglašavanja.

U nastavku sastanka, predstavnici Evropske komisije predstavili su **Strategiju jedinstvenog digitalnog tržišta**, kao i Komunikaciju o Strategiji jedinstvenog digitalnog tržišta za Evropu, koja je usvojena 6. maja 2015. godine. Kao ciljevi Komisije, navedeni su slobodno kretanje robe, ljudi, kao i slobodno pružanje usluga i protok kapitala u digitalnom svijetu.

Na Sastanku je od strane Evropske komisije predstavljen rad Radne grupe regulatornih organa iz oblasti audiovizuelnih medijskih usluga, na primjeni člana 3(2) Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama u kontekstu suspenzije emitovanja TV kanala na ruskom jeziku u Litvaniji, kao i transpoziciji Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama.

Na 42. sastanku održanom u decembru 2015. godine, predstavljeni su rezultati javne rasprave o Direktivi o audiovizuelnim medijskim uslugama. Najavljeno je da će procjena uticaja i procjena adekvatnosti i efikasnosti regulatornog okvira (REFIT) biti gotove do ljetnje pauze u 2016. godini, zajedno sa potencijalnim novim legislativnim predlogom. U ovom procesu, fokus je stavljen na tri glavne oblasti: obezbjeđivanje jednakih uslova za sve učesnike na tržištu, obezbjeđivanje optimalnog nivoa zaštite potrošača, posebno u kontekstu komercijalnih komunikacija i jačanje jedinstvenog tržišta.

Na dnevnom redu je bio i rad Radne grupe regulatornih organa iz oblasti audiovizuelnih medijskih usluga. S obzirom da je sastanak ERGA, planiran za oktobar 2015. godine, bio otkazan zbog bezbjedonosne situacije u Briselu, izvještaj predstavnika Komisije o aktivnostima ove grupe bio je ograničen na najavu izrade četiri izvještaja koja će biti usvojena, a odnose se na nezavisnost regulatornih organa, zaštitu maloljetnika, materijalnu nadležnost i teritorijalnu nadležnost.

Na sastanku su predstavljeni rezultati **Studije o izloženosti maloljetnika reklamama za alkohol**. Studijom je utvrđeno da su, u toku 2013. godine, maloljetnici vidjeli približno 7,3% ukupnog broja reklama za alkoholna pića emitovanih od strane linearnih audiovizuelnih medijskih servisa. Studija pokazuje da najzastupljenije teme u reklamama alkoholnih pića uključuju povezivanje alkohola sa društvenošću i opisuju njegovo konzumiranje na šaljiv način. Veliki procenat analiziranih TV reklama sadrži barem jedan element koji se smatra privlačnim maloljetnicima.

U zaključku sastanka, Evropska komisija je predstavila situaciju u državama članicama i kandidatima za pristupanje EU u pogledu nezavisnosti i efikasnog funkcionisanja regulatornih organa za oblast audiovizuelnih medijskih usluga. Finalni izvještaj o **AVMS/RADAR studiji**¹³⁰ predstavljen je od strane konsultanata (Univerzitet u Luksemburgu/EMR).

*

* *

¹³⁰ AVMS-RADAR / Audio Visual Media Services-Regulatory Authorities' InDependence And Efficiency Review, https://www.emr-sb.de/tl_files/EMR-SB/content/PDF/Gutachten%20Abgeschlossene/1RADARfinalreport.pdf

Učešće u radu Evropske platforme nezavisnih regulatornih tijela - EPRA¹³¹

U Bernu (Švajcarska), od 14. do 15. maja 2015. godine održan je **41. sastanak Evropske platforme regulatornih organa (EPRA)**.

U okviru godišnje teme „Kako obezbijediti održiv ekosistem za medijske sadržaje u Evropi“, prva plenarna sjednica bila je posvećena različitim aspektima potrošnje (korišćenja) i distribucije sadržaja. Podaci prikupljeni od EPRA članica ukazuju da ekosistem za TV sadržaje u Evropi (sa tradicionalnim emiterima u sredini) prolazi kroz duboke promjene, koje karakteriše eksponencijalan rast broja različitih AV usluga, veća konkurencija, kao i fragmentacija ranije visoko koncentrisane publike. Istaknut je snažan razvoj tržišta sadržaja i njihove distribucije. Novije promjene potrošnje (korišćenja) i distribucije sadržaja ukazuju na jaz u TV regulaciji, koji se razlikuje u zavisnosti od vrste subjekata na tržištu i teritorijalne nadležnosti. Iako je potvrđena potreba za blagovremenim i proporcionalnim promjenama u TV regulaciji, zaključeno je da će vrijeme i obim (evolucijom ili revolucijom) njihove realizacije zavisiti od paralelnih promjena na tržištu, koje je kompleksno pratiti i predviđati. Ukazano je da su se značajno promijenile i navike potrošnje (korišćenja) TV sadržaja: gledanje različitih sadržaja postaje sve više kontinuirana aktivnost, umjesto one koja je tretirana samo kao relaksacija ili luksuz.

Prva radna grupa je u okviru godišnje teme “Sadržaji javnih servisa u multiplatformnom okruženju” posebnu pažnju posvetila misiji i finansiranju javnih servisa. Diskusija se odvijala oko nekoliko pitanja:

- da li postoje najbolje prakse za sprovođenje testa javne vrijednosti (tzv. *Public Value Test PVT*)?
- koja je uloga regulatora kad su oni uključeni u sprovođenje ovih testova i da li treba pojačati njihovu ulogu u takvim slučajevima?
- da li postoji potreba definisanja uputstva ili nekog standardnog modela na EU nivou za sprovođenje procjene uticaja na tržište (Market Impact Assessments - MIA) i PVT?

Zaključeno je da, zbog nepostojanja obavezujućih pravila, postoji dosta različitih rješenja na nacionalnom nivou implementacije. Imajući u vidu značaj ovih testova/procjena u ocjenjivanju finansiranja javnih servisa u svijetlu pravila državne pomoći, posebnu pažnju treba posvetiti praksi EK i već sprovednim testovima.

U okviru godišnje teme “Trendovi i izazovi u audiovizuelnim komercijalnim komunikacijama”, u fokusu druge radne grupe bilo je oglašavanje. Posebna pažnja posvećena je pitanju relevantnosti kvantitativnih oglasnih pravila (kvota) za regulaciju u online okruženju. Debata je pokazala da postoji snažna podijeljenost mišljenja među učesnicima. Dok su jedni za njihovo zadržavanje, drugi smatraju da ih treba ukinuti. Predstavnik EK je istakao da EK mora da vodi računa o interesu potrošača i stepenu do kojeg ih treba zaštititi od pretjeranog oglašavanja.

U dijelu sastanka posvećenom aktuelnim inicijativama usmjerenim na monitoring stepena pluralizma medija, istaknuto je:

- svaki monitoring mora uzeti u obzir nove platforme jer postaju sve značajnije ne samo zbog ekonomske snage, globalnog opsega i moći u odnosu na izvore i izbor sadržaja, već i zbog toga što su njihovi proizvodi kvalitativno i urednički različiti od tradicionalnih medija.

¹³¹ European Platform of Regulatory Authorities, www.epra.org. Članovi EPRE su 52 regulatorna tijela iz 46 evropskih zemalja. Evropska komisija, Savjet Evrope, Evropska audiovizuelna opservatorija i Kancelarija predstavnika OSCE-a za slobodu medija, posmatrači su rada EPRE. Sastanci se organizuju dva puta godišnje.

- monitoring predstavlja samo jedan korak u sagledavanju procesa konvergencije, integracije, konsolidacije subjekata na tržištu, kao i brzih promjena, globalnog opsega i moći novih platformi, kao i njihovih izvora i izbora sadržaja i sl.
- ograničene su mjere koje se mogu preduzeti *ex post* kada je već uočeno da postoji deficit ili problem. Da bi se u praksi obezbijedila efikasnost, monitoring treba da bude podržan od strane drugih mehanizama (pravne i regulatorne mjere, strateški vođene politike u ovoj oblasti, izrada kodeksa, kreiranje stimulaturnih mjera i sl.).

Na poziv regulatornih organa Njemačke, u Njemačkoj, je od 28. do 30. oktobra 2015. godine održan **42. sastanak Evropske platforme regulatornih organa**. Sastanku je prisustvovao jedan predstavnik Agencije za elektronske medije Crne Gore.

Glavna tema sastanka bila je kako obezbijediti održiv ekosistem za medije u Evropi koji nudi pluralizam i raznovrsnost sadržaja. U okviru ove teme, fokus je stavljen na nekoliko značajnih pitanja, uključujući:

- Nove pristupe obezbjeđivanja pomoći u finansiranju proizvodnje sadržaja od javnog interesa i uključivanje medijskih regulatora u ovaj proces;
- Regulatorne instrumente za procjenu raznovrsnosti izvora, sa posebnim osvrtom na monitoring transparentnosti medijskog vlasništva i analizu trendova percepcije informativnog sadržaja;
- Sadržaj emitovan od strane javnih radio-difuznih servisa u okruženju sa više platformi;
- Plasman proizvoda;
- Lokalnu/regionalnu televiziju i modele finansiranja.

Tri koncepta koja su se ponavljala u toku rasprave između regulatora i spoljnih eksperata bila su održivost, mogućnost pronalazanja sadržaja, i transparentnost. Zaključeno je da će efikasna implementacija ova tri principa biti ključni izazov u predstojećoj reformi audiovizuelnog regulatornog okvira.

Na sastanku je predstavljena i Digitalna agenda od strane predstavnika Evropske komisije, dok je predstavnik Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma prezentirao aktivnosti vezane za uspostavljanje i pokretanje baze podataka AVMSDatabase.

Na kraju sastanka, bilo je riječi o najnovijim trendovima u radu i odlukama regulatornih organa, kao i izvještajima država članica EPRA.

*

* *

Crna Gora je u toku 2015. godine **predsjedavala Izvršnim komitetom Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma**¹³². U svojstvu predsjedavajućeg, bili smo **domaćin 53. sastanka Izvršnog komiteta Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma, koji je održan 12. juna 2015. godine u Podgorici**. U skladu sa uobičajenom praksom, dužnost domaćina je bila da obezbijedi logističke

¹³² www.obs.coe.int - Organizacija ima sjedište u Strazburu, predstavlja dio Savjeta Evrope, ima 41 članicu, uključujući Evropsku uniju koju predstavlja Evropska komisija. Njena uloga je da analizira audiovizuelne sektore u Evropi (film, televizija, video i internet) i da priprema informacije o tržištu i pravnom okviru u formi izvještaja, onlajn baza podataka i biltena. Članstvo Crne Gore podrazumijeva da informacije o njoj medijskoj industriji mogu biti dostupne evropskim profesionalcima i donosiocima odluka kroz informativne servise Opservatorijuma. Crnu Goru u Izvršnom komitetu Opservatorijuma predstavlja Jadranka Vojvodić, pomoćnik direktora Agencije za elektronske medije.

uslove za održavanje sastanka i pomogne učesnicima sastanka u pronalaženju smještaja u toku boravka u Crnoj Gori.

Pored toga, opet u skladu sa uobičajenom praksom, dan uoči održavanja sastanka Izvršnog komiteta (dakle, 11. juna), organizovan je seminar posvećen aktuelnoj temi za razvoj audiovizuelnog sektora u zemlji domaćinu. Uvažavajući značaj rješenja sadržanih u Predlogu zakona o kinematografiji (čije usvajanje se upravo očekivalo u drugom kvartalu 2015. godine), u saradnji sa Ministarstvom kulture, Agencija je predložila da tema skupa bude posvećena upravo unapređenju finansiranja kinematografije.

Saglasno tome, u organizaciji Evropskog audiovizuelnog opservatorijuma i Agencije za elektronske medije, **11. juna 2015. godine**, održana je **radionica „ŠEME FINANSIRANJA FILMSKE INDUSTRIJE – EVROPSKI PREGLED“**. Na skupu je predstavljen pravni okvir u oblasti kinematografije u Crnoj Gori, s akcentom na crnogorski nacionalni kontekst, kao i očekivanja crnogorskih emitera i izazovi sa kojima se susrijeću. Predstavnicima Opservatorijuma su prezentirali aktuelne trendove u javnom finansiranju filmske industrije u Evropi, kao i perspektive njegovog ekonomskog uticaja. Pravne osnove finansiranja filmskog fonda bili su još jedna tema o kojoj se govorilo. Panel diskusija je omogućila upoznavanje sa iskustvima evropskih država na temu finansiranja filmske industrije. Predstavnicima Makedonije i Bugarske su objasnili na koji način su prikupili sredstva za pokretanje filmskih fondova, definisali kriterijume i uslove za finansiranje, kao i uslove za potencijalno vraćanje sredstava. Na panel diskusiji je govoreno i o efektima njihovih fondova na promovisanje koprodukcije sa drugim državama. Pored značajnog broja članova Izvršnog odbora Opservatorijuma, na konferenciji su učestvovali predstavnici Ministarstva kulture, medijski i filmski profesionalci, kao i pripadnici akademske zajednice iz Crne Gore.

“Crna Gora prolazi kroz proces uspostavljanja sopstvenog filmskog fonda, i mi vjerujemo u potencijal naše države da obezbijedi adekvatne lokacije za produkciju i bude partner u koprodukciji.”

*Jadranka Vojvodić,
pomoćnik direktora Agencije*

“Razmjena evropskih iskustava između Opservatorijuma i država članica predstavlja jedan od najpozitivnijih rezultata u našem radu.”

*Izvršni direktor Opservatorijuma
Suzan Nikolčev*

Pored navedenog, predstavnik Agencije je u toku 2015. godine, predsjedavao i ostalim redovnim aktivnostima Komiteta i njegovog Biroa. Naime, u cilju priprema ljetnjeg (jun) i zimskog (**6. novembar 2015.g., u Strazburu**) sastanka Komiteta, u Parizu su organizovani redovni sastanci Biroa ovog tijela. Njegovi stalni članovi su tzv. Trojka, odnosno predstavnici zemalja koja je prethodni, trenutni i budući predsjedavajući. Pored toga sastancima Biroa (koji su održani **11. maja i 5. oktobra 2015. godine**) redovno prisustvuju predstavnici Evropske komisije, a kao posmatrači mogu učestvovati i drugi članovi Komiteta.

*

*

*

Meditranska mreža regulatornih tijela (MNRA) održala je, u Splitu, 1. i 2. oktobra, 17. plenarnu skupštinu, na poziv hrvatske Agencije za elektroničke medije.

Dvadeset regulatornih tijela iz sjevernog i južnog Mediterana su bili učesnici sastanka, koji je bio posvećen dvijema temama od primarne važnosti za regulatorne institucije, budućnosti MNRA i medijskoj pismenosti. Uz navedene teme, tokom trajanja dvije radionice, razmijenjena su mišljenja i iskustva na temu migracija i ljudskih prava i njihove zastupljenosti u medijima, kao i na temu pluralizma i izbora.

Sesija posvećena pitanju primjene Deklaracije MNRA u vezi sa borbom protiv rodni stereotipa u audiovizualnim medijima, u okviru koje radna grupa MNRA sprovodi aktivnosti za promociju ravnopravnosti polova u medijima, na čelu sa regulatornim tijelima Maroka i Andaluzije, predstavila je prve rezultate.

Bilo je riječi i o mogućim budućim akcijama, saradnji sa drugim međunarodnim organizacijama, modelima sufinansiranja od strane EU i drugih fondova. Prezentacija Savjeta Evrope posvećena aktivnostima u Sredozemnom basenu i predstavljanje MedMedia projekta, pod rukovođenjem Blanquerna School of Communications, pokrenuli su pitanje mogućih modela saradnje.

Važnost usvajanja platforme za saradnju, ciljeva i rada budućih zasjedanja MNRA, predstavljena je od strane portugalskog regulatora zajedno sa malteškom prezentacijom sprovedenog istraživanja baziranog na anketama o budućnosti MNRA.

U završnom dijelu, predsjedavanje mediteranske mreže regulatornih tijela povjereno je gđi Mirjani Rakić, predsjednici Vijeća za elektroničke medije Hrvatske. Potpredsjedništvo je povjereno španskom Nacionalnom tijelu za tržište i tržišno nadmetanje.

*

* *

Predstavnici Agencije za elektronske medije prisustvovali su na **Ekonomskom forumu za jugoistočnu Evropu (Southeast Europe Economic Forum – SEEF)** koji je organizovan od strane Ministarstva ekonomije Republike Bugarske i koji je održan u Sofiji, 18. i 19. juna 2015 godine.

U sklopu ovog događaja organizovan je i susret institucija koje su zainteresovane za dalju participaciju na međunarodnim projektima kao što su **Dunavski transnacionalni program** i **Jadransko jonski transnacionalni program**, a koji se odnose na implementacije različitih strategija Evropske unije kojima su definisane određene strateške potrebe na nivou različitih evropskih regiona.

Predstavnici Agencije za elektronske medije su na ovom skupu razmijenili iskustva i izložili ideje za buduće projekte sa predstavnicima dvadesetak različitih institucija iz Albanije, Bugarske, Mađarske, Italije, Srbije i Slovenije. Uspostavljeni su značajni kontakti sa institucijama koje mogu biti potencijalni partneri Agencije u okviru projekata koji se mogu realizovati u okviru različitih transnacionalnih programa.

Ova aktivnost Agencije imala je za cilj dalje jačanje potencijala Agencije neophodnih za kreiranje i realizaciju različitih programa i projekata iz domena njenih aktivnosti i nadležnosti. Značajnije aktivnosti, po ovim pitanjima, očekuju se tokom 2016. godine nakon pokretanja i realizacije konkursa za projekte u okviru Dunavskog transnacionalnog programa.

*

* *

U Budvi je 6. i 7. jula 2015. godine održan **sastanak regulatornih organa** iz regiona „**Reality show programi i zaštita maloljetnika**“. Pomenuti sastanak, posvećen unapređenju saradnje u oblasti zaštite maloljetnika, održan je uz podršku Savjeta Evrope¹³³, a na njemu su učestvovali predstavnici Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, Agencije za elektronske medije Crne Gore, Agencije za audio i audiovizuelne medijske usluge Makedonije i Regulatornog tela za elektronske medije Srbije.

¹³³ U okviru regionalnog projekta “Unapređenje slobode izražavanja i informisanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi”, koji je sprovodila Kancelarija Savjeta Evrope u Beogradu. Projekat se finansira od strane Ministarstva inostranih poslova Norveške, a sprovodi ga Savjet Evrope u partnerstvu sa relevantnim javnim organima, medijskim djelatnicima i lokalnim nevladinim organizacijama iz regiona.

Učesnici sastanka su, zajedno sa stručnjacima iz Slovenije i Hrvatske, razmijenili iskustva vezana za regulaciju u ovoj oblasti, sa posebnim naglaskom na raspoređivanje i označavanje rijaliti programa koji su sve više zastupljeni u ponudi TV emitera u ovim zemljama.

Istaknuta je spremnost za nastavak saradnje u cilju zaštite maloljetnika u elektronskim medijima, sa posebnim osvrtom na prevenciju kršenja standarda, unapređenje monitoringa sadržaja i koordinacije aktivnosti. Tom prilikom Savjet Evrope je izrazio spremnost da podrži dalje aktivnosti usmjerene ka jačanju regionalne saradnje i primjene međunarodnih standarda. Sa ovog sastanka je objavljeno i saopštenje koje je dostupno kako na veb sajtu Agencije tako i Kancelarije Savjeta Evrope u Srbiji.

*
* *

Institut za medije Crne Gore organizovao je 12. maja 2015. godine inicijalnu **debatu o medijskom integritetu „Medijsko vlasništvo i finansiranje medija u Crnoj Gori“**, u okviru regionalnog projekta **Opservatorija medija u Jugositočnoj Evropi**¹³⁴, finansiranog od strane Evropske komisije, kojoj su prisustvovali predstavnici Agencije. Cilj projekta, u kojem učestvuje Institut za medije Crne Gore, je da podstakne slobodu medija i medijski pluralizam i ohrabri medijske reforme u državama regiona.

Značaj medijskih reformi, istakao je Šef Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori Mitja Drobnič. Debata je pokazala da su mediji u regionu generalno otrgnuti od javnog interesa. Koordinatorica regionalnog projekta Brankica Petković navela je kako su projektna istraživanja ukazala na probleme nepostojanja medijskog tržišta, zavisnosti medija od državne pomoći, ili političkih partija, profesionalne i ekonomske degradacije novinarske profesije.

Konferenciji su prisustvovali predstavnici crnogorskih medija i novinarskih udruženja koji su prepoznali postojanje istih problema i u sopstvenom radu.

U decembru 2015. godine je, kao rezultat projekta, od strane Instituta za medije predstavljen **izvještaj „Medijsko vlasništvo i finansiranje medija u Crnoj Gori“**¹³⁵. Kao osnovne probleme, koji su doveli do duboke polarizacije medijske scene u Crnoj Gori, Izvještaj je apostrofirao nedovoljnu transparentnost vlasništva nad medijima, slabu primjenu antimonopolskih mjera i neefikasna pravila o medijskoj koncentraciji.

*
* *

Treća međunarodna naučno-stručna konferencija „Mediji i PR“ na temu „Lokalni medijski servis i javni interes“ održana je od 19. do 21. jula 2015. godine, u Bijelom Polju. U fokusu je bio odnos javnih medijskih servisa i javnog interesa u različitim aspektima - regulatornom, tehnološkom, ekonomskom, etičkom i na različitim nivoima – internacionalnom/regionalnom, nacionalnom i lokalnom.

Organizatori konferencije su bili Unija lokalnih javnih emitera Crne Gore, Akademija društvenih nauka, Lokalni javni emiter Radio Bijelo Polje, časopis Media and Communication (Mediji i komunikacije).

Više od 50 učesnika iz 13 evropskih i većine zemalja regiona, na osnovu rezultata dva panela, okruglog stola i brojnih uvodnih izlaganja i diskusija, složilo se da je za dalje unapređenje ove izuzetno značajne javne djelatnosti neophodno: obezbijediti finansijsku i nezavisnost javnih servisa od političkih struktura i drugih centara moći; primijeniti model finansiranja iz pretplate ili takse;

¹³⁴ <http://mediaobservatory.net/media-integrity>

¹³⁵ <http://mediaobservatory.net/radar/media-integrity-report-media-ownership-and-financing-montenegro>

osnažiti kapacitete lokalnih javnih emitera; obezbijediti što veću transparentnost i kontrolu od strane javnosti; omogućiti usavršavanje i edukaciju kadrova; unaprijediti tehnološke kapacitete; iskoristiti mogućnosti novih medija; unaprijediti programske sadržaje; programsku koncepciju usaglasiti sa javnim interesom, a ne sa komercijalnim; unaprijediti saradnju na regionalnom i međunarodnom nivou. Navedeni ciljevi prihvaćeni su i kao zaključci skupa.

Agencija za elektronske medije bila je jedan od pokrovitelja konferencije.

*

* *

Predstavnici Agencije za elektronske medije učestvovali su na međunarodnoj **konferenciji „Uloga informacionih tehnologija u razvoju inkluzivnog društva“**, koja je održana u Beogradu, Srbija, 8. i 9. oktobra 2015. godine.

Događaj je bio organizovan od strane Biroa za razvoj Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) i nevladine organizacije „Proforma“ pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i informisanja i Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija Republike Srbije.

Konferencija je razmatrala različite mogućnosti koje pružaju informacione tehnologije u cilju inkluzije osoba sa invaliditetom, primjenu politika ICT pristupačnosti i moguće zajedničke principe koji mogu biti primijenjeni u razvoju i pružanju usluga ICT tehnologija koji omogućavaju široku dostupnost ovih tehnologija osobama sa invaliditetom.

Predstavnici Agencije za elektronske medije uzeli su učešće u konferenciji i tokom sesije koja je bila posvećena nacionalnim politikama, po ovom pitanju predstavili su rješenja i zakonodavni okvir u Crnoj Gori, kao i planove i aktivnosti koje će biti posvećene povećanju pristupačnosti programa crnogorskih emitera tokom 2016. godine.

Sama konferencija rezultirala je stvaranjem platforme za otvoreni dijalog po pitanjima koja se tiču pristupačnosti ICT tehnologija osobama sa invaliditetom, a koju čine nacionalne, regionalne i međunarodne institucije i organizacije, predstavnici industrije i udruženja i asocijacije osoba sa invaliditetom. Cilj ove platforme je da razmatra specifične izazove i mogućnosti ICT tehnologija kako bi iste bile dostupne osobama sa invaliditetom u najvećoj mogućoj mjeri.

*

* *

Na poziv Evropske komisije, predstavnik Agencije je učestvovao na „**Konferenciji o slobodi izražavanja i medija na Zapadnom Balkanu i u Turskoj (SpeakUp!3)**“¹³⁶, koja je održana 3. i 4. novembra 2014.g. u Briselu. Ova konferencija predstavljala je nastavak aktivnosti i napora koje EK ulaže na polju promocije slobode izražavanja kao prioriteta u okviru njene politike pridruživanja. Organizovana je u cilju prikupljanja informacija o problemima i izazovima za slobodu izražavanja, sa naglaskom na medijsku pismenost i novinarske standarde.

Johanes Han (Johannes Hahn), komesar za evropsku susjedsku politiku i pregovore o proširivanju, je podsjetio da pitanja medija zahtijevaju dugoročnu posvećenost u zemljama koje su u procesu stabilizacije i pridruživanja EU. Istakao je da EU nije izgubila interes za medije u zemljama koje prolaze kroz ovaj proces i da je vrlo zabrinuta zbog ugrožavanja prava novinara.

Na konferenciji je zaključeno:

- da EU treba da izbjegava opšti pristup za sve i razvije za svaku zemlju poseban i prilagođen pristup
- da je neophodno insistirati na vladavini prava i kažnjavanju kršenja prava medija

¹³⁶ <http://www.speakup3conference.eu>

- da je neophodno je transformisati javne servise
- mora se obezbijediti transparentnost vlasništva u medijima
- sve institucije u oblasti medija treba pratiti i podržavati (uključujući samoregulatorna i regulatorna tijela)
- izdvajanja iz javnih fondova i državno oglašavanje treba da budu transparentni
- više treba ulagati u medijsku pismenost i istraživačko novinarstvo
- nekažnjivost za napade na novinare je neprihvatljiva i svi ovakvi slučajevi treba da budu istraženi i procesuirani
- neophodno je štititi slobodu i integritet medija
- pitanju slobode medija treba kontinuirano posvećivati pažnju, a ne samo u okvirima izvještaja o napretku i konferencijskih aktivnosti.

*

* *

Asocijacija za jugoistočnu Evropu (the Southeast Europe Association / Suedosteuropa-Gesellschaft / SOG) je organizovala **Međunarodni seminar: "Oblikovanje budućnosti CG: pitanja i odgovori civilnog društva povodom aktuelnih pitanja"**¹³⁷. Skup je održan 20-21. novembra 2015. godine u Landshut, Njemačka, uz finansijsku podršku njemačkog Ministarstva vanjskih poslova iz fondova Pakta stabilnosti za JIE. Na poziv organizatora, uz njihovo pokriće troškova puta i smještaja, na konferenciji je učestvovao i predstavnik Agencije.

Program skupa obuhvatio je debatu na više tema, uključujući poseban panel posvećen ulozi civilnog društva i medija. Na skupu su učestvovali istraživači, kreatori politike, novinari i diplomate iz Crne Gore, Njemačke i institucija EU.

U okviru panela posvećenog slobodi medija, Agencija za elektronske medije je prepoznata kao okosnica reformi kada je riječ o nezavisnosti od države i prevenciji političkog uticaja. Za zakone koji regulišu medijsko tržište ukazano je da su u skladu sa EU *Acquis*, iako se često nedosljedno primjenjuju. Istaknuto je da Agencija ima ograničene resurse, te da se zbog nedovoljnog kapaciteta može dovesti u pitanje i njen legitimitet. Izvještaj sa skupa je dostupan na sajtu organizatora¹³⁸.

*

* *

Sastanak Ekspertske grupe za medijsku pismenost

Na poziv Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju Evropske komisije, predstavnik Agencije za elektronske medije učestvovao je na sastanku Ekspertske grupe za medijsku pismenost¹³⁹, koji je održan 1. decembra 2015. godine u Briselu.

Na sastanku je predloženo da Ekspertska grupa za medijsku pismenost ima tri glavna zadatka: identifikovanje najbolje prakse u oblasti medijske pismenosti, uspostavljanje komunikacije između različitih subjekata u cilju razmjene informacija, iskustava i saradnje i istraživanje sinergije između različitih politika EU i inicijativa vezanih za medijsku pismenost. Prepoznato je da se aktivnosti vezane za medijsku pismenost mogu naći u velikom broju politika EU: obrazovanje i omladina, osnovna prava, onlajn bezbjednost, digitalna pismenost, filmska pismenost, audiovizuelna zakonska regulativa.

U okviru rasprave o sinergiji medijske pismenosti sa drugim politikama EU, zaključeno je da

¹³⁷ <http://www.sogde.org/publikationen/reportsbeitraege/#event-2223>

¹³⁸ http://www.sogde.org/wp-content/uploads/2016/02/report_montenegro_shaping_future_20_11_15.pdf

¹³⁹ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2541>

je neophodno uspostaviti saradnju između Generalnog direktorata za obrazovanje i kulturu i Generalnog direktorata za komunikacione mreže, sadržaj i tehnologiju Evropske komisije u oblasti medijske pismenosti. Istaknut je zajednički izvještaj Savjeta, usvojen 3. novembra 2015. godine, kojim su identifikovani novi prioriteti iz ove oblasti. Takođe je navedeno da je međusektorska saradnja neophodna, kako bi se olakšala sinergija između formalnog obrazovanja i neformalnog učenja.

Usljedila je prezentacija Evropske komisije na temu onlajn bezbjednosti i digitalne pismenosti, u kontekstu Evropske strategije za obezbjeđivanje sigurnijeg interneta za djecu. Naglašena je neophodnost zaštite djece od štetnih onlajn sadržaja, kao i njihovo osposobljavanje da se sami zaštite. Prepoznata je i potreba da se mjere zaštite upotpune podizanjem stepena svijesti o neophodnosti zaštite maloljetnika u ovom okruženju.

Posebno je razgovarano o medijskoj pismenosti u kontekstu Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama. Predstavnik Evropske komisije naglasio je potrebu da se ovom pitanju posveti posebna pažnja prilikom izmjena i dopuna Direktive. Predstavljene su i inicijative određenih država članica u vezi sa medijskom pismošću u procesu javnih konsultacija posvećenih reviziji Direktive o audiovizuelnim medijskim sadržajima. Najavljeno je da će tema medijske pismenosti biti tretirana ovom Direktivom.

Vođena je i diskusija u okviru dva panela, posvećena kompleksnom ekosistemu medijske pismenosti, pozitivnoj praksi u oblasti medijske pismenosti, na primjerima javnih emitera i novinskih asocijacija. Sastanak je zaključen primjerima pozitivne prakse pojedinih emitera i asocijacija, i opštom diskusijom na temu medijske pismenosti i budućih aktivnosti Ekspertske grupe.

*

* *

Stručni skup „Reality programi kruže regijom“

U Zagrebu je 18. decembra 2015. godine održan regionalni stručni skup na temu „Reality programi kruže regijom“, koji je organizovan kao „svojevrni nastavak“ skupa „Reality show programi i zaštita maloljetnika“, koji je, u organizaciji Savjeta Evrope, održan u Budvi u julu 2015. godine.

Cilj skupa je bila razmjena regulatornih iskustava i dobre prakse u tretiranju rijaliti programa, posebno u regulaciji istog sadržaja koji se emituje istovremeno u više zemalja, upoznati se sa novijim istraživanjima na tu temu, kao i kampanjama u okviru afirmacije i unapređenja medijske pismenosti u funkciji zaštite prava i interesa maloljetnih lica.

U radu skupa učestvovali su predstavnici regulatornih tijela iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Slovenije i Srbije.

U okviru četiri panela predstavnici regulatora su:

- prezentirali rijaliti programe koji se emituju (ili su se emitovali) u njihovim državama, uz video primjere, kako su označavani ti sadržaji, u kojim su slotovima emitovani, kakva im je gledanost, kako su se regulatorno odnosili prema njima i kakve su mjere preduzimali;
- budući da se rijaliti program „Big Brother“ emituje i proizvodi iz Beograda za pet država regije, razmijenili informacije o tome kako su regulatorno tretirali tu emisiju, kakve su mjere preduzimali i kojim su se argumentima (Zakoni i Pravilnici) rukovodili. U tom kontekstu upoređena su iskustva u postupanjima regulatora različitih zemalja prema istom sadržaju, gledanost tog rijalitija u pojedinim zemljama, legislativa i praksa u tretiranju sopstvene produkcije, s obzirom na to da je riječ o projektu koji finansiraju i naručuju televizije iz pet zemalja regiona;

- predstavnici regulatora Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije posebno su predstavili, svaki zasebno, predloge izmjena u svojoj regulativi (Kodeksa, Pravilnika) kojima se definišu rijaliti i pseuodrijaliti programi, predlaže njihovo izmještanje u odgovarajuće granične periode i sl.;
- upoznati sa realizacijom projekta unapređenja medijske pismenosti i zaštiti maloljetnika u Hrvatskoj i, u tom kontekstu, o sadržaju, toku i početnim iskustvima u realizaciji kpanje „Birajmo što gledamo“; izvršena je i razmjena mišljenja o modalitetima saradnje u ovoj značajnoj oblasti.

JAVNOST RADA AGENCIJE

Saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, tokom 2015. godine, Agenciji je podneseno **tri** zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Zahtjev NVO "Centar za građansko obrazovanje" od 03.02.2015. godine, odnosio se na pristup informaciji koliko je novčanih sredstava uplaćeno zaposlenima u Agenciji za elektronske medije, po osnovu angažmana u svojstvu članova Radnih grupa za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji. Podaci su traženi pojedinačno za svaku od 33 Radne grupe, sa konstatacijom da Agencija ima 5 predstavnika u svojstvu članova Radnih grupa 10 i 28. **Zahtjev je odbijen¹⁴⁰ zbog neposjedovanja**. Naime, zaposlenima Agencije nijesu isplaćivana novčana sredstva po osnovu angažmana u svojstvu članova radnih grupa (za poglavlja 10 i 28) za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji. Povodom njihovog učešća na sastancima u Briselu realizovanim u sklopu *screening-a* za ova Poglavlja (krajem 2012. i početkom 2013. godine), Agencija je pokrila pripadajuće putne troškove (smještaj, avionske karte i dnevnice).

Zahtjev NVO "Centar za građansko obrazovanje" od 28.05.2015. godine, odnosio se na dostavljanje:

- spiska svih medija i produkcijskih kuća koje je Agencija za elektronske medije angažovala u toku 2014. godine na osnovu usluga po ugovoru, specijalizovanih usluga ili im po bilo kojim drugim osnovama uplatila novčana sredstva. Zahtjev je **u ovom dijelu usvojen¹⁴¹**,
- spisak agencija za odnose sa javnošću i agencija za istraživanje javnog mnjenja, koje je Agencija za elektronske medije angažovala u toku 2014. godine na osnovu usluga po ugovoru, specijalizovanih usluga ili im po bilo kojim osnovama uplatila novčana sredstva. Zahtjev je **u ovom dijelu odbijen zbog neposjedovanja¹⁴²**.

Zahtjev gospodina Boža Bulatovića od 20.10.2015. godine, Agencija je:

- **usvojila¹⁴³ u dijelu** koji se odnosio na pristup sljedećim dokumentima:
 - a. tekst predloga Projekta Atlas radija: kviz „Volim Crnu Goru“, čiji je autor podnosilac zahtjeva, gospodin Božo Bulatović, a sa kojim je „RTV Atlas“ d.o.o. iz Podgorice konkurisalo za dodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima i koji je sastavni dio Prijave za programski grant emitera, zavedene pod brojem 01-712 od 25.06.2015.g. (Prilog 1 ovog Rješenja) i
 - b. Ugovor o dodjeli sredstava za povećanje obima, strukture ili raznovrsnosti ponude sadržaja posvećenih tematskim oblastima od javnog interesa – Ugovor za programski grant broj 2015 – P – 05, akt br. 02-885 od 20.07.2015.g., sa Prilogom 1: Opis programskog sadržaja „Volim Crnu Goru“, Prilogom 2: Revidirani plan realizacije proizvodnje programskog sadržaja „Volim Crnu Goru“, Prilogom 3: Odobreni budžet za programski sadržaj „Volim Crnu Goru“ i Anexom 1 Ugovora o dodjeli sredstava zaveden pod brojem 01-1129/1 od 24.09.2015.g.
- **Odbila, kao neosnovan¹⁴⁴, u dijelu** koji se odnosio na pristup **dokumentu koji je javno objavljen i dostupan na internet stranici** Agencije za elektronske medije

¹⁴⁰ Rješenje Agencije br. 02-120/1 od 09.02.2015.g.

¹⁴¹ Rješenje Agencije br. 02-553/1 od 09.06.2015.g.

¹⁴² Rješenje Agencije br. 02-553/1 od 09.06.2015.g.

¹⁴³ Rješenje Agencije br. 02-1242/1 od 28.10.2015.g.

¹⁴⁴ Rješenje Agencije br. 02-1242/1 od 28.10.2015.g.

www.ardcg.org i to Rješenje o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima, akt. br. 01-792 od 10.07.2015.g.

U decembru 2015. je, saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama ("Sl.list CG", broj 44/12), donešen je

**Vodič za pristup informacijama u posjedu
Agencije za elektronske medije
(br. 02 – 1540 od 18.12.2015.g.)**

dostupan na veb adresi Agencije
www.ardcg.org

Važan mehanizam obezbjeđenja javnosti rada Agencije predstavlja redovno blagovremeno objavljivanje i ažuriranje podataka na veb stranici Agencije – www.ardcg.org.

Tokom 2015. objavljena su 372 aktivna, nova dokumenta. Ukoliko se uračuna i zamjena postojećih dokumenata novijim ili prečišćenim verzijama, **ukupan broj postavljenih dokumenata iznosi približno 400, što je porast od 43% u odnosu na prethodnu godinu.** Statički dokumenti koji sadrže kontakt informacije vezane za Agenciju, Savjet i razne emitere i operatere su po potrebi ispravljani i dopunjavani novim podacima.

Tokom avgusta 2015. godine prezentacija Agencije je premještena na novi server, tako da se statistički pokazatelji o broju posjeta za 2015. ne mogu direktno porediti sa onima iz 2014. godine. Ekstrapolirano na cijelu godinu, **ukupan broj posjeta veb prezentaciji www.ardcg.org iznosio je 92.150, ili prosječno 7.680 mjesečno.** Najveći broj posjeta je zabilježen u oktobru (8.475) a najmanji u avgustu prošle godine (6.488). Broj *jedinstvenih* posjetilaca je bio u prosjeku 2.565 mjesečno (84 dnevno), a svaki od njih je posjetio sajt Agencije u prosjeku 3 puta mjesečno.

Poređenjem broja pregledanih stranica, broja klikova i broja posjetilaca, može se zaključiti da je **prosječan posjetilac u 2015. godini pregledao približno 5,9 stranica u jednoj posjeti** (prošle godine 7,5) i kliknuo u prosjeku na 18 linkova na našoj prezentaciji (prethodne godine 12,6). Razlog za smanjen broj pregleda stranica je najvjerovatnije temeljna promjena strukture menija na sajtu, koji su sada logičnije raspoređeni i posjetioci lakše pronalaze traženi sadržaj.

FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA AGENCIJE U 2015. GODINI

Zakon o elektronskim medijima propisuje izvore finansiranja Agencije za elektronske medije, kao i s tim povezana prava i obaveze pružalaca audiovizuelnih medijskih (AVM) usluga.

Saglasno članu 40 Zakona o elektronskim medijima, na 79. sjednici, održanoj 19.09.2014. godine, Savjet Agencije za elektronske medije je donio Odluku o usvajanju Finansijskog plana Agencije za elektronske medije za 2015. godinu (Odluka broj 01-991/1 od 19.09.2014. godine).

Saglasno Članu 23 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Agencija za elektronske medije je u propisanom roku (do 30. septembra 2014. godine), Ministarstvu finansija dostavila utvrđeni Finansijski plan sa planom rada za 2015. godinu kao i akt o određivanju predstavnika Agencije za elektronske medije koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri.

Na sedmoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2014. godini, Skupština Crne Gore je 27. decembra 2014. godine donijela Odluku o usvajanju Finansijskog plana sa Planom rada Agencije za elektronske medije za 2015. godinu („Sl. list Crne Gore“, br. 01/15).

Usvajanjem i primjenom Finansijskog plana za 2015.g., Agencija je nastojala da pruži maksimalnu podršku i doprinos politici racionalnog poslovanja u uslovima krize, a da se istovremeno ne ugrozi regulatorna uloga Agencije.

Nakon usvajanja Finansijskog plana za 2015. godinu, Savjet Agencije je usvojio odluku o visini parametara za obračun naknada za pružanje AVM usluga u 2015. godini (Odluka Savjeta Agencije br. 01-991/2 od 19.09.2014.godine). Njome je vrijednost Koeficijenta A, koji je predstavljao osnovicu za obračun godišnje naknade za emitovanje za 2014. godinu, bila utvrđena u iznosu od 1.800,00€. Takođe, Savjet je odlučio da procenat godišnjeg prihoda pružaoca AVM usluge ostvarenog tokom 2014. godine, koji služi za utvrđivanje godišnje naknade za pružanje AVM usluga na zahtjev za 2015. godinu, bude 2.9%.

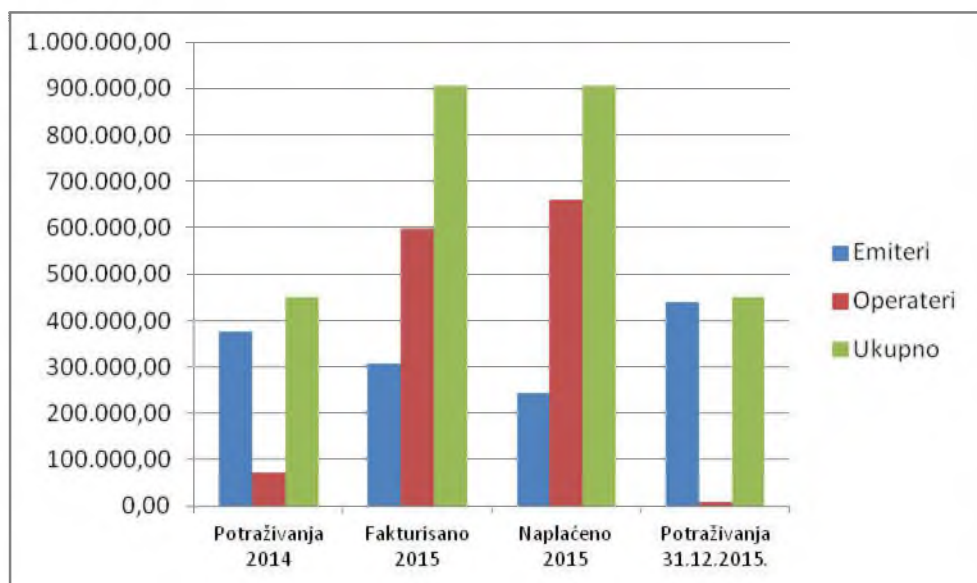
U izvještajnom periodu započeta je realizacija rješenja sadržanih u izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima¹⁴⁵, koja se odnose na osnivanje i način prikupljanja i raspodjele sredstava Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima (član 270a Zakona). Na taj način, započela je naplata naknade za korišćenje radijskih prijemnika u vozilima, kao i stvoren dopunski izvor finansiranja Agencije (5% sredstava od naplaćenih naknada).

U toku 2015. godine Agencija je ostvarila ukupan prihod u iznosu od 1.093.665 €, rashodi su iznosili 768.458 €, što znači da je ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 325.207 €.

Procenat naplativosti godišnje naknade za emitovanje u izvještajnom periodu, od ukupnog duga prema Agenciji za elektronske medije, nije bio zadovoljavajući (35,63%), što ukazuje da ovaj prihod nije bio stabilan izvor finansiranja Agencije ni u toku 2015. godine.

Sa druge strane, procenat naplativosti prihoda po osnovu naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev je iznosio 98,60%, što ovaj prihod karakteriše stabilnim izvorom finansiranja Agencije.

¹⁴⁵ „Sl. list CG“, broj. 58/2014

Grafik 12: Struktura i naplativost prihoda po osnovu izdatih odobrenja

Vrijednost **ukupne aktive**, na bazi bilansa stanja na dan 31.12.2015. godine je 1.558.046 €. Stalna imovina od 82.959 € iznosi 5,3% ukupne aktive, a sastoji se od nematerijalne imovine (13,6%) i materijalne imovine (86,4%).

Obrtna imovina u vrijednosti od 1.475.087 € čini 92,6% ukupne aktive i odnosi se na potraživanja od kupaca (10,4%) i gotovinu i gotovinske ekvivalente (89,6%).

Ukupna potraživanja prenijeta iz 2014. godine iznosila su 115.953,97 €, dok ukupna potraživanja na dan 31.12.2015. godine iznose 111.412,87 €. Od tog iznosa, 98.872,79 € su potraživanja od emitera i pružalaca AVM usluga na zahtjev (KDS/MMDS/IPTV/DTH operatori) sa ispravkom vrijednosti, 11.003,27 € su potraživanja od državnih organa. Potraživanja po osnovu avansa u iznosu od 323,42 € odnose se na date avanse dobavljačima i depozit za maestro business card u iznosu od 1.213,39 €.

Ukupan promet žiro-računa u 2015. godini iznosio je 2.368.047,59 €, blagajne 14.581,48 € i deviznog računa 41.501,10 €.

Ukupna pasiva je u vrijednosti od 1.558.046 €. Kapital Agencije je 1.390.393 € i obuhvata:

- kapital koji je Vlada Republike Crne Gore obezbijedila kao početna sredstva za rad Agencije u iznosu od 436.165,38 €,
- opremu preuzetu od Republičkog sekretarijata za informacije u vrijednosti od 64.031,29€,
- sopstveni kapital 40.494,37 €,
- neraspoređenu dobit ranijih godina u iznosu od 524.494,78 € i
- neraspoređenu dobit tekuće godine u iznosu od 325.207,01 €.

Ukupne kratkoročne obaveze Agencije iznose 167.652,81 €, od čega se 1.415,89 € odnosi na obaveze prema dobavljačima, 10.000,00 € na obaveze za Fond za lokalne javne radio-difuzne servise, 89.580,50 € na obaveze za Fond za komercijalne radio emitere, 63.920,50 € na obaveze prema emiterima kojima su sredstva opredijeljena prvom i drugom raspodjelom, a nijesu uplaćena i 2.735,92 € su primljeni avansi od kupaca.

Obaveze za primljene avanse u iznosu od 99.580,50 € odnose se na sredstva Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima dodijeljena ranijim odlukama Agencije za radio-difuziju javnom lokalnom emiteru "RTV Ulcinj" u iznosu od 10.000,00 € i sredstva Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima u iznosu od 89.580,50 €.

U toku 2015. godine nastavljena je realizacija odluka o isplati sredstava RTV Ulcinj iz Fonda za pomoć lokalnim javnim radio-difuznim servisima u skladu sa ranijim odlukama Savjeta i direktora Agencije i to u iznosu od 24.000,00€.

Dovodeći navedene obaveze u vezu sa vrijednošću obrtno imovine od 1.475.087 € može se zaključiti da je Agencija solventna, odnosno njena likvidnost nijednog momenta nije dovedena u pitanje.

Vrste prihoda	Plan	Ostvareno	Index
naknada za registraciju	-	3.911,10	-
naknada za emitovanje	262.438,00	311.630,23	118,74
naknada za pružanje AVM usluga na zahtjev	541.507,00	596.280,59	110,12
naknada za prenos odobrenja	-	26.679,94	-
naknada za korišćenje radijskih prijemnika u vozilu	-	18.386,51	-
prihod od donacija	-	7.805,60	-
ostali poslovni dobici	-	128.847,01	-
finansijski prihodi	-	124,37	-

Tabela 13.: Ostvareni prihodi u 2015. godini

Vrste rashoda	Plan	Ostvareno	Index
bruto zarade zaposlenih	402.878,00	420.275,31	104,3
bruto naknade članova Savjeta	68.624,00	67.756,65	98,7
ostala primanja i naknade	26.040,00	21.042,90	80,8
službena putovanja i članarine u međ. org.	24.400,00	22.648,08	92,8
rashodi za materijal i usluge	42.440,00	53.360,32	125,7
trošak održavanja osnovnih sredstava	14.000,00	13.330,72	95,2
trošak donacija i sponzorstava	10.000,00	21.916,28	219,2
ostala poslovna terećenja	115.200,00	38.244,13	33,2
trošak ispravke vrijednosti potraživanja	-	61.740,17	-
otpisana potraživanja	-	1.803,48	-
subvencije kamate	16.000,00	14.938,21	93,4
amortizacija	20.000,00	31.402,09	157,0
rezerva	35.979,00	-	-

Tabela 14.: Ostvareni rashodi u 2015. godini

Upoređujući elemente ostvarenja prihoda u odnosu na planirane u 2015. godini, može se konstatovati da je planirani prihod od naknada za emitovanje ostvaren za 18,74% više od planiranog, dok je prihod od naknada za pruženje AVM usluga na zahtjev za 10,12 % veći od planiranog.

Detaljnije informacije o rezultatima finansijskog poslovanja Agencije za elektronske medije u 2015. godini mogu se naći u IZVJEŠTAJU O FINANSIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE ZA 2015. GODINU, dostupnom na veb sajtu www.ardcg.org.

DIREKTOR
Abaz Džafić

